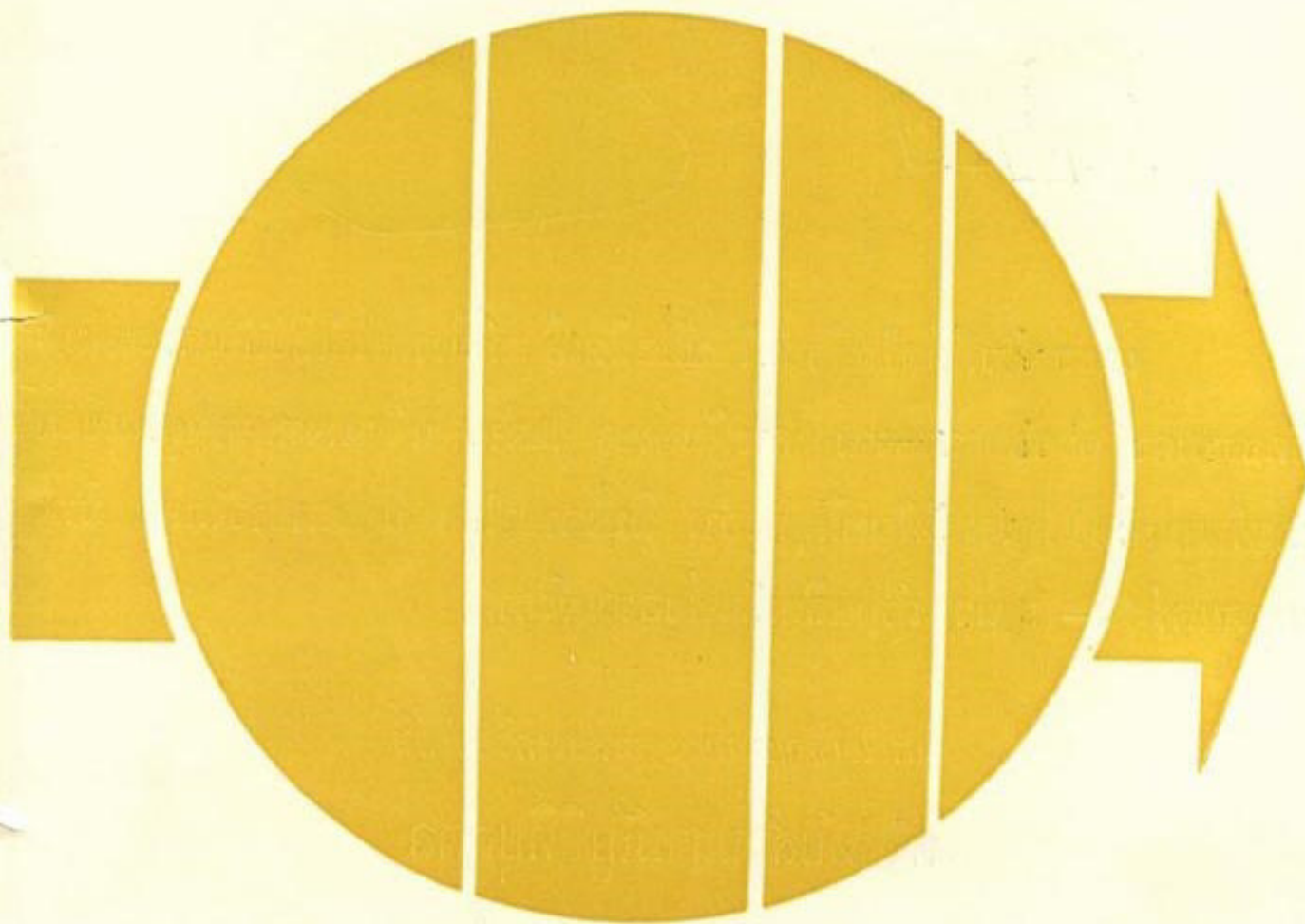

ปีที่ 12 ฉบับที่
มีนาคม 2510

วารสารข้าราชการ

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๒

ฉบับที่ ๓

มีนาคม ๒๕๑๐

เจ้าของและคณะกรรมการดำเนินงาน
บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ประธาน

พันเอก จินตา ณ สงขลา เลขานุการ ก.พ.

รองประธาน

นายประวิทย์ ณ นคร รองเลขานุการ ก.พ.

นายไสรวิทย์ สุจริตกุล รองเลขานุการ ก.พ.

กรรมการ

ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
สำนักงาน ก.พ.

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา

เลขานุการ ก.พ.

รองเลขานุการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วิชัยกุล

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายจิระพงษ์ สีวาชะวิโรจน์

บรรณาธิการ

นายสมศักดิ์ เจริญกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. วิลาศ สิงหวิสัย

กองบรรณาธิการ

นายสายบัว พุ่มแดง

นางนิตยา มาศะวิสุทธ์

นายชาญชัย อิงภากรณ์

นายอุตล บุญประกอบ

ข่าว

อะไรใหม่ในเดือนนี้	หน้า
อะไรใหม่ในเดือนนี้	3
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	6
ข่าวสอบข้าราชการ	8

วิชาการ

ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครอง	10
การไปศึกษาต่างประเทศ	20
เราหรือใครเกี่ยวกับการวางแผนบ้าง ?	26
หลักการบริหารเบื้องต้น	39
สอบเขาวน	58

กฎหมาย ระเบียบ

พ.ว.ญ. แบ่งส่วนราชการ	(๑)
พ.ร.ฎ. การจ่ายเงินเดือนระหว่างลา	(๒)
กฎ ก.พ.	(๓)
ระเบียบและ น.ว. ต่างๆ	(๘)

ภาษา

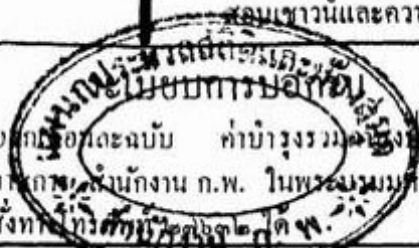
Let's Activate Our English	34
-----------------------------------	----

ตอบปัญหา

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	64
ปัญหาคลัง	69

ปกิณกะ

ถ้อยแถลง	2
เล่าให้เพื่อน (ส่ง) ฟัง	50
เฉลยสอบเขาวนและความรู้รอบตัว	75
สอบเขาวนและความรู้รอบตัว	76

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมเล่มปีละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงิน
ล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ" สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร" ส่งจ่ายเงินที่ ป.ณ.
หน้าพระลาน สำหรับในพระนครส่งที่ "กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน" ก.พ.

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๑๒ ถนนปทุมเมฆ ตอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐
นายสิทธิชัย ปรีกัมภ์ ผู้พิมพ์โฆษณา ๒๕๑๐

ตัวอย่าง

ดร. พีเทอร์ เอ็คเกิลส นักฟิสิกส์ชาวออสเตรเลียได้เปิดเผยผลการทดลองเกี่ยวกับ “ปรากฏการณ์อันน่าพิศวงที่ได้ทำให้เขาสนใจมาเป็นเวลา ๑๐ ปีแล้ว นั่นคือรถที่มองไม่เห็น” เขากล่าวว่าผู้ที่ขับรถในเวลากลางวันเป็นจำนวนถึงกว่า ๘๕ เปอร์เซ็นต์ไม่สามารถจะมองเห็นรถคันอื่น ๆ ซึ่งอยู่บนเส้นทางที่จะเกิดการชนกันขึ้นกับรถของเขาเองได้ วิชาฟิสิกส์ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า รถที่อยู่บนเส้นทางที่จะเกิดการชนกันขึ้นได้นั้นมองดูเหมือนเป็นสิ่งที่ยึดติดอยู่กับที่แก่ผู้ที่ขับรถ จากนั้นก็เป็นหน้าที่ของผู้ที่ขับรถที่จะมองให้เห็นภาพของสิ่งที่ยึดติดอยู่กับที่ที่พบกับพื้นหลังที่กำลังเคลื่อนที่อยู่ออย่างสม่ำเสมอ ดร. เอ็คเกิลส ได้เสนอแนะให้บรรดาบริษัทผู้ผลิตรถยนต์จัดการปรับปรุงทัศนวิสัยให้ดียิ่งขึ้น และเร่งเร้าให้ผู้ขับรถทั้งหลายได้รับการแนะนำให้ใช้สายตามองจากรอบนอกในทางตรงกันข้ามจากพวกที่เขาเคยใช้อยู่

เช่นเดียวกันกับผลการทดลองข้างบนนี้ ข้อเสนอแนะของท่านสมาชิกเกี่ยวกับการปรับปรุงวารสารข้าราชการที่กรุณาส่งไปนั้น สามารถทำให้เราสามารถเห็น “สิ่งที่มองไม่เห็น” และหาทางปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปเรื่อยๆ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ หากท่านสังเกตจะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ฉบับที่แล้ว เรามีผู้มาร่วมงานใหม่ในกองบรรณาธิการ คือ ดร. วิลาส สิงห์วิสัย วิทยากรเอก กองวิชาการและสอบไล่ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านปรับปรุงการสอบข้าราชการ จึงเป็นที่หวังกันได้ว่าท่านสมาชิกจะได้ทราบความเคลื่อนไหวในการปรับปรุงเกี่ยวกับการสอบข้าราชการ อันเป็นที่สนใจกันมากในขณะนี้ โดยใกล้ชิด ตลอดจนบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านนี้มากยิ่งขึ้น อนึ่ง สำหรับการเฉลยปัญหาปวารสารข้าราชการ ต้องขออภัยที่ต้องขอผิดไปฉบับต่อไป เพราะได้มีสมาชิกหลายท่านได้ขอร้องทั้งทางโทรศัพท์และทางจดหมายขอเวลาอีกเล็กน้อยในการที่จะส่งไปร่วมสนุกด้วย

บรรณาธิการ

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

กฎหมาย

มีกฎหมายที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้ :-

๑. พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม

๒. พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยให้ข้าราชการซึ่งนับถือศาสนาอิสลามมีสิทธิลาไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยได้รับเงินเดือนเป็นเวลาไม่เกิน ๑๒๐ วัน

๓. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมอนามัย และกรมทรัพยากรธรณี

(รายละเอียดดูหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ระเบียบ

มีระเบียบและ น.ว. ต่างๆ ประกาศใช้ ดังนี้ :-

๑. ระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าจ้างลูกจ้าง ของส่วนราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยให้ลูกจ้างประจำซึ่งนับถือศาสนาอิสลามมีสิทธิลาไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยได้รับค่าจ้างเป็นเวลาไม่เกิน ๑๒๐ วัน

๒. ก.ร.ม. ให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญที่ว่างลงนั้น ไม่ถือว่าขุบเล็กตำแหน่ง แต่เมื่อจะตั้งผู้ใดในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญนั้น ให้ส่ง ก.พ. พิจารณาตัวบุคคลที่จะสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือไม่

๓. ก.ร.ม. อนุมัติให้ส่วนราชการต่างๆ ขอทำ ความตกลงกับ ก.พ. เพื่อวางข้อบังคับมิให้แต่งตั้งบุรุษหรือสตรีเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ตาม มาตรา ๔๖ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนได้

๔. ก.ร.ม. อนุมัติให้ใช้บัญชีรายชื่อท้องถิ่นนคร พ.ศ. ๒๕๐๘

๕. ก.ร.ม. สงมติตามข้อเสนอของ กระทรวงการคลังว่า วิธีปฏิบัติในการส่งคืนเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการที่กำหนดตามมติ ก.ร.ม. เป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินงบประมาณของส่วนราชการเท่านั้น เงินค่าธรรมเนียมความเหลือจ่ายที่เป็นเงินนอกงบประมาณ หรือเงินของรัฐวิสาหกิจ จึงต้องให้กรมอัยการนำส่งคืนส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของคดีไป

(รายละเอียดดูหน้าพิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แต่งตั้ง

นายนิยม ปูร่าคำ ดำรงตำแหน่งนักสถิติโท กองวิชาการสถิติ

นางสาว จิระพรรณ พาณิชสุภผล ดำรงตำแหน่งนักสถิติโท กองวิชาการสถิติ

ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ม.ค. ๑๐

กระทรวงการคลัง

กรมสรรพสามิต

แต่งตั้ง

นายประชา เสนะวงศ์ สรรพสามิตจังหวัดเอก จ.ว. นนทบุรี ดำรงตำแหน่งสรรพสามิตจังหวัดเอก จ.ว. สกลนคร

นายมานิต ศิษพงศ์ สรรพสามิตจังหวัดเอก จ.ว.
สกลนคร ดำรงตำแหน่งสรรพสามิตจังหวัดเอก จ.ว. พิจิตร

นายสมบัติ จิตต์วิสุทธิ สรรพสามิตจังหวัดเอก
จ.ว. พิจิตร ดำรงตำแหน่งสรรพสามิตจังหวัดเอก จ.ว.
นนทบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ม.ก. ๑๐

กระทรวงการต่างประเทศ

เลื่อน

นายอาสา บุญประเทือง เลขานุการโท (ชั้น ๒)
กองการสังคม กรมองค์การระหว่างประเทศ ขึ้นเป็น
ข้าราชการชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง
สนเทศเศรษฐกิจและการค้า กรมเศรษฐกิจ ตั้งแต่วันที่
๒๑ ก.พ. ๑๘

นายวุฒิ ชูชม เลขานุการโท (ชั้น ๒) กองเศรษฐกิจ
ระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจ ขึ้นเป็นชั้นเอก และ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการโท (ชั้น ๑) กรมสาร
นิเทศ

นายอุกฤษ ดุระประมา เลขานุการโท (ชั้น ๒)
กองกฎหมาย กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ขึ้นเป็นชั้นเอก
และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการโท (ชั้น ๑) กรม
สนธิสัญญาและกฎหมาย

ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ต.ค. ๑๘

กระทรวงเกษตร

กรมประมง

แต่งตั้ง

นายเกรียงศักดิ์ ไกรเลิศ ประมงจังหวัดพิจิตร
จ.ว. พิจิตร ดำรงตำแหน่งประมงจังหวัดอ่างทอง จ.ว.
อ่างทอง

นายวิชัย กุญเงิน ประมงจังหวัดอ่างทอง จ.ว.
อ่างทอง ดำรงตำแหน่งประมงจังหวัดพิจิตร จ.ว. พิจิตร

ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ก. ๑๐

กรมปศุสัตว์

ออก นายสังข์ ติรงกุล ผู้อำนวยการกองสัตว์-
รักษ์ ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุรับราชการ
นาน ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธ.ค. ๑๘

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

กรมชลประทาน

ออก

นายสมทรง ธนงูมิ นายแพทย์เอก กองแพทย์
ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ ตั้งแต่วันที่ ๒๓
ธ.ค. ๑๘

นายเขียน สุขุขานนท์ นิตกรเอก ประจำกรม
ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุรับราชการนาน
ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธ.ค. ๑๘

กรมทางหลวง

รับโอน นายสมชัย หิตตราวัฒน์ นายช่างโท
กองน้ำบาดาล กรมทรัพยากรธรณี มาบรรจุและแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งนายช่างโท กองสำรวจ และออกแบบ ตั้งแต่
วันที่ ๑ ธ.ค. ๑๘

กรมพัฒนาที่ดิน

เลื่อน นายชุกา กฤษณามระ นักเกษตรโท กอง
บวรวิทย์ที่ดิน ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักเกษตรเอก กองบวรวิทย์ที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ธ.ค. ๑๘

กระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

รับโอน ว่าที่ ร.ต.ล. วิโรจน์ กุจิเตา อาจารย์โท

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท
กองแผนงาน ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ม.ค. ๕๐

แต่งตั้ง

นายจิตพงษ์ สยามเนตร

นายประมวถ รุจนเสรี

น.ส. ชัชศรี มุมนาค

ดำรงตำแหน่งบุคลากรโท กองการเจ้าหน้าที่

นายคำวิ วัฒนสิงห์ ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท

กองตรวจและรายงาน

นายทองศักดิ์ ถ้วนโนนมาต์ ดำรงตำแหน่งนิติกรโท

กองตรวจและรายงาน

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ม.ค. ๕๐

กรมการปกครอง

ออก น.ส. สุรีย์ ชมชวีช์ ประจำกองฝึกอบรม

ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุสุขภาพ
ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ม.ค. ๕๐

กรมโยธาเทศบาล

แต่งตั้ง นายบำรุง อินทามระ นายช่างเอก กอง

ก่อสร้าง ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองก่อสร้าง ตั้งแต่วันที่
๑๘ ม.ค. ๕๐

กระทรวงยุติธรรม

แต่งตั้ง นายประจวบ พึ่งรักวงศ์ หัวหน้าแผนก

รับส่ง ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกเก็บ ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค.
๕๐

ออก นายอัมพร สวัสดิ์บุตร หัวหน้าแผนกเดิน

หมาย กองหมาย ออกจากราชการ เหตุสูงอายุ ตั้งแต่วันที่
๑ ก.พ. ๕๐

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

ออก นายเสงี่ยม วัดนธรรม ผู้ตรวจราชการ

กระทรวง (ชั้น ๒) ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ ตั้งแต่
วันที่ ๑ ม.ค. ๕๐

กระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์

แต่งตั้ง

นายแพทย์ยุทธ โพธารามิก นายแพทย์โท โรง
พยาบาลนครปฐม ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท โรงพยาบาล
แม่สอด จ.ว. ตาก

นายแพทย์คั้ง กิตติวัฒน์ นายแพทย์โท โรงพยาบาล
นครปฐม ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท โรงพยาบาล
ศรีสังวาลย์ จ.ว. แม่ฮ่องสอน

แพทย์หญิง เพ็ญแข ชนวงษ์ นายแพทย์โท โรง
พยาบาลเมืองนครราชสีมา ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท
โรงพยาบาลขอนแก่น

ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.พ. ๕๐ □

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์

เอเชีย

- จีนคอมมิวนิสต์**— ทางพรมแดนระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับไต้หวัน สถานการณ์กำลังตึงเครียดซึ่งอาจจะเกิดยิงกันขึ้น เมื่อใดก็ได้ ทหารไต้หวัน ๑๗ กองพลใหญ่ และทหารจีนคอมมิวนิสต์ ๕๐ กองพลใหญ่ต่างประจำกันอยู่ตามพรมแดนด้านนั้น
 - เขาวชนเรดการ์ดซึ่งเมาเซตุงสนับสนุนให้เป็นปฏิปักษ์ต่อไต้หวัน คล้ายขยายตัวกว้างขวางออกไปทั่วประเทศ ทั้งในแมนจูเรีย ซินเกียง และทิเบต แม้สถานเอกอัครราชทูตไต้หวันก็ตั้งอยู่ที่ล้อมของเขาวชนคอมมิวนิสต์เรดการ์ดและประชาชนชาวจีน ขณะนี้เจ้าหน้าที่สถานทูตจำนวน ๖๕ คน และชนชาติไต้หวันทั้งหมดราว ๒๐๐ คน ต้องทำงานและอยู่ภายในสถานทูตไปไหนไม่ได้
 - ประธานาธิบดีลิวเซาซังของจีนคอมมิวนิสต์ และนางตั้งเซี่ยวปิง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งเป็นรองนายกรัฐมนตรีด้วยนั้น ได้ถูกปลดจากตำแหน่งแล้ว และพ้นจากตำแหน่งในคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ด้วย

ทิเบต

- ฝ่ายต่อต้านเมาเซตุงในทิเบตได้เข้ายึดเมืองลาซาเมืองหลวงของดินแดนแห่งนั้นไว้ เมื่อ ๑๔ ก.พ. ๑๐ เกิดการปะทะกันครั้งใหญ่ระหว่างสองฝ่าย ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก คนสำคัญของเมาเซตุงถูกฝ่ายต่อต้านจับไป ๑๕ หรือ ๑๖ คน นายพลเกียฮัว เป็นผู้บัญชาการทหารและเลขาธิการของพรรคคอมมิวนิสต์เขตทิเบต เป็นหัวหน้าฝ่ายต่อต้าน

อินโดนีเซีย

- สภาผู้แทนราษฎรของอินโดนีเซียลงมติเป็นเอกฉันท์เมื่อ ๕ ก.พ. ๑๐ ให้สภาที่ปรึกษาดำเนินการตามกฎหมายปลดประธานาธิบดีไซการ์โน ออกจากตำแหน่งเสีย ฐานรู้เห็นกับการกบฏของคอมมิวนิสต์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ มตินี้ให้สภาที่ปรึกษาเปิดประชุมภายในเดือนหน้าเป็นอย่างช้าที่สุด

ออสเตรเลีย

ออสเตรเลียไม่เห็นด้วยกับการที่สหรัฐจะตั้งระเบิดเว็คนามเหนือเป็นเวลานาน เมื่อทางรัฐบาลฮานอยไม่แสดงว่าสนใจอย่างจริงจังในการเจรจาสันติภาพ รัฐบาลออสเตรเลียสนับสนุนให้สหรัฐระงับการตั้งระเบิดเว็คนามเหนือในระยะเวลานี้สั้น เพราะระหว่างการหยุดยิงในเว็คนาม ๔ วันนั้น เว็คนามเหนือได้ขนส่งอาวุธยุทธภัณฑ์ไปยังเว็คนามใต้อย่างขนานใหญ่

ยุโรป

อังกฤษ

- นายโคซิกิน นายกรัฐมนตรีไต้หวันเสริ้จากการเยี่ยมเยือนอังกฤษ ๑ สัปดาห์แล้วเมื่อ ๑๒ ก.พ. ๑๐ เขากำหนดออกเดินทางจากลอนดอนกลับมอสโคว์นี้ นายกรัฐมนตรีทั้งสองได้หารือกันถึงภาวะยุติสงครามในเว็คนาม

อเมริกาใต้

ประเทศในลาตินอเมริกา ๒๑ ประเทศลงนามในสนธิสัญญาห้ามมิให้ประเทศในเขตนั้นมีใช้ หรือสร้างอาวุธปรมาณูภายในอาณาเขตตั้งแต่แม่น้ำริโอแกรนด์ ที่ชายแดนระหว่างสหรัฐกับเม็กซิโกลงไปถึงเขตทวีปแอนตาร์กติกา คิวบาอันเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ในทะเลแคริบเบียน และเป็นประเทศหนึ่ง

ในกลุ่มลาตินอเมริกาไม่ได้ส่งผู้แทนไปประชุมและลงนามในสัญญาฉบับนี้ สหรัฐได้ขอร้องให้สนธิสัญญานั้นยกเว้นดินแดนอเมริกันในทะเลแคริบเบียน คือ หมู่เกาะเวอร์จิน และเกาะเปอร์โตริโก ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของสหรัฐ ประเทศที่ลงนามในสนธิสัญญาแล้ว คือ เม็กซิโก โคลอมเบีย กอสตาริกา ซัลวาดอร์ กัวเตมาลา ไฮติ ฮอนดูรัส ปานามา เปรู อูรุกวัย และเวเนซุเอลา ส่วนประเทศที่ขอเวลาพิจารณาอีกก่อน คือ อาร์เจนตินา บราซิล จาไมกา นิการากัว ปารากวัย สาธารณรัฐโดมินิกัน และทรินิแดด-โตเบโก.

ข้อดีปัญหาแรงงาน เมื่อท่านใช้

เครื่องจำหน่ายของ ยี่ห้อ "เอลเลียต" พิมพ์ได้ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ รวดเร็วทันใจ ใช้พิมพ์หนังสือเวียน, รายงาน, สเตทเมนต์ และใบเสร็จรับเงิน ฯลฯ

เหมาะกั้งงาน

- o ธนาคาร--ประกันภัย--สมาคม--สโมสร--มหาวิทยาลัย
- o หน่วยราชการและบริษัทห้างร้านทั่วไป
- o มีหลายแบบตามความเหมาะสมกับกิจการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เกษมสุวรรณ เป็นผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียว

ข่าวสอบข้าราชการ

ข่าวสอบคัดเลือก

ทราบว่า มีส่วนราชการจะเปิดสอบคัดเลือกบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

๑. กรมปศุสัตว์

ก. ปริญญาทางสัตวแพทยศาสตร์ ๒๒ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นโท อันดับ ๑

ข. ปริญญาทางกลสิกรรมและสัตวบาล แผนกวิชาสัตวบาล ๓ อัตรา แผนกวิชาเกษตรศาสตร์ ๕ อัตรา ปริญญาทางเภสัชศาสตร์ หรือปริญญาทางวิทยาศาสตร์ สาขาเคมี หรือชีววิทยา ๓ อัตรา รวม ๑๑ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี อันดับ ๒

ค. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูงหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างภาพ ๑ อัตรา ประกาศนียบัตรเคมีปฏิบัติ ๒ อัตรา รวม ๓ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี อันดับ ๑

ง. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกเลขานุการ หรือแผนกพาณิชยการ ๕ อัตรา แผนกเกษตรกรรม ๒๓ อัตรา หรือประกาศนียบัตรวิชาสัตวแพทย์ ๑๔ อัตรา รวม ๔๒ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓

๒. กรมอาชีวศึกษา

ก. ปริญญาทางการบัญชี ๑ อัตรา ปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์ ๑ อัตรา รวม ๒ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี อันดับ ๒

ข. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างยนต์ หรือช่างเครื่องยนต์ หรือแผนกวิชาช่างกลโลหะ หรือแผนกวิชาบัญชี หรือแผนกวิชาเลขานุการ หรือแผนกวิชาช่างกลหนัก หรือแผนกวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม หรือแผนกวิชาช่างไฟฟ้า ๑๘ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี อันดับ ๑

ค. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ หรือแผนกเลขานุการ หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๔ อัตรา แผนกช่างวิทยุ และโทรคมนาคม หรือแผนกช่างไฟฟ้า หรือแผนกช่างเชื่อมและโลหะแผ่น หรือแผนกช่างกลโรงงาน หรือแผนกช่างเครื่องยนต์ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างยนต์ หรือแผนกวิชาช่างกลโลหะ หรือแผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง หรือแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ๒๑ อัตรา รวม ๒๕ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓

๓. สำนักพิมพ์เมือง	ก. ปริญญาทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ ๒ อัตรာ เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี
อันดับ ๒
ข. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
แผนกวิชาช่างก่อสร้าง หรือแผนกวิชาช่างสำรวจ ๔ อัตรာ เพื่อบรรจุใน
อัตราชั้นตรี อันดับ ๑
ก. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกช่างก่อสร้าง หรือแผนกช่าง
สำรวจ ๒ อัตรာ เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
๔. กรมบัญชีกลาง	ก. ปริญญาทางกรมบัญชีหรือทางพาณิชยศาสตร์ ๒ อัตรာ ปริญญาทาง
เศรษฐศาสตร์ ๑ อัตรารวม ๓ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี อันดับ ๒
ข. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ ๒ อัตรา เพื่อบรรจุ
ในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
๕. กรมชลประทาน	ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ หรือแผนกเลข
านุการ หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๕๖ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา
อันดับ ๓
๖. กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
แผนกวิชากรมบัญชี ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี อันดับ ๑

สุภาษิต

ผู้มีใจสูง ย่อมไม่สำแดงการต่อสู้กับบุคคลซึ่งไร้อิทธิพล ความดี และความ
กล้าหาญ เพราะจะชนะก็ไม่ใช่เกียรติยศ

ลาตัวหนึ่ง เห็นหมูที่ดูหมิ่นกว่าสู้ตนไม่ได้ ทำท่าจะเข้าไปกัดและเตะ หมู
เห็นก็ตั้งท่าคอยรับม้อลา แต่ภายหลังได้สติ จึงหลีกไปเสีย พลองพูดว่า “ทำท่าเป็นผู้
กล้าหาญ แท้จริงลามันก็ต้องเป็นลา ที่เองรอดชีวิตไปได้คราวนี้เพราะเองเป็นลาดอก”

ย. เสฐียรโกเศศ

จากรูปสุภาษิตและความเรียงอุภัยพากย์ พ.ศ. ๒๔๖๗

ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครอง ส่วนกลาง-ส่วนภูมิภาค-ส่วนท้องถิ่น

โดย

ดร. ชูวงศ์ นายะบุตร

(ต่อจากฉบับก่อน)

ลักษณะที่เด่นชัดที่สุดของความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองส่วนกลาง (การปกครองส่วนภูมิภาคในฐานะเป็นตัวแทน) กับการปกครองส่วนท้องถิ่นก็คือความสัมพันธ์เช่นว่านี้ คือการควบคุม และการควบคุมเป็นลักษณะประการเดียวที่เห็นได้ชัดที่สุด ถ้าจะพิจารณาตามตัวบทกฎหมายที่วางไว้ กล่าวโดยสรุปการควบคุมของส่วนกลางต่อส่วนท้องถิ่นมีดังนี้ คือ

ก. การควบคุมในทางปกครอง จาก พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด

พ.ศ. ๒๔๘๗ พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ พ.ร.บ. สุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๘๕ และ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๔๘๘ การควบคุมของส่วนกลางพอจะประมวลได้ดังนี้

๑. การยุบสภาท้องถิ่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจที่จะยุบสภาจังหวัด สภาเทศบาล และมีอำนาจที่จะสั่งให้มีการเลือกตั้งของสมาชิกของสภาเหล่านี้ใหม่ กฎหมายกำหนดว่า ในกรณีของสภาจังหวัด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะต้องให้เหตุผลในการยุบสภาและสั่งให้มีการเลือกตั้งภายใน ๙๐ วัน ตัวอย่างในเรื่องนี้ เช่น การยุบสภาจังหวัดพัทลุงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีของสภาเทศบาล กฎหมายมิได้บัญญัติว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะต้องให้เหตุผลในการยุบสภา สำหรับสุขาภิบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายมิได้ระบุไว้ถึงเรื่องการยุบคณะกรรมการสุขาภิบาลสภาตำบลได้ อาจถือเป็นเรื่องข้อยกเว้นของกฎหมาย หรืออาจจะเป็นเพราะประเทศไทยเราถืออำนาจบริหารของรัฐบาลกลางเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดก็ได้ ในทางปฏิบัติส่วนกลางเป็นผู้ยุบกรรมการสุขาภิบาล และสภาตำบล

๒. การปลดออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจที่จะสั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลออกจากสมาชิกภาพได้ ถ้าหากว่าสมาชิกสภาเทศบาลประพฤติดูเลียมเลียมแก้อเลียมของสภาเทศบาล หรือไม่มาประชุม ๓ ครั้งติดต่อกัน และด้วยเหตุผลอันเดียวกันนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็อาจจะสั่งให้กรรมการสุขาภิบาลออกจากตำแหน่งได้ เป็นที่น่าสังเกตว่าสำหรับสมาชิกสภาจังหวัดนั้น กฎหมายมิได้ระบุให้อำนาจแก่รัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ของส่วนกลางผู้ใดไว้ที่จะปลดสมาชิกสภาจังหวัด

๓. การปลดหรือยุบฝ่ายบริหารของท้องถิ่น ในกรณีเช่นนี้เป็นกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจที่จะยุบคณะเทศมนตรีในกรณีเทศบาล หรือมีอำนาจที่จะปลดเทศมนตรีเป็นรายบุคคล ถ้าหากสมาชิกผู้นั้นประพฤติดูเลียมเลียมแก่อเลียมของเทศบาล ข้อที่น่าสังเกตก็คือกฎหมายมิได้ระบุให้มีการปลดออกจากตำแหน่งของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือของสุขาภิบาล หรือขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้

๔. อำนาจที่จะออกกฎและข้อบังคับต่าง ๆ การควบคุมเช่นนี้ คือการที่กระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎและระเบียบต่าง ๆ สำหรับการประชุมของสภาท้องถิ่น และออกระเบียบเกี่ยวกับการคลังและการทำงบประมาณ นอกจากนี้ ในการประชุมของสภาท้องถิ่นกฎหมายยังห้ามมิให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือเรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือเรื่องการเมืองแห่งรัฐ

๕. อำนาจที่จะอนุมัติเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ โดยปกติผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติเทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติขององค์การปกครองท้องถิ่นหน่วยต่าง ๆ ตามแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่อนุมัติเทศบัญญัติของเทศบาลหรือข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจะอุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งคำตัดสินของรัฐมนตรีเป็นเครื่องชี้ขาดขั้นสุดท้าย นอกจากนี้แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดเองยังอาจเสนอข้อบัญญัติจังหวัดต่อสภาจังหวัดได้ และผู้ว่าราชการจังหวัดยังมีอำนาจที่จะอนุมัติการคัดเลือกและแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาเทศบาล

๖. อำนาจในการที่จะสั่งให้องค์การ ปกครองท้องถิ่นหยุดการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด กฎหมายกำหนดว่าผู้ว่าราชการจังหวัดอาจจะสั่งให้หยุดการกระทำซึ่งรู้สึกว่าจะเป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของรัฐนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือมีลักษณะเป็นการเมืองแห่งรัฐ ใน

กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในกรณีสุขาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจจะสั่งให้หยุดการกระทำซึ่งสุขาภิบาลได้ทำไปแล้ว หรือกำลังจะกระทำ ซึ่งมีลักษณะฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือระเบียบ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางไว้ และด้วยเหตุผลอันเดียวกันนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดก็อาจจะสั่งยกเลิกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ นอกจากนี้ในกรณีที่สมาชิกสภาจังหวัดซึ่งขาดคุณสมบัติได้รับการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีอำนาจที่จะปลดออกได้

๑. อำนาจทั่วไป อำนาจเช่นนี้กฎหมายได้ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอที่จะควบคุมดูแลเทศบาล สุขาภิบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้มีอำนาจที่จะแนะนำตักเตือนตรวจสอบกิจการเรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ มาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกของสภาท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ มาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

การควบคุมซึ่งได้กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าลักษณะของการควบคุมเกือบจะทำให้องค์การปกครองท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ ไม่มีอำนาจอิสระของตนเองเลย ทั้งนี้ เป็นการควบคุมในทางปกครองหรือทางบริหารซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้ นอกจากนี้แล้ว ยังมีการควบคุมที่สำคัญอีกประเภทหนึ่ง คือการควบคุมเกี่ยวกับการเงิน กฎหมายได้กล่าวไว้โดยสังเขป คือ

๒. การควบคุมในทางการเงิน การควบคุมในทางการเงินนี้ กฎหมายได้ระบุไว้โดยรัดกุมและใกล้ชิดมาก การควบคุมอาจแบ่งออกได้เป็นการควบคุมเกี่ยวกับงบประมาณการควบคุมในการจัดเก็บภาษี การควบคุมในการกัวยืมเงินขององค์การปกครองท้องถิ่น การตรวจสอบบัญชี และการควบคุมโดยการให้เงินอุดหนุนต่าง ๆ

การควบคุมเกี่ยวกับงบประมาณนั้น กฎหมายได้อำนาจงบประมาณขององค์การปกครองท้องถิ่น มีลักษณะเป็นเพียงเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ เพราะฉะนั้น จากตัวอย่างของเทศบาลจะเห็นได้ว่างบประมาณจึงอยู่ภายใต้ความควบคุมตามแบบการควบคุมในทางการปกครอง ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น อำนาจอิสระของท้องถิ่นในการจัดทำงบประมาณจึงมีน้อยมาก

การควบคุมในการจัดเก็บภาษีนั้น คือ เจ้าหน้าที่ของส่วนกลาง ซึ่งประจำในส่วนภูมิภาค เช่น สรรพากร เป็นต้น ทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บภาษี นอกจากเทศบาลซึ่งทำหน้าที่จัดเก็บภาษีเองบางอย่างแล้ว องค์การการปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ของตน เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางจึงต้องทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทน

การควบคุมในการถือการปกครองท้องถิ่นจะทำการกั้มเงินนั้น ในทางปฏิบัติ มีหลักการที่ค่อนข้างจะซับซ้อนอยู่มากประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งแหล่งที่ถือการการปกครองท้องถิ่นจะทำการกั้มเงินนั้นมีจำกัดมาก โดยปกติถือการการปกครองท้องถิ่นกั้มเงินจากธนาคารออมสิน แต่จะต้องขออนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยเสียก่อน และจะต้องมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน ในประเทศไทยเราการเบิกเงินเกินบัญชีในธนาคารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ ทำได้ยาก ในต่างประเทศองค์การการปกครองท้องถิ่นจำนวนมากได้เบิกเงินเกินบัญชีในธนาคารได้

การควบคุมโดยการตรวจสอบบัญชีนั้น ในทางปฏิบัติของเรามีการตรวจสอบหลายฝ่ายด้วยกัน และมีการตรวจสอบโดยใกล้ชิดมาก คือ โดยทางคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งหนึ่ง โดยเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยด้านหนึ่ง และโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งอีกด้านหนึ่ง การตรวจสอบบัญชีของเทศบาลกฎหมายกำหนดไว้เดือนละครั้ง ส่วนขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ มิได้กำหนดไว้แน่นอน สุดแล้วแต่กรณี อันที่จริงนั้นเรื่องการตรวจสอบบัญชีเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเป็นการเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจอิสระของท้องถิ่น การตรวจสอบบัญชีอาจจะกระทำได้โดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสิทธิภาพแต่เพียงฝ่ายเดียว และกระทำโดยมีระบบที่แน่นอน

ในเรื่องการควบคุมเกี่ยวกับการให้เงินอุดหนุนทางการเงินแก่ท้องถิ่นนั้น สำหรับประเทศไทยในเรื่องนี้การควบคุมยังไม่เป็น ปัญหาที่จะกระทบกระเทือน ถึงอำนาจอิสระของท้องถิ่น เพราะเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นนั้นน้อยมาก อย่างไรก็ตามในเรื่องการควบคุมการให้เงินอุดหนุนนี้อาจจะสังเกตได้ว่าเรายังไม่มีระบบการให้เงินอุดหนุนที่มีหลักการดีพอ ความจำเป็นประการหนึ่งก็คือควรที่จะมีการตั้งงบประมาณ โดยเฉพาะก่อนหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีจำนวนมากมิใช่น้อยเป็นเงินช่วยเหลือสำหรับท้องถิ่น และการจ่ายเงินอุดหนุนก่อนนี้อาจจะกระทำได้สองแบบ แบบหนึ่งให้เป็นเงินก้อนแก่องค์การการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินกิจการทั่ว ๆ ไป ตามความจำเป็น และอีกก่อนหนึ่งสำหรับการดำเนินบริการเฉพาะอย่างซึ่งต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

การควบคุมในทางการปกครองและการควบคุมในทางการเงินดังได้กล่าวมานี้เป็นเรื่องซึ่งกฎหมายได้ระบุไว้เป็นส่วนใหญ่ ในทางปฏิบัติ การควบคุมบางอย่างก็ตั้งจนเกินไป และบาง

อย่างก็หย่อนจนเกินไป การควบคุมที่หย่อนสมรรถภาพนั้นมีสาเหตุเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของ ส่วนกลางซึ่งประจำอยู่ในส่วนภูมิภาค หย่อนสมรรถภาพหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ อย่างไรก็ตามก็ ดีถ้ากล่าวโดยทั่วๆ ไปแล้ว การควบคุมส่วนกลางต่อการปกครองท้องถิ่นนั้นเข้มงวดและใกล้ชิด มากจนดั่งเกินไป อำนาจอิสระของท้องถิ่นจึงเกือบจะไม่มีเลย และโดยนัยเช่นนี้ คุณค่าของการ ปกครองท้องถิ่นจึงต่างพร้อยไปด้วย ยิ่งกว่านั้นในทางปฏิบัติได้มีการปะปนกันระหว่างการปฏิบัติ หน้าที่ของข้าราชการส่วนภูมิภาคและการปฏิบัติงาน ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นอันมากจน คุ้นเคยกับการปกครองทั้งสองแบบนั้นเป็นการปกครองแบบเดียวกัน ทั้งนี้จะเห็นได้จากตัวอย่าง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและสภาภิบาลเป็นต้น เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ สภาภิบาลยังไม่มีเจ้าหน้าที่ของตนเอง ข้าราชการในส่วนภูมิภาคได้ทำหน้าที่แทนเกือบทั้งหมด โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมเป็นการยากที่จะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการ ปกครองส่วน กลาง และการปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นไปในลักษณะใด เพราะการ ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกัน ระหว่าง ข้าราชการส่วนภูมิภาคและหน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นเรื่องของการทำแทนกันและมุ่งที่จะเป็นการ ชั่วคราว

ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว การควบคุมของส่วนกลางต่อการปกครองท้องถิ่นตามที่ กฎหมายได้ระบุไว้ ก็เป็นการควบคุมที่ใกล้ชิดและเข้มงวดกวดขันอยู่แล้ว ถ้าหากได้มีการควบคุม กันอย่างเต็มที่ในทางปฏิบัติ ดังที่กฎหมายได้ระบุไว้ องค์การปกครองท้องถิ่นก็เกือบจะไม่มีอิสระ เลย สำหรับการควบคุมของส่วนกลางนี้ ข้าราชการผู้ใหญ่เก่า ๆ ซึ่งปลดเกษียณไปแล้วบางท่าน ได้กล่าวว่า "ถ้าควบคุมได้มากเท่าไรยิ่งดี" คำกล่าวเช่นนี้ย่อมเป็นพยานของความเก่าและล้าสมัย ทำให้นึกย้อนหลังไปถึงสมัยเมื่อกองทัพฯ ยังมีรถแจ็กแดงอยู่ตามถนน อันที่จริงการควบคุมของ ส่วนกลางนั้นควรจะต้องว่า "ถ้าไม่ควบคุมได้เท่าไรยิ่งดี" คือหมายความว่าควรจะต้องควบคุมเฉพาะ ในเรื่องที่สำคัญจริงๆ และหลีกเลี่ยงไม่ได้เท่านั้น ในประเทศบางประเทศเช่น ประเทศบราซิล การควบคุมการปกครองท้องถิ่นนั้นเรามุ่งเฉพาะแต่การตรวจบัญชีเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การควบคุม ประการอื่น ๆ นั้นมีความสำคัญน้อยลงไป ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าเรามุ่งที่จะให้หน่วยการปกครอง ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระที่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

อนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองส่วนกลาง

ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

ปัญหาเรื่องอนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับการปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น เป็นเรื่องยากที่จะคาดคะเน เหตุผลง่าย ๆ ก็คือความสัมพันธ์จะเป็นประการใดนั้นมักจะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลกลางเสียเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาที่ลึกไปอีกกว่านั้นคือ ลักษณะของความสัมพันธ์จะเป็นประการใดนั้นอาจจะขึ้นอยู่กับข้าราชการผู้ใหญ่ภายใต้ระบบ bureaucracy ซึ่งกระทำหน้าที่ในการเสนอคำแนะนำแก่รัฐบาล ข้าราชการผู้ใหญ่เหล่านี้จึงมีความสำคัญมาก และในการที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ย่อมเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจคุณค่าและความสำคัญของการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตยเป็นเบื้องต้นเสียก่อน และจะต้องมีความนิยมในการปกครองท้องถิ่นเป็นความสำคัญในลำดับถัดไป

บางทีเราอาจจะกล่าวได้ว่า ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับการปกครองท้องถิ่นนั้น แท้ที่จริงแล้วมีลักษณะ ๒ ประการ ประการแรกคือการควบคุม และประการที่สองคือ การร่วมมือและประสานงาน ในประเทศไทยเราได้เน้นถึงการควบคุมมาก สำหรับความร่วมมือและประสานงานอาจจะยังไม่ได้รับความสนใจเพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ถ้าเรามองดูกระดานหกที่เด็กเล่นในสวนสาธารณะ อาจจะเห็นได้ว่าเด็กสองคนคนหนึ่งโตคนหนึ่งเล็กกำลังเล่นไม้กระดานหก เด็กกระดานจึงยกขึ้นไปลอยอยู่ในอากาศ ฉะนั้นโตนั้นน่าจะเปรียบได้กับการควบคุมด้านหนึ่งและการร่วมมือและประสานงานอีกด้านหนึ่ง ในกรณีที่รักษาอำนาจอิสระของท้องถิ่นนั้น การร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะแทนที่ส่วนกลางจะควบคุม แต่ส่วนกลางใช้การร่วมมือและประสานงานแทน โดยควบคุมเฉพาะกิจการที่จำเป็นบางอย่างย่อมจะเป็นการรักษาอำนาจอิสระของท้องถิ่นไว้ได้ และสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักอย่างยิ่งในการรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่น ในที่นี้รวมถึงการที่ส่วนกลางเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในทางวิชาการและการเงิน แนะนำ

และชักจูงให้องค์การปกครองท้องถิ่นดำเนินงานไปโดยราบรื่น โดยปกติการแนะนำ และชักจูงเช่นนี้อาจจะรวมถึงการกระทำดังต่อไปนี้ คือ

ก. การกระตุ้น และส่งเสริมให้องค์การปกครองท้องถิ่นปรับปรุงบริการ ของตนที่จัด
เสนอดต่อประชาชน

ข. พยายามให้มีการร่วมมือกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงบริการเช่นนี้

ค. จัดให้มีการแนะนำในทางวิชาการ ทางการส่งเสริมอาชีพทางการบริหารทาง

กฎหมาย และทางการเงิน

ง. จัดตั้งคณะกรรมการพนักงานท้องถิ่นและทำการฝึกอบรมพนักงานส่วนท้องถิ่น

จ. ฝึกอบรมพนักงานส่วนท้องถิ่นโดยทางอ้อม เช่น ผ่านสันนิบาตท้องถิ่น เป็นต้น

ฉ. จัดให้มีการแบ่งปัน ภาษี ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์การ
ปกครองท้องถิ่นกับองค์การปกครองท้องถิ่น โดยสมเหตุผล และจัดให้มีเงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่น

ช. จัดให้มีเงินกู้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นในการดำเนินการโยธาธิการ

ซ. จัดหาเครื่องมือต่าง ๆ ให้แก่ท้องถิ่น

ด. ช่วยจัดการ ในเรื่อง การตรวจสอบบัญชี และให้คำแนะนำโดยทั่วไปแก่องค์การ
ท้องถิ่น

ฎ. กระตุ้นให้มีผู้นำในท้องถิ่นและให้มีความคิดริเริ่ม

ฏ. ช่วยเหลือองค์การปกครองท้องถิ่นในยามวิกฤต เช่น เวลามีน้ำท่วม โรคระบาด
หรือความหายนะทางธรรมชาติอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการตัดรายได้ของท้องถิ่น

จ. ความช่วยเหลือในทางการเงินควรจะสม่ำเสมอ และควรจะคาดล่วงหน้าได้ถึงจำนวน
เงินที่ท้องถิ่นจะได้รับ

ช. จัดความช่วยเหลือโดยทั่ว ๆ ไปว่า เมื่อองค์การปกครองท้องถิ่นขอร้อง

การแนะนำและชักจูง ซึ่งส่วนกลางอาจจะให้แก่ส่วนท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเป็น
ทางหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดการร่วมมือและประสานงานกันระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น และอาจ
จะทำให้ฐานะของการปกครองส่วนกลางและการปกครองส่วนท้องถิ่นมีสภาพซึ่งเกื้อหนุนกัน โดย
อยู่ในสภาพซึ่งเคียงบ่าเคียงไหล่ซึ่งกันและกัน การรักษาสัมพันธภาพระหว่างส่วนกลางและส่วน

ท้องถิ่นเช่นนั้นจะทำให้ส่วนท้องถิ่นได้มีโอกาสเจริญขึ้นโดยเต็มที่ และท้องถิ่นจะมีความริเริ่มและดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อท้องถิ่นแต่ละแห่ง ๆ ไป ซึ่งในผลสุดท้ายเราอาจจะหวังได้ว่า เมื่อท้องถิ่นแต่ละแห่ง ๆ เจริญดีแล้ว ประเทศโดยส่วนรวมก็ย่อมที่จะมีความเจริญไปด้วยเป็นเงาตามตัว

สิ่งที่สำคัญสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายก็คือ ท้องถิ่นจะต้องได้รับการพัฒนา และการจัดการปกครองแบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นฐานสำหรับรองรับการพัฒนาทั้งหลาย โดยนัยเช่นนั้น การปกครองท้องถิ่นจะต้องขยายตัว และจำเป็นต้องขยายตัวโดยความเสียดสีของการปกครองส่วนภูมิภาค ในปัจจุบันเราได้มีโครงการและการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เราได้มีโครงการและการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเศรษฐกิจและการศึกษา และโครงการอื่น ๆ อีกหลายอย่าง โครงการเหล่านี้เริ่มดำเนินงานจากส่วนกลางคือจากกระทรวงต่าง ๆ และกำลังจะวิวัฒนาการเป็นลำดับ โครงการเหล่านี้ต้องการฐานที่มั่นคงคล้ายกับการจะปลูกบ้านก็จำเป็นต้องมีการลงเสาเข็ม และเสาคอม่อ เพราะฉะนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีฐานที่ถาวร และฐานเช่นนั้นไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น นอกจากการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนภูมิภาคอาจจะเป็นแต่เพียงฐานไม้กระดานเพียงชั่วคราวช่วยยาม และจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงให้การปกครองท้องถิ่นในที่สุด ถ้าหากเราหวังที่จะเห็นความเจริญของท้องถิ่นและของประเทศโดยส่วนรวมในอนาคตอันใกล้

ปัญหาอันรีบด่วนในปัจจุบันจึงมีอยู่ว่า ทำอย่างไรเราจึงจะเร่งการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นประการหนึ่ง? และถ้าเราคิดที่จะมีการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นโดยจริงจังแล้ว อนาคตของการปกครองส่วนภูมิภาคจะเป็นประการใดอีกประการหนึ่ง? ปัญหาหลังนี้เกิดขึ้นเพราะว่าเราไม่มีความสามารถในทางกำลังทรัพย์และกำลังคน ที่มีความสามารถเพียงพอในการที่จะพัฒนาการปกครองทั้งสองแบบนี้ไปพร้อมกันได้ และในปัจจุบันการปกครองส่วนภูมิภาคก็ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมาเป็นเวลาพอสมควรจนอยู่ในฐานะที่มั่นคงแล้ว ปัญหาอันรีบด่วน คือการมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการปกครองท้องถิ่น และในระหว่างเวลานี้ควรพิจารณาว่าการปกครองส่วนภูมิภาคควรจะอยู่ในสภาพเช่นใด?

บางทีเราอาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การปกครองส่วนภูมิภาคมีสภาพอยู่คงที่ คือหมายความว่า อาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องไม่บรรจุข้าราชการส่วนกลางที่จะส่งไปประจำในส่วน

ภูมิภาคต่อไป ในขณะที่เดียวกันเราอาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องขยายการบรรจุและแต่งตั้งพนักงานของส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้นเท่าที่จะมากได้ตามจำนวนงบประมาณที่องค์การปกครองท้องถิ่นได้รับ และงบประมาณของท้องถิ่นควรมีจำนวนมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ซึ่งอาจจะเป็นโดยเหตุที่รัฐบาลกลางโอนภาษีบางอย่างให้แก่ท้องถิ่น หรือโดยที่รัฐบาลกลางเพิ่มจำนวนเงินอุดหนุนให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การบรรจุพนักงานขององค์การในท้องถิ่นเช่นองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และยังได้กล่าวแล้วว่าประเทศของเรามีกำลังทรัพย์และกำลังคนโดยจำนวนจำกัด การขยายตัวของการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นที่จะต้องขยายโดยการเสียสละของการปกครองส่วนภูมิภาค

ทางเลือกอีกทางหนึ่งในการขยายการปกครองท้องถิ่นนั้นอาจจะเป็นได้ ถ้าหากว่าเราจะโอนข้าราชการส่วนกลางซึ่งประจำอยู่ในส่วนภูมิภาคบางประเภทไปเป็นพนักงานของส่วนกลางปกครองท้องถิ่น ข้าราชการเหล่านี้ เช่น อนามัย สรรพากร ตรี สถาปนิก วิศวกร ตำรวจ บางประเภท และอื่น ๆ เป็นต้น การโอนข้าราชการเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นไม่มากนักน้อยในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างซึ่งการปกครองท้องถิ่นกำลังเริ่มพัฒนา อย่างไรก็ตามการโอนข้าราชการของส่วนกลางไปเป็นพนักงานขององค์การปกครองท้องถิ่นเช่นนี้ย่อมมีผลที่จะต้องเกี่ยวพันกับการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นโดยส่วนรวมด้วย

ในปัจจุบัน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นเป็นเรื่องซึ่งมีความสำคัญยิ่ง เพราะนอกเหนือไปจากหลักหรือข้อยึดถือในทางวิชาการแล้ว ในทางปฏิบัติบางครั้งอาจมีเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งได้กลายเป็นเรื่องสำคัญทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น กลายเป็นความสัมพันธ์ที่เลวไปด้วย เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้มักจะเกี่ยวกับคำสั่งของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเสียเป็นส่วนใหญ่ ผู้รับภาระหนักคือส่วนการปกครองท้องถิ่นและราษฎร เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ เช่น เรื่องที่ทางราชการส่วนกลางส่งพระพุทธรูปไปจำหน่ายตามจังหวัดต่างๆ ซึ่งปรากฏว่ามีคำสั่งต่อกันเป็นทอดๆ ส่วนกลางส่งไปยังส่วนภูมิภาค และส่วนภูมิภาคส่งต่อไปยังส่วนท้องถิ่น ความสัมพันธ์ในรูปของคำสั่งจึงเป็นความสัมพันธ์ในรูปซึ่งตึงเครียดมาก

นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์โดยเฉพาะระหว่างส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่น ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดบางแห่งจะเดินทางไปต่างประเทศก็มีการเรียกรายเป็นทอดๆ ไปจนถึงส่วน

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

๒. ผลจากการศึกษา

ในการศึกษาว่า การวางแผนจะประสบความสำเร็จหรือไม่? และการวางรูปแบบของการวางแผนต่าง ๆ เพื่อให้ใช้ได้โดยทั่วไป ในโลกอย่างกว้างขวางว่าควรจะเป็นอย่างไร? นั้น ธนาคารโลกได้เริ่มจัดทำขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ ด้วยการวิจัยและจัดระบบข้อมูลในการวางแผนของประเทศต่าง ๆ ทุกทวีปทั่วโลก ทั้งที่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและที่ยังด้อยพัฒนาอยู่ ซึ่งจะศึกษาได้จากหนังสือชื่อ Development Planning: Lessons and Experience จัดพิมพ์โดย John Hopkins University Press เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ หนังสือเล่มนี้ แบ่งเป็น ๒ ภาค ภาคแรกเป็นการบรรยายและวิจัยกระบวนการวางแผนตามที่มาในประเทศต่าง ๆ โดยเป็นในเรื่องการวางรูปแบบการ และปัญหาในการดำเนินงานตามแผน ส่วนภาคหลังกล่าวถึงประสิทธิภาพของประเทศต่าง ๆ ในการวางรูปองค์การและระเบียบบริหาร การเตรียมและดำเนินการ โครงการพัฒนา แผนการย่อยของแต่ละสาขาเศรษฐกิจ โครงการพัฒนาระดับชาติและระดับภาค

หนังสือเล่มนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า หลักการในทางทฤษฎีกับการปฏิบัติมักขัดกันเสมอ จากความเป็นจริงปรากฏว่า ประเทศด้อยพัฒนาส่วนมากไม่สามารถจะวางแผนระยะยาวกว่า ๓ ปีให้ได้ผลและบางประเทศไม่สามารถวางแผนยาวกว่า ๓ หรือ ๒ ปี เสียด้วยซ้ำไป แต่นักทฤษฎีมักจะแนะนำให้วางแผนระยะ ๕-๓๐ ปี จึงเห็นได้ว่าไม่สามารถจะนำทฤษฎีมาใช้ในทางปฏิบัติในบางประเทศได้

๓. บทเรียนจากประสบการณ์

๓.๑ การนำเอาบทเรียนจากประเทศอื่นมาใช้

ประเทศที่จะมีการวางแผนสามารถเรียนรู้จากประเทศอื่นที่เคยวางแผนมาแล้วได้ แต่ไม่มีใครจะมีใครทำเช่นนั้น ทั้งนี้เนื่องจากไม่ทราบรายละเอียดของประเทศที่วางแผนมาแล้ว ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง เนื่องจากประเทศที่เคยวางแผนมาแล้วปกปิดไม่ยอมให้คำแนะนำ ผลก็คือประเทศส่วนมากประสบปัญหาในการวางแผนคล้ายคลึงกัน และทำความผิดพลาดเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะนำเอาประสบการณ์ของประเทศอื่นมาเป็นบทเรียน แต่ทว่าการเอาแผนการของประเทศหนึ่งมาใช้กับเครื่องมือพัฒนาของอีกประเทศหนึ่งนั้น อาจก่อให้เกิดผลเสียได้อย่างมาก เหมือนกับเรื่องที่ว่ากรู้อะไรครึ่ง ๆ กลาง ๆ นั้น มีผลร้ายยิ่งกว่าไม่รู้อะไรเสียเลยอีก

๓.๒ แผนการกับการวางแผน

จากประวัติการวางแผนตั้งแต่หลังสงคราม ปรากฏว่าประสบความสำเร็จ ในการดำเนินงานตามแผนมากกว่าประสบความสำเร็จ ความจริงได้ชี้ให้เห็นว่า ประเทศที่ไม่มีแผนหรือหน่วยงานสำหรับวางแผน กลับพัฒนาไปได้ในอัตราที่รวดเร็วกว่าประเทศที่มีแผนแล้ว เช่น เม็กซิโก อิสราเอล ปอร์โตริโก เยอรมันตะวันตก เป็นต้น

เราจะต้องระลึกไว้ว่า เพียงแต่มีแผนพัฒนาอย่างเดียว นั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นได้ ตามความเป็นจริงแล้ว ประเทศสามารถพัฒนาไปได้ทั้งนั้นไม่ว่าจะมีแผนการหรือไม่ก็ตาม

เป็นที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ตัวแผนพัฒนานั้น เป็นคนละเรื่องกับการพัฒนาอย่างมีแผนการ (A development plan is not the same as development planning) (การวางแผน (Planning) ในฐานะที่เป็นกระบวนการ (Process) นั้น เป็นสิ่งแรกที่จะขาดเสียมิได้ในการวางรูปแบบ นโยบาย และมาตรการของการพัฒนาให้ได้ผล แต่ถ้าหากได้มีตัวแผน (Plan) ขึ้นก่อนที่กระบวนการจะเริ่มขึ้น หรือตัวแผนนั้นไม่สามารถจะทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาขึ้นได้แล้ว ตัวแผนนั้นก็มีความหมายหรือความสำคัญต่อการพัฒนาน้อยมาก

๓.๓ ความสำคัญของปัจจัยทางการเมือง

เหตุใดแผนพัฒนาประเทศเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่ดำเนินไปได้? จากหลักฐานปรากฏว่าประเทศที่ทำไม่ได้ไม่สำเร็จตามแผนพัฒนานั้น ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเพียงพอ การขาดความสนับสนุนที่เพียงพอปรากฏขึ้นในหลายด้านมาแล้ว ที่สำคัญก็คือความล้มเหลวในการชำระหนี้ซึ่งหลักการต่างๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ในแผน และความล้มเหลวในการรับเอา นโยบายและมาตรการที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินงาน

ความสนับสนุนและความมุ่งมาดปรารถนาที่จะพัฒนาประเทศของรัฐบาลนั้น เป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้เลยในการพัฒนา จากประวัติศาสตร์จะเห็นว่าประเทศที่มีรัฐบาลมั่นคง และผู้นำทางการเมืองให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแล้ว ประเทศนั้นจะพัฒนาไปได้แม้ว่าจะไม่มีตัวแผนพัฒนาอย่างเป็นทางการเลยก็ตาม เช่น ญี่ปุ่นในศตวรรษที่ ๓๑ เป็นต้น

อนึ่ง การที่รัฐบาลและประชาชนให้ความสำคัญแก่กิจกรรมอื่น (เช่น เรื่องชาตินิยม การเมืองภายใน การป้องกันประเทศ การขยายดินแดน ฯลฯ) มากกว่าการพัฒนาประเทศ ก็จะ

เป็นผลทำให้ความพยายามที่จะพัฒนามีน้อยลงไป และเป็นผลร้ายของการวางแผนพัฒนาที่มุ่งถึงคามอยู่ดีกินดีของประชาชนเป็นสำคัญ

๓.๔ สิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจ

จากเหตุการณ์ที่เป็นจริงปรากฏว่า ถ้าผลแห่งการพัฒนาไม่ตกถึงประชาชนแล้วก็ยากที่จะให้ประชาชนช่วยร่วมมือในการดำเนินงาน ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาได้ การใช้วิธีควบคุมโดยตรงและแทรกแซงในธุรกิจเอกชนโดยรัฐบาล แทนที่จะใช้วิธีให้สิ่งจูงใจนั้นเป็นผลร้ายต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

๓.๕ การแยกการวางแผนออกจากการวางลู่ทางดำเนินงาน

เหตุผลประการแรกที่ทำให้การดำเนินงานตามแผนไม่สำเร็จลงได้ด้วยดี ก็คือ การเมือง โหดุมลรอลงมา ก็คือ ด้านวิชาการ พิจารณาจากปัญหาทางวิชาการแล้วจะเห็นได้ว่า ความล้มเหลวสืบเนื่องมาจากการที่ไม่มีข้อกำหนดค้นเหมาะสมเพียงพอสำหรับการดำเนินงานตามแผน จะต้องพึงจำและยอมรับว่า ปัญหาการดำเนินงานตามแผนนั้นยากยิ่งกว่าการวางแผนเสียอีก

คำว่า การวางแผน (Planning) นั้น มักเข้าใจกันผิด ๆ ว่า หมายถึงการกำหนดหรือวางรูปแบบ (Formulation) เท่านั้น ไม่รวมถึงการดำเนินงานตามแผน (Implementation) ด้วย จะต้องเข้าใจเสียให้ถูกต้องว่า การวางแผนนั้นมีใช้จะสิ้นสุดลงเมื่อได้ทำตัวแผนเสร็จแล้ว ที่ถูกแล้วจะต้องนำเอาเป้าหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในตัวแผนมาพิจารณาคอบคู้กันไป ในขณะวางนโยบายและการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้บรรลุผลสำเร็จตามแผน

เมื่อเข้าใจผิดกันเสียแต่แรกว่า การกำหนดวางรูปแบบจากการทำงานตามแผนผู้วางแผนจึงให้ความสนใจในปัญหาที่จะเลือกวิธีปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามตัวแผนน้อยลงนั่นเอง เป็นคำตอบที่ว่า เหตุใดแผนพัฒนาต่างๆ จึงให้รายละเอียดเฉพาะเพียงว่า จะทำอะไร แต่ไม่บอกว่าจะทำอย่างไร จึงจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ และก็ไม่ได้บอกด้วยว่า ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินงานที่จำเป็น ทั้งนี้โดยนักวางแผนเหล่านั้นถืออย่างผิด ๆ ว่า เป็นหน้าที่ของผู้อื่นที่จะเตรียมรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการที่จำเป็น เพื่อดำเนินงานตามแผน

ความเกี่ยวพันระหว่างเป้าหมายและการวางแผนเป็นแนวความคิด (Concept) ที่นักวางแผนและผู้นำทางการเมืองส่วนมากยากที่จะเข้าใจ

แผนพัฒนาประเทศส่วนใหญ่ร่างโดยหน่วยงานแผนกลางของประเทศ (สำหรับประเทศไทย คือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ) ซึ่งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นมึอำนาจน้อยมากที่จะมีอิทธิพลเหนือการวางมาตรการด้านบริหารและนโยบายเศรษฐกิจ เราจึงเห็นได้บ่อย ๆ ว่า มีหลายประเทศที่นโยบายภาษีอากร ราคา การเงินและการให้สินเชื่อ เป็นอุปสรรคมากกว่าเป็นเครื่องช่วยให้บรรลุผล

นักวางแผนส่วนใหญ่เป็นนักเศรษฐศาสตร์ จึงสนใจอยู่กับรายละเอียดในตัวแผนมากกว่าการดำเนินงานตามแผน กล่าวอีกนัยหนึ่ง พวกนักวางแผนนี้สนใจในปัญหาเศรษฐกิจมากกว่าการบริหารและการเมือง

๓.๖ การลดเป้าหมายที่ตั้งไว้ในตัวแผนสูงมากเกินไปหรือเกินความจริง

แผนพัฒนาของประเทศด้อยพัฒนาส่วนมากได้รับการร่างขึ้นตามความจำเป็นทางเศรษฐกิจมากกว่าที่จะพิจารณาถึงความสามารถทางการบริหารที่จะดำเนินการตามแผนหรือความต้องการของรัฐบาลที่จะทำตามแผนแบบจำลอง ดังนั้นในประเทศเหล่านี้แผนพัฒนาจึงเป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าเป็นของจริง จึงไม่น่าประหลาดใจที่การดำเนินงานมักไม่สำเร็จตามแผน เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า นักวางแผนของหน่วยงานกลางที่หน้าท้วางแผน จะต้องรู้ความสามารถด้านบริหารและความต้องการทางการเมืองของรัฐบาลเสียก่อนที่จะตั้งเป้าหมายไว้ในแผนพัฒนา

๓.๗ ปัญหาโครงการต่าง ๆ

ในหลายประเทศที่เดียวที่นักวางแผนจะประสบปัญหาหลังจากที่ได้อำหนดแผน ขึ้นแล้ว ว่า ยังมีโครงการไม่เพียงพอที่จะดำเนินการให้สำเร็จตามแผน เพราะฉะนั้น นักวางแผนจึงต้องสำรวจโครงการลงทุนต่าง ๆ ให้ครบบริบูรณ์ก่อนที่จะทำตัวแผนออกมา

มีข้อที่น่าสังเกต คือ การประสานงานระหว่างการลงทุนโดยผ่านทางงบประมาณ (Budgeting) ได้ผลดีและเป็นไปได้ แม้ว่าวิธีนี้จะเป็นที่น่าปรารถนาน้อยกว่าการประสานกันระหว่างการลงทุนกับแผนพัฒนาก็ตาม แต่ก็เป็นที่ที่ทุนเวลาที่ต้องใช้ไปในการวางแผนพัฒนาซึ่งอาจต้องใช้เวลา ๒-๓ ปี และเสียค่าใช้จ่ายมาก การจัดให้มีการประสานระหว่างการลงทุนโดยผ่านทางวิธีการงบประมาณ (โดยให้มีระยะเวลา ๑, ๒ หรือ ๓ ปี) นั้น ประเทศด้อยพัฒนาส่วนมากสามารถจัดทำขึ้นได้โดยใช้เวลาเพียงไม่กี่เดือน และทำให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ เป็นไปในแนวหรือทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมและรวดเร็ว

ประเทศด้อยพัฒนาส่วนใหญ่หาใช้ประสบปัญหาความยากลำบากมหาศาล ในเรื่องการกำหนดแผน (Formulating Plans) ไม่ แต่เป็นเรื่องการเตรียม (Preparing) และการดำเนินงาน (Carrying out) โครงการต่าง ๆ กับเรื่องการพยายามที่จะปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งของการที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่านักวางแผนมีความรู้ในเรื่องการสร้างตัวแบบทางเศรษฐกิจแบบรวม (Macro-economic model) มากกว่าในเรื่องการสร้างตัวแบบทางเศรษฐกิจแบบย่อย (Micro-economic model) เรื่องนี้มีสาเหตุมาจากหน่วยราชการที่ปฏิบัติงาน โดยตรงตามโครงการต่าง ๆ ไม่รู้ว่าจะเตรียมโครงการดี ๆ ได้อย่างไรด้วย

๔. สรุป

๓. การเปลี่ยนแปลงส่วนสมในการวางแผน

ข้อสรุปที่มีเหตุผลข้อหนึ่งที่ได้จากประสบการณ์ ก็คือ อาจเป็นที่พึงประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบและสัดส่วนของการวางแผน ในบรรดาเกือบทุกประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายตามที่ได้ปฏิบัติกันมาในอดีต นักวางแผนในประเทศเหล่านั้นมุ่งให้ความสนใจในการวางแผนเป็นส่วนรวมมากกว่าที่จะสนใจในการเตรียมและบริหารโครงการต่าง ๆ ให้ได้ผลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า เรามีข้อเท็จจริงที่จะเสนอแนะได้ว่าประเทศที่มีการเตรียมวางแผนโครงการต่าง ๆ ไว้อย่างดี โดยประสานกับวิธีการเตรียมและควบคุมงบประมาณแผ่นดินที่ดีแล้ว ก็สามารถที่จะพัฒนาไปได้ในอัตราที่สูง ทั้งนี้โดยไม่ต้องใช้แผนพัฒนาเลย (อย่างน้อยก็ชั่วระยะเวลาหนึ่ง) ในทางตรงกันข้ามถ้าหากขาดการเตรียมโครงการต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม และการมีระบบวิธีการควบคุมงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ต่อการพัฒนาที่รวดเร็ว ในขณะที่เราอาจขาดแผนพัฒนาเสียก็ได้นั้น จึงเป็นที่เห็นได้ชัดแจ้งว่าการปรับปรุงวิธีการเตรียมโครงการและปรับปรุงการควบคุมงบประมาณ เป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเร่งด่วนมากกว่า หรืออย่างน้อยที่สุดก็เท่ากับการเตรียมแผนใหญ่ (แผนพัฒนา)

เป็นที่น่าปรารถนาสำหรับทุกประเทศที่จะเตรียมแผนใหญ่ในการพัฒนา ในขณะที่เดียวกันที่ปรับปรุงการเตรียมโครงการและการปรับปรุงการควบคุมงบประมาณ แต่รัฐบาลในประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายมีความสามารถจำกัดที่จะดำเนินงานเหล่านี้ ในเวลาเดียวกันแล้ว รัฐบาลมักจะให้ความสนใจต่อการปรับปรุง การเตรียม การวางแผนพัฒนา ก่อนงานอันเสมอ

๔.๒ การเปลี่ยนแปลงชั้นในการวางแผน

นักวางแผนของประเทศควรจะเข้าใจในเรื่องการกำหนดนโยบายที่ดีและการปรับปรุงหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานการลงทุนมากกว่า ที่จะไปสนใจในเรื่องการเตรียมการวางแผนพัฒนาที่กว้างขวาง

๔.๓ การปรับปรุงหน่วยงานที่มีหน้าที่วางแผน

เนื่องจากเหตุผลที่ว่า ถ้าจะให้ดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การวางโครงการและแผนงานต่าง ๆ ควรจะให้หน่วยงานที่ปฏิบัติการเองเป็นผู้เตรียมตั้งนั้น ฝ่ายที่ทำหน้าที่วางแผนภายในหน่วยงานที่ปฏิบัติการเองจึงควรจะได้รับคามสำคัญอย่างมาก และบางทีควรจะมากกว่าหน่วยงานวางแผนกลางของประเทศเสียด้วยซ้ำไป ในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายนี้ การปรับปรุงหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดสรรงบประมาณ (สำนักงบประมาณ) ก็อาจมีความสำคัญมากกว่าการปรับปรุงหน่วยงานวางแผนกลางของประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ) ด้วย

๔.๔ การเปลี่ยนแปลงความช่วยเหลือทางวิชาการ

ผลจากการศึกษาที่ได้ค้นพบ มีผลสืบเนื่องไปถึงเรื่องความช่วยเหลือทางวิชาการ ที่ได้รับจากต่างประเทศด้วย แบบ หรือชนิดของความช่วยเหลือทางวิชาการ ที่ต้องการสำหรับการเตรียมโครงการต่าง ๆ ให้ถูกหลักวิชาและประหยัด รวมทั้งการบริหารและการปฏิบัติงานตามโครงการนั้น แตกต่างไปจากแบบของความช่วยเหลือ ที่ต้องการในการวางแผนพัฒนา รวม การวางแผนพัฒนาอย่างกว้างขวาง (Aggregative Planning) นั้นส่วนใหญ่ต้องการใช้นักเศรษฐศาสตร์ซึ่งมีความรู้ทางเทคนิคของการเกษตร และอุตสาหกรรม แต่การเตรียมโครงการนั้นต้องการวิศวกร นักการเกษตร และช่างเทคนิคประเภทต่าง ๆ ซึ่งต้องการความรู้ทางเศรษฐศาสตร์เพียงเล็กน้อย สำหรับประมวลผลได้ผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างถูกต้องในโครงการต่าง ๆ ที่เขาจะต้องเป็นผู้เตรียม

โดยเหตุที่ว่าการเตรียม การบริหาร และการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายในรัฐบาล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่นักวิชาการที่ต่างประเทศส่งมาให้ความช่วยเหลือนั้นควรประกอบด้วยครูผู้สอน (teachers) ยิ่งกว่าที่จะเป็นผู้ปฏิบัติงาน (doers) เสียเอง ประเทศด้อยพัฒนาสามารถใช้ประโยชน์จากผู้ปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์พิเศษ ๒-๓ อย่างเท่านั้น ตรงกันข้ามประเทศด้อยพัฒนาสามารถใช้ประโยชน์จากครูผู้สอนจากต่างประเทศเป็นอันมาก

ทั้งนี้โดยให้ครูผู้สอนฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน (on the job training) ให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐบาล ผู้ที่มีส่วนร่วมจริงๆ ในการเตรียมบริหารและปฏิบัติงานตามโครงการ โดยวิธีหลังนี้เท่านั้นที่ประเทศด้อยพัฒนาจะหวังได้ว่าตนจะมีเจ้าหน้าที่ของตนเองเป็นจำนวนมากภายในระยะเวลาอันรวดเร็วพอสมควร

การขาดแคลนความช่วยเหลือทางวิชาการต่างประเทศ ในบางประเทศนั้น น่าจะเป็นการกล่าวที่เกินความจริง โดยความเป็นจริงแล้วปรากฏว่า ประเทศด้อยพัฒนาขาดแคลนเจ้าหน้าที่ของตนเอง ที่รู้จักใช้ประโยชน์จากความช่วยเหลือทางวิชาการจากต่างประเทศได้อย่างประสิทธิผล และก็เป็นความจริงอีกเหมือนกันที่มักจะปรากฏว่าบางรัฐบาลพยายามใช้นักวิชาการจากต่างประเทศแทนเพราะขาดเจตนา رمย์ทางการเมืองที่จะพัฒนา อย่างไรก็ตามกล่าวโดยส่วนรวมแล้ว นักวิชาการจากต่างประเทศที่สามารถรอบรู้จริงๆ ยังขาดอยู่จริงๆ จึงขอแนะนำว่า ถ้าหากจะให้การใช้ประโยชน์จากนักวิชาการต่างประเทศมีประสิทธิผลจริงๆ แล้ว จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้อย่างขนาดใหญ่และควรจะได้เริ่มต้นกันได้แล้วตั้งแต่บัดนี้.

จบ

๕. เก็บตก

ความผิดใหม่ ๆ

ถาม : ลงทัณฑ์ คืออะไร

ตอบ : ลงทัณฑ์คือความผิดที่จะต้องลดชั้นเงินเดือน หรือตัดเงินเดือน แล้วแต่ลักษณะของความผิด

ให้คะแนนเท่าไรดีครับ ?

“สิงหราช”

Let's Activate Our English

ประวิณ สุจริตกุล M.A. (Oxon)

Part 2

ตอนที่ 2

As usual Rung Rakriam is trying to improve his English with his most obliging friend, Thanit Thanatsorn. Lara Smith, Thanit's girl friend during his student days in London and now a qualified teacher of English happens to come by.....

รุ่ง รักเรียน พยายามฝึกฝนภาษาอังกฤษกับ ธนิต อดิสรณ์ ซึ่งเป็นเพื่อนที่ช่วยเหลือเป็นอันดีเสมอเช่นเคย หอดักกับ Lara Smith เพื่อนหญิงของธนิต สมัยเมื่อเป็นนักศึกษาอยู่ในลอนดอน และเดี๋ยวนี้เป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยผ่านมาพอดี

Thanit : Wait a minute, Rung, that must be an old friend of mine from England. Let me talk to her.

ธนิต : เดี่ยว เดี่ยว รุ่ง นั่นคงจะต้องเป็นเพื่อนเก่าของฉันจากอังกฤษเป็นแน่ ให้อ่านพูดกับเธอเดี๋ยวละ

Thanit (to Lara): Excuse me, you look very much like someone I used to know very well in England. Her name was Lara Smith.

ธนิต (กับ Lara) : ขอโทษทีเถอะครับ คุณเหมือนกับใครคนหนึ่งที่ผมรู้จักในอังกฤษมากทีเดียวละครับ เธอชื่อ Lara Smith

Lara : Oh! Hello !.....Lara Smith. That's me. And you must be....er...don't tell me....your name is quite easy to pronounce... oh yes... I've got it... You're Thanit, aren't you ?

Lara : อ้อ! สวัสดีค่ะ... Lara Smith ก็ดิฉันนะค่ะ ถ้ายังงั้นคุณก็ คือ... อ้อ... อย่าเพิ่งบอกดิฉันนะค่ะ ชื่อคุณออกเสียงง่ายที่เดี๋ยวละ... จำได้แล้วค่ะ คุณธนิตใช่ไหมคะ

Thanit : Yes Lara. You certainly have good memory. And you are even prettier.

Lara : Don't be silly, Thanit. I've put on pounds and pounds these last few years.

Thanit : Nonsense! You've just a little healthier. That's all. By the way, Lara, this is a very good friend of mine, Rung Rakrian.....and Rung, this is Lara Smith, beautiful and charming as you can see, but she had nothing to do with Doctor Zhivago...

Lara : How do you do?

Rung : How do you do?

Thanit : Lara, it's so wonderful to see you again that I forget to ask how you were and what you were doing in Bangkok.

Lara : It's so nice to bump into you too. I never thought I'd come across any soul I already know. Well,... I have had to work hard these last few years for my M.A. and for the Diploma in "The Teaching of English As A Foreign Language"

Thanit : ใช่แล้ว จะ Lara เธอความจำดีจังเลย แล้วยังสวยขึ้นเสียด้วย

Lara : อย่ามาทำพตเล่นนะ Thanit สองสามปี นานาหนักจนขนาดนี้ไม่รู้จะกับอนงค์

Thanit : เหลวไหล เธอเพียงแค่ส้มบูรณ์ขึ้น นิดหน่อยเท่านั้น ไม่มีอะไรมาก เออ นี่แนะนำ Lara ขอแนะนำหน่อย นิดคือ รุ่ง รักเรียน เพื่อนแก้วเกลอ-ขวัญของฉัน... แล้วยังนี่ Lara Smith ทั้งสวย ทั้งมีเสน่ห์เห็น อยู่แล้ว แต่ Lara ไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรกับ ต็อกเตอร์ ซิวโก นะ

Lara : สวัสดีค่ะ ยินดีที่ได้รู้จัก

รุ่ง : สวัสดี ครับ ยินดีเช่นเดียวกัน

Thanit : Lara จะ ดีใจจังที่ได้พบเธออีก ดีใจจนลืมถามทุกข้อสงสัย และลืมถามว่า เธอมาทำอะไรอยู่ในกรุงเทพฯ นี่

Lara : ฉันก็ดีใจมากที่ได้มาพบเธอเข้าโดยบังเอิญอีก ฉันไม่เคยคิดเลยจริงๆ นะว่าจะพบใครที่ฉันรู้จักอยู่แล้ว ที่เขากล่าวเมื่อก่อนนะ... สองสามปีมานี้ฉันต้องทำงานหนักมากเพื่อให้ได้ปริญญาโท และ ดีโพลม่า สำหรับการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศด้วย

Thanit : Let me interrupt for a moment. We must certainly have a long chat, and you must tell me all about yourself. You've no idea how I've been missing you since I graduated and had to come back to Thailand and enter government service. But right now perhaps you can do Rung and me a favour... You see, Rung has been trying hard to improve his English, and my advice to him has been constant practice and association with English speaking people. Another thing I've always told him to do is to remember everyday expressions he comes across any and use them.

Rung : That's right. He's been very good to me. The other day Thanit mentioned that one should pay special attention to everyday expressions used by the native speaker of English. Would you please teach me some, Lara, and please don't think I am taking advantage of your acquaintance.

ชนิด : เดี่ยวก่อน ขอขัดจังหวะหน่อย เราต้องคุยกันนานแน่ แล้วเธอต้องเล่าอะไรต่ออะไรเกี่ยวกับตัวเธอให้ฟังให้หมดนะ เธอคงจะนึกไม่ถึงหรอกว่าฉันคิดถึงเธอสักแค่ไหน ตั้งแต่ฉันเรียนสำเร็จ และกลับเมืองไทยมาเป็นข้าราชการ แต่สำหรับตอนนี้ บางทีเธออาจจะช่วยอะไร รุ่ง กับฉันได้ละมั้ง คือ อย่างนี้ รุ่ง เขาพยายามจะปรับปรุงภาษาอังกฤษ ฉันก็เลยแนะนำให้มีฝึกฝนเสมอๆ แล้วก็พยายามติดต่อ สัมผัส กับผู้ที่พูดภาษาอังกฤษ อีกอย่างหนึ่งที่ฉันบอกให้เขาปฏิบัติเสมอ ก็คือ จำถ้อยคำสำนวนต่าง ๆ ที่เขาใช้กันเป็นประจำ เมื่อพบเห็นเขาก็ลองใช้ดูบ้าง

รุ่ง : ชนิดเขาทำอย่างนั้นถูกแล้ว เขาดีกับผมมาก เมื่อวันก่อนชนิดเขาบอกว่าเราควรจะสนใจและเอาใจใส่เรื่องถ้อยคำสำนวนที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ใช้ของภาษาเขาใช้ คุณ Lara ช่วยกรุณาสอนถ้อยคำสำนวนเหล่านี้ให้ผมบ้างได้ไหมครับ และกรุณาอย่าคิดว่าพอรู้จักกันผมก็ถือโอกาสเอาประโยชน์จากคุณเลยนะ

Lara : I wouldn't mind in the least, Rung.
In fact helping a friend is always a pleasure. As a qualified teacher of English, I should regard this as my duty. shouldn't I?.....

Well, Rung, here are some very useful everyday expressions.....

To lose one's head: to lose control over oneself.
In whatever circumstances, you should never lose your head.

To bother one's head about something: to worry about it.
Don't bother your head about such a trifle.
Two heads are better than one.
(proverb)

To keep an eye on somebody or something: to watch that person or that thing.
You will keep an eye on him, won't you?

Lara : ไม่เป็นไรหรอกคะ ดิฉันไม่รังเกียจเลยแม้แต่น้อย รุ่ง อันที่จริง การช่วยเหลือเพื่อนฝูงย่อมเป็นสิ่งที่ยินดีเสมอ ในฐานะครูสอนภาษาอังกฤษ ดิฉันควรจะถือเป็นหน้าที่เสียด้วยซ้ำไป จริงไหมคะ

เอาละคะ รุ่ง นี่ไงคะ ถ้อยคำสำนวนที่ใช้กันเสมอ ๆ

To lose one's head : บังคับตัวเองไม่ได้
ในสถานการณ์เช่นใดก็ตาม คุณไม่ควรจะหัวเสียจนบังคับตัวเองไม่ได้

To bother one's head about something: ร้อนใจ
หรือกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น
อย่ากังวลใจเกี่ยวกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างนั้นเลยนะ
สองหัวดีกว่าหัวเดียว (เป็นสุภาษิต)

To keep an eye on somebody or something :
คอยเฝ้าดู คอยจับตาดูผู้นั้น หรือสิ่งนั้น
คุณจะช่วยเป็นหูเป็นตาคอยดูเขาให้ฉันได้ไหม?

To poke one's nose into other people's business: Te poke one's nose into other people business :

to interfere with or meddle in other's
business or affairs.

ไปยุ่งกับธุระของคนอื่น

You should never poke your nose
into other people's business! (Mind
your own affairs)

คุณไม่ควรยุ่งกับธุระของคนอื่น
เลยเป็นอันขาด

To hold one's tongue : to be silent.

Hold your tongue, woman!

(Be silent!)

To hold one's tongue : เงียบเสีย

นเงียบเสียนะแม่ตัวดี

To be a good hand at something : to be
skillful at it.

Don't you know that he is a
good hand at gardening. (a skillful
gardener)

To be a good hand at something : ฝีมือดี

ในเรื่องนั้น

คุณไม่รู้หรือว่าเขาทำสวน
เก่ง

Rung : It's very kind of you to have helped
Lara. No more just yet, thank you.
It's quite a job to remember all
you've given already.....

รุ่ง : ขอขอบคุณมากที่เดี๋ยวครับที่กรุณาช่วย
เหลือดี พอก่อนเถอะครับ อย่าเพิ่งให้
ตัวอย่างถ้อยคำสำนวนอีกเลย ท่าน
ก็พยายามจำแทบไม่ไหวอยู่แล้ว

.....

กฎหมาย

พระราชกฤษฎีกา

แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
และสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๒๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรมเสียใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๖

มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรม ดังนี้

(๑) แผนกการเมือง

(๒) แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น

มาตรา ๕ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม ดังนี้

๑. กองกลาง แบ่งเป็น ๑ แผนก คือ

(๑) แผนกโต้ตอบ

(๒) แผนกรับสั่ง

(๓) แผนกเก็บ

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกบัญชี

(๒) แผนกเงิน

(๓) แผนกพัสดุ

๓. กองควบคุมโรงงาน
 ๔. กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
 มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ พ.ร.ฎ. นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๐ วันที่ ๓๑ ม.ก. ๒๕๑๐

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลา
 ของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๒๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ พุทธศักราช ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑ ทวิ ข้าราชการซึ่งนับถือศาสนาอิสลามผู้ใดยังไม่เคยเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย จะลาไปประกอบพิธีดังกล่าวได้โดยได้รับเงินเดือนมีกำหนดไม่เกิน ๑๒๐ วัน"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ พ.ร.ฎ. นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๓ วันที่ ๗ ก.พ. ๒๕๓๐

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๕๔ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๐๔ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น

ผู้เชี่ยวชาญทางชีววัตถุ

เทียบกับตำแหน่ง

รองอธิบดี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ วันที่ ๒๔ ม.ค. ๒๕๓๐

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๕๕ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่ง ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
พนักงานประเมินผลโท	หัวหน้าแผนก	
ผู้อำนวยการศูนย์เร่งรัดพัฒนาชนบท	ผู้อำนวยการกอง	ศูนย์เร่งรัดพัฒนาชนบท ในฐานะผู้อำนวยการกอง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ วันที่ ๒๔ ม.ค. ๒๕๓๐

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๕๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมอนามัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๑๔ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
ผดุงครรภ์อนามัยจัตวา	เสมียนพนักงาน	
พนักงานอนามัยจัตวา	..	
พยาบาลอนามัยจัตวา	..	
อนามัยอำเภอจัตวา	..	ที่ทำการอนามัยอำเภอ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พนักงานอนามัยตรี	ประจำแผนก	
พยาบาลอนามัยตรี	..	
นักสุขศึกษาตรี	..	
อนามัยอำเภอตรี	..	ที่ทำการอนามัยอำเภอ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พนักงานอนามัยโท	หัวหน้าแผนก	
พยาบาลอนามัยโท	..	
นักสุขศึกษาโท	..	
นายสัตวแพทย์โท	..	
นายแพทย์โทหัวหน้าหน่วย	..	ส่วนราชการหน่วย ในฐานะหัวหน้าแผนก
นายแพทย์โทหัวหน้าสถานีอนามัย	..	สถานีอนามัย ในฐานะหัวหน้าแผนก
นายแพทย์อนามัยอำเภอโท	..	ที่ทำการอนามัยอำเภอ ในฐานะหัวหน้าแผนก
นายแพทย์อนามัยจังหวัดโท	..	ที่ทำการอนามัยจังหวัด ในฐานะหัวหน้าแผนก

(๖)

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๘ วารสารข้าราชการ

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
นักศึกษามาก	หัวหน้ากอง	
นายแพทย์เอกหัวหน้าหน่วย	„	ส่วนราชการหน่วย ในฐานะหัวหน้ากอง
นายแพทย์เอกหัวหน้าสถานีอนามัย	„	สถานีอนามัย ในฐานะหัวหน้ากอง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก	„	ที่ทำการอนามัยจังหวัด ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	„	โรงพยาบาล ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม	„	ศูนย์ฝึกและอบรม ในฐานะหัวหน้ากอง
นายแพทย์พิเศษโรคเรื้อน	ผู้อำนวยการกอง	
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการพัฒนาการอนามัย	„	สำนักงานพัฒนาการอนามัย ในฐานะผู้อำนวยการกอง
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการโรงพยาบาลโรคปอด	„	โรงพยาบาล ในฐานะผู้อำนวยการกอง
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการศูนย์อนามัยเขตเสรี ชนบทเขต	„	ศูนย์อนามัยเขตเสรีชนบทเขต ในฐานะผู้อำนวยการกอง
ผู้อำนวยการส่วน	„	ส่วน ในฐานะผู้อำนวยการกอง
ผู้เชี่ยวชาญวันโรค	รองอธิบดี	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๐

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๕ วันที่ ๑๔ ก.พ. ๒๕๑๐

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๕๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในกรมทรัพยากรธรณี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๓ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
------------------------------	-----------------	---------------------------

พนักงานสำรวจจัตวา	เสมียนพนักงาน	
พนักงานสำรวจตรี	ประจำแผนก	
นักธรณีวิทยาตรี	”	
พนักงานอนามัยตรี	”	
ผู้ช่วยทรัพยากรธรณีจังหวัดตรี	”	
นักธรณีวิทยาโท	หัวหน้าแผนก	
ผู้ตรวจทรัพยากรธรณีโท	”	
ผู้ช่วยทรัพยากรธรณีจังหวัดโท	”	
ทรัพยากรธรณีจังหวัดโท	”	ที่ทำการทรัพยากรธรณีจังหวัด ในฐานะหัวหน้าแผนก
นักธรณีวิทยาเอก	หัวหน้ากอง	
ทรัพยากรธรณีจังหวัดเอก	”	ที่ทำการทรัพยากรธรณีจังหวัด ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้ควบคุมโรงกลึงเอก	”	
ผู้เชี่ยวชาญทางธรณีวิทยา	รองอธิบดี	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๔ ตอนที่ ๑๕ วันที่ ๑๔ ก.พ. ๒๕๓๐

ระเบียบ

ว่าด้วยการจ่ายค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ คณะรัฐมนตรีจึง
วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๕ ทวิ แห่งระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๐๖
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๕ ทวิ การลาไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ลูกจ้างประจำซึ่งนับถือศาสนาอิสลามและได้ทำงานต่อเนื่องมาแล้ว ๓ ปีบริบูรณ์ และยังไม่เคยไปประกอบ
พิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย มีสิทธิลาไปได้โดยนับรวมวันหยุดประจำสัปดาห์กับวันหยุดพิเศษใน
ระหว่างลามีกำหนดไม่เกิน ๑๒๐ วัน และให้ได้ค่าจ้างอัตราปกติ เว้นแต่ลูกจ้างประจำรายวันและรายชั่วโมงไม่มีสิทธิได้
รับค่าจ้างในวันหยุดประจำสัปดาห์

การลาดังกล่าวต้องยื่นใบลาต่อกรมเจ้าสังกัดก่อนวันเดินทางไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน และให้อยู่ในดุลพินิจของกรม
ที่จะพิจารณาอนุญาตให้ลาได้โดยมิให้เสียงาน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะหยุดงานเพื่อไปประกอบพิธีดังกล่าวได้”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๓ วันที่ ๗ ก.พ. ๒๕๓๐

ที่ ศร. ๐๔๐๓/ว. ๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๓ มกราคม ๒๕๑๐

เรื่อง การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นเอกขึ้นเป็นชั้นพิเศษในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ
พรีเซน เวียนกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๑๖๖/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๐๒

ตามที่ได้อ่านมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ หรือตำแหน่ง
ที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ ก.พ. ได้พิจารณาเห็นว่า โดยเหตุที่ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญนั้น เป็นตำแหน่งที่สร้างขึ้นเมื่อส่วนราชการมีงาน
ที่จะต้องให้ผู้ซึ่งมีคุณลักษณะสูงเป็นอย่างยิ่ง และมีตัวบุคคลที่เหมาะสมกับงานนั้นแล้ว หลักเกณฑ์การพิจารณาการ
แต่งตั้งตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญก็ได้กำหนดให้มีการพิจารณาถึงคุณลักษณะของตัวบุคคล หรือคุณสมบัติและคุณวุฒิของผู้ที่จะได้
รับแต่งตั้งอย่างเข้มงวดกวาดขันเป็นพิเศษ ไม่เหมือนกับหลักเกณฑ์การพิจารณาขอตั้งตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการ
พลเรือนชั้นพิเศษอื่น ๆ เช่น ต้องเป็นผู้ประคองธุรกิจค้ำหรือแสดงความสามารถจนเป็นประโยชน์แก่ราชการและประเทศ
ชาติเป็นอย่างยิ่ง ต้องเขียนวิทยานิพนธ์และต้องผ่านการสัมภาษณ์ของ ก.พ. ด้วย ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญจึงมีลักษณะเป็น
ตำแหน่งเฉพาะตัวบุคคล นอกจากนี้ เนื่องจากในปัจจุบันวิทยาการสาขาต่าง ๆ ได้แยกขยาย และเจริญก้าวหน้าไป
อย่างรวดเร็ว อันเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้หน้าที่ของตำแหน่งและคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิทยาการต้อง
เปลี่ยนแปลงไป ก.พ. จึงเห็นว่า ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญพ้นจากตำแหน่งไปไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ควรจะถือว่า
ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญนั้นต้องยุบเลิกไปด้วย และมีมติให้เสนอเรื่องนี้มา เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑. ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเป็นตำแหน่งเฉพาะตัวบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้ง ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งพ้นจากตำแหน่งไป
ให้ถือว่าตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญนั้นยุบเลิกไปด้วย

๒. ในกรณีที่ส่วนราชการเห็นว่าตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญที่ถูกยุบเลิกไปนั้น ยังมีความจำเป็นอยู่และมีตัวบุคคลที่
เหมาะสมที่ดำรงตำแหน่งได้ หรือในกรณีที่ส่วนราชการจะขอตั้งตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญขึ้นใหม่ ก็ขอให้เสนอเรื่องให้ ก.พ.
พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๑๖๖/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม
๒๕๐๒

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๐ ลงมติให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า ตำแหน่งผู้
เชี่ยวชาญที่ว่างลงนั้น ไม่ถือว่ายุบเลิกตำแหน่ง แต่เมื่อจะตั้งผู้ใดในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญนั้น ให้ส่ง ก.พ. พิจารณาตัว
บุคคลว่าจะสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือไม่

จึงขอขึ้นชั้นมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นายมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๘ มกราคม ๒๕๑๐

เรื่อง ขอบังคับมิให้แต่งตั้งบุตรหรือสตรีเข้ารับราชการ
เวียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๖๘/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๖

ตามที่ได้อ่านมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยตามความเห็นของ ก.พ. ว่า เพื่อมิให้ต้องวางข้อบังคับมิให้ แต่งตั้งบุตรหรือสตรีเข้ารับราชการ ทางราชการควรประกาศให้ผู้สมัครเข้ารับราชการทราบถึงตำแหน่ง หน้าที่ที่ต้อง ปฏิบัติยากลำบากครวครวหรือฝ้ออันตรายประการใดบ้าง หรือต้องออกไปปฏิบัตินอกสถานที่ นอกเวลาราชการหรือเวลา ค่ากินอย่างไร นั้น

บัดนี้ สำนักงาน ก.พ. รายงานว่า กระทรวงเกษตรได้ขอทำความตกลงกับ ก.พ. เพื่อวางข้อบังคับมิให้แต่งตั้ง สตรีเข้ารับราชการในตำแหน่งนักเกษตรตรี พนักงานเกษตรจัตวา และพนักงานวิทยุจัตวา ในกองเกษตรสัมพันธ์ (หน่วยบินเกษตร) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร รวม ๒๕ ตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๖ แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๐๓ ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรชี้แจงว่า ตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าว มีหน้าที่ต้องออกไปปฏิบัติ งานสนามในต่างจังหวัด ต้องเดินทางไปสำรวจในท้องที่ที่เกิดโรคหรือศัตรูพืช และต้องลำบากครวครวและพักแรมใน สถานที่ทุกท้องที่ บางครั้งอาจต้องอยู่พักแรมเป็นระยะเวลา ๓-๔ เดือน แต่โดยที่มติดคณะรัฐมนตรี ตามนัย น.ว. ๖๘/๒๕๐๖ เห็นชอบด้วยกับความเห็นของ ก.พ. ดังกล่าวแล้ว ซึ่งเรื่องนี้ กระทรวงเกษตรได้ปฏิบัติตามมติคณะ รัฐมนตรีแล้ว ก็ยังปรากฏว่า มีสตรีมาสมัคร และเมื่อเข้ารับราชการได้แล้วก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ จึงขอทำความ ตกลงกับ ก.พ. เพื่อวางข้อบังคับดังกล่าวข้างต้น ซึ่ง ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องนี้เมื่อส่วนราชการได้ปฏิบัติตาม มติคณะรัฐมนตรีแล้ว แต่ยังไม่ได้ผล และปรากฏว่าการแต่งตั้งบุคคลที่มีเพศไม่เหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่งข้าราชการ พลเรือน ก่อให้เกิดอุปสรรคในการบริหารงาน ก.พ. จึงมีมติเห็นควรให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเปลี่ยนแปลง หลักการเสียใหม่ โดยขอให้อยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีตามนัยหนังสือเวียนดังกล่าวข้างต้นเสีย และให้ส่วนราชการขอ ทำความตกลงเพื่อวางข้อบังคับมิให้แต่งตั้งบุตรหรือสตรีเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา ๔๖ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้ จึงเสนอมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๐ ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้
จึงขอขึ้นบัญชี

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์
(นายมนูญ บริสุทธิ์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง
ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๘ มกราคม ๒๕๑๐

เรื่อง บัญชีรายชื่อท้องที่กั้นदार พ.ศ. ๒๕๐๘
เวียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๘๑/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๐๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อท้องที่กั้นदार พ.ศ. ๒๕๐๘

ตามที่ได้ส่งระเบียบเบี่ยงกั้นदार พ.ศ. ๒๕๐๖ มาเพื่อถือปฏิบัติ นั้น
บัดนี้ กระทรวงการคลังรายงานว่าได้ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาเสนอบัญชีรายชื่อท้องที่กั้นदार พ.ศ. ๒๕๐๘ เพื่อขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ใช้แทนบัญชีรายชื่อท้องที่กั้นदार พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งแนบท้าย ระเบียบเบี่ยงกั้นदार พ.ศ. ๒๕๐๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๘ เบนต้นไป ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๐ ลงมติเห็นชอบด้วยและอนุมัติตามที่เสนอมายังขอขึ้นเงินเดือน เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์
(นายมนูญ บริสุทธิ์)
เลขาธิการคณะกรรมการ

กองนิติกรรม

รายชื่อของทงกนตาร พ.ศ. ๒๕๑๑

๑. อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน		จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. อำเภอป่าเย็บ		"
๓. อำเภอขุนยวม		"
๔. อำเภอทองผาภูมิ		จังหวัดกาญจนบุรี
๕. อำเภอบ่อพลอย		"
๖. อำเภอศรีสวัสดิ์		"
๗. อำเภอสังขละบุรี		"
๘. อำเภอโป่งน้ำร้อน		จังหวัดจันทบุรี
๙. กิ่งอำเภอพะโต๊ะ	อำเภอหลังสวน	จังหวัดชุมพร
๑๐. อำเภอแม่แจ่ม		จังหวัดเชียงใหม่
๑๑. อำเภออมก๋อย		"
๑๒. อำเภอสะเมิง		"
๑๓. อำเภอพร้าว		"
๑๔. อำเภอแม่ระมาด		จังหวัดตาก
๑๕. อำเภอท่าสองยาง		"
๑๖. อำเภออุ้มผาง		"
๑๗. อำเภอชนอน		จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๘. อำเภอน้ำ		จังหวัดน่าน
๑๙. อำเภอท่าวังผา		"
๒๐. อำเภอทุ่งช้าง		"
๒๑. อำเภอสาคู		จังหวัดบุรีรัมย์
๒๒. อำเภอระหานทราย		"
๒๓. อำเภอแควไทย		จังหวัดพินนุโลก
๒๔. อำเภอด่านซ้าย		จังหวัดเลย
๒๕. อำเภอวังเหนือ		จังหวัดลำปาง
๒๖. อำเภอปากท่า		จังหวัดอุดรดิคต
๒๗. อำเภอน้ำปาด		"
๒๘. อำเภอบ้านไร่		จังหวัดอุทัยธานี
๒๙. อำเภอบลจหาริก		จังหวัดอุบลราชธานี
๓๐. อำเภอโขงเจียม		"
๓๑. อำเภอปาง		จังหวัดเขียงราย
๓๒. อำเภอสังขะ		จังหวัดสุรินทร์

ที่ สว. ๐๔๐๓/ว. ๑๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

เรื่อง เงินค่าธรรมเนียมนิยมความเหลือจ่ายซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณ

เรียน เวียงกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือที่ สว. ๐๔๐๓/ว. ๑๑๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๘

ตามที่ได้อธิบดีกรมการคลังเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการส่งคืนเงินค่าธรรมเนียมนิยมความ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการที่กรมอัยการได้รับไว้ แต่ต่อมาได้ระงับคดีและมีค่าใช้จ่ายเงินดังกล่าว มาเพื่อถือปฏิบัติความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ กระทรวงเกษตรรายงานว่า กรมประมงได้ส่งเงินค่าธรรมเนียมนิยมความซึ่งเป็นเงินที่จ่ายจากงบเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพการประมงทะเล ไม่ได้จ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับประจำปีเพื่อให้อัยการจังหวัดสมุทรสงครามดำเนินคดีกับลูกหนี้ของกรมประมง ครั้นการดำเนินคดีสิ้นสุดแล้วปรากฏว่ายังมีเงินค่าธรรมเนียมนิยมความเหลือจ่ายอยู่และกรมประมงมีความประสงค์จะขอคืนเงินจำนวนที่เหลือจ่ายนั้น แต่ทางอัยการจังหวัดสมุทรสงครามแจ้งว่าไม่สามารถคืนให้ได้ เพราะต้องนำเงินดังกล่าวนี้ส่งคืนคลังเป็นรายได้ของกรมอัยการ ซึ่งกระทรวงเกษตรได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเงินค่าธรรมเนียมนิยมความเหลือจ่ายที่ไกรมอัยการนำส่งคืนคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินในนามของกรมอัยการนั้นจะต้องเป็นเงินงบประมาณประจำปี ส่วนเงินค่าธรรมเนียมนิยมความที่เหลือจ่ายซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณไม่น่าจะต้องส่งเข้าคลังเป็นรายได้ของกรมอัยการ จึงได้หารือมาเพื่อจะได้อธิบดีต่อไป

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเสนอความเห็นประกอบกรพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งกระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นว่าวิธีปฏิบัติในการส่งคืนเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการที่กำหนดตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินงบประมาณของส่วนราชการเท่านั้น ฉะนั้น เงินค่าธรรมเนียมนิยมความเหลือจ่ายที่เป็นเงินนอกงบประมาณ หรือเงินของรัฐวิสาหกิจ จึงต้องถือปฏิบัติไปตามเดิม คือ ให้กรมอัยการนำส่งคืนส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของคดีไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๐ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ถือปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงขอขึ้นบัญชีมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นายมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

หลักบริหารเบื้องต้น

โดย

ดร. อมร รักษาสิทธิ์

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

การบริหารราชการในประเทศไทยได้ขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเราจะเห็นได้ง่าย ๆ จากการศึกษาที่ประเทศไทยมีพลเมืองเพิ่มขึ้นประมาณปีละหนึ่งล้านคน ราชการจึงต้องขยายตัวขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ทั่วถึง ทั้งในภาระหน้าที่ที่มีอยู่แต่เดิมและที่มีเพิ่มขึ้นใหม่ตามความจำเป็นของบ้านเมืองและความเจริญก้าวหน้าของโลก โดยเฉพาะนับแต่ประเทศไทยมีโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขึ้นเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ ราชการก็ยิ่งขยายตัวกว้างขวางออกไป ในปัจจุบันทางราชการได้เพิ่มอัตราตำแหน่งข้าราชการในฝ่ายพลเรือนเพิ่มขึ้นปีละประมาณหลายพันตำแหน่ง เพื่อที่จะรับภาระหน้าที่เหล่านั้น

ในการบริหารราชการที่เพิ่มขึ้นนี้ รัฐบาลมิได้สังเกตแต่เพิ่มจำนวนข้าราชการขึ้นอย่างเดียว แต่ได้ดำเนินการหลายแบบหลายวิธีที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพของข้าราชการให้สูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากการก่อตั้งคณะรัฐประศาสนศาสตร์ขึ้นในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ เพื่อผลิตนักบริหารระดับปริญญาโท และเพื่อปรับปรุงสมรรถภาพของข้าราชการด้วยการจัดการฝึกอบรมเป็นชนานใหญ่ดังที่ทราบกันอยู่แล้ว ต่อมารัฐบาลก็พยายามขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศให้มาศึกษาปัญหาทางการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานคลัง เป็นผลให้มีการก่อตั้งสำนักงานประมาณและหน่วยงานที่จะรับผิดชอบ ในการจัดการปรับปรุงหน่วยราชการต่าง ๆ หลายหน่วย และต่อมาก็ได้มีแนวความคิดที่จะปรับปรุงคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในด้านต่าง ๆ โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงระเบียบข้าราชการพลเรือนขึ้น ในส่วนสำนักงาน ก.พ.เองก็ได้มีการปรับปรุงงานกันหลายด้าน ถึงกระนั้นก็ตามการคิดปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็ยังไม่เป็น

การเพียงพอ ทางรัฐบาลจึงได้ดำเนินการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก เช่น ขยายงานของคณะกรรมการ
ศาสนา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้มีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น โดยก่อตั้งเป็นหน่วยงานใหม่
เรียกว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีฐานะเทียบเท่ามหาวิทยาลัย และได้มีโครงการ
ทดลองศึกษาจัดหาระบบการจำแนกข้าราชการตามตำแหน่ง เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวข้าราชการและผู้สนใจจะเข้ารับราชการนั้นแล้ว นอกจากจะมีงาน
ด้านฝึกอบรมซึ่งหน่วยราชการต่าง ๆ จัดให้มากขึ้นอย่างกว้างขวางแล้ว ทางสำนักงาน ก.พ. ก็ยัง
ช่วยส่งเสริมอีกแรงหนึ่ง ด้วยการกำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้ารับราชการและผู้ที่จะเข้าสอบ
แข่งขันเพื่อเลื่อนชั้น ทำการศึกษาหาความรู้ในด้านวิชาบริหารมากขึ้น โดยริเริ่มให้มีการสอบ
ในวิชาบริหารรัฐกิจเพิ่มขึ้น แม้จะมุ่งสอบในส่วนที่เกี่ยวกับหัวหน้างานและมนุษยสัมพันธ์อัน
เป็นเพียงส่วนเล็กน้อยของวิชาบริหารเท่านั้น

อย่างไรก็ดี โดยเหตุที่การศึกษาวิชาบริหารนี้ ในปัจจุบันส่วนใหญ่ทำการศึกษายู่ใน
ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวก็มีได้ไปรับราชการ
อยู่ทุกกระทรวงทบวงกรม ประกอบกับตำราที่รับตำราที่จะใช้ในการศึกษาวิชาที่เขียนเป็นภาษาไทยก็มีอยู่
น้อยมาก ฉะนั้น การจัดให้มีการสอบวิชาบริหารรัฐกิจ จึงประสบความยุ่งยากอยู่มากทั้งในด้านผู้
ออกและตรวจข้อสอบและทางด้านผู้เข้าสอบ ดังนั้น ในโอกาสที่ผู้เขียนทำเค้าโครงการบรรยาย
ใช้ในการบรรยาย ณ วิทยาลัยพยาบาล ของกรมการแพทย์ ผู้เขียนจึงรู้สึกว่าจะหากจะนำแนว
การบรรยายมาทยอยลงพิมพ์ในวารสารข้าราชการแล้ว ก็คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจอยู่มาก

ทั้งนี้ ผู้เขียนขอข้อมความเข้าใจเสียก่อนว่า ข้อความที่ท่านจะได้อ่านต่อไปนี้เป็น
เป็นแต่เพียงแนวทางหรือเค้าโครงของวิชาบริหาร อันนับว่าเป็นเพียงหลักการใหญ่ ๆ
หรือหลักเบื้องต้นเท่านั้น รายละเอียดพิสดารของวิชาบริหารมีมากกว่ามากมาย ฉะนั้น
ท่านที่เป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์อาจจะพูดได้ว่า ข้อความตอนใดตอนหนึ่ง เป็นการ
กล่าวลอย ๆ กว้างเกินไป ไม่ถูกต้องครบถ้วน ผู้เขียนก็จำต้องขออภัยด้วยเพราะเป็น
การเขียนเพื่อหวังเผยแพร่ความรู้แก่ผู้มีความรู้ในระดับมัธยมศึกษาที่จะเข้ารับราชการ
หรือปรับปรุงฐานะในราชการของตน และแก่ผู้มีความรู้ในวิชาการแขนงอื่น ๆ นอกจาก
ทางการบริหารให้มีความรู้ในหลักวิชาบริหารบ้างเท่านั้น

อนึ่ง ผู้เขียนมีความรู้สึกว่าการบริหารราชการเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองของ
ประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองของโลกอีกต่อหนึ่ง ฉะนั้น ผู้เขียนจึงจะเริ่มการศึกษา

วิชาหลักบริหารเบื้องต้นนั้นด้วยการเสนอเรื่องราวอันเป็นหลักการ ในทางการเมืองทั่ว ๆ ไปเสีย ก่อนที่จะกล่าวถึงสภาพการเมืองของไทย แล้วจึงจะเริ่มกล่าวถึงเรื่องซึ่งเกี่ยวกับการบริหาร โดยตรงต่อไป

ตอนที่ ๑ การเมืองกับการบริหาร

๑. วิวัฒนาการทางการเมือง

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม คือเป็นสัตว์โลกที่ไม่อาจดำรงชีพอยู่ได้โดยโดดเดี่ยวตามลำพังอย่างสัตว์โลกที่มีเขี้ยวเล็บเป็นอาวุธประจำตัว แต่จะต้องอยู่รวมกันเพื่อความปลอดภัยร่วมกันเพื่อ ชำรงชาติพันธุ์ ของตน และเพื่อแสวงหาความสุขสำราญตามควรแก่สภาพ การที่มนุษย์ต้องอยู่รวมกันนั้นเองเป็นบ่อเกิดของศิลปปะและวิทยาทั้งหลาย เพราะการที่คนหลายคนมาอยู่รวมกันเป็นสังคมก็จำเป็นที่จะต้องมีการจัดระเบียบของสังคมนั้นพอสมควร การจัดระเบียบสังคมแบบหนึ่ง ก็คือ การจัดให้มีการปกครองภายในสังคมนั้น แต่การจัดระเบียบการปกครองนั้นมนุษย์เราต้องประสบกับปัญหาหลายประการ ที่สำคัญที่สุดก็คือ ใครจะเป็นผู้ปกครอง ใครจะเป็นผู้ถูกปกครอง

จริงอยู่มนุษย์ที่เกิดมาจากครรภ์มารดานั้น ไม่มีใครถืออะไรติดตัวมาด้วยและเมื่ออำลาจากโลกนี้ไปก็ไม่อาจถืออะไรติดตัวไปด้วยก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่า มนุษย์ทุกคนมีความรู้สึกนึกคิดที่ความรู้ ความสามารถ และกำลังแตกต่างกัน ข้อเท็จจริงเช่นนั้นแหละเห็นจะพูดได้อย่างง่าย ๆ ว่าเป็นบ่อเกิดของปรัชญาหรือลัทธิทางการเมืองอัน สังคมต่าง ๆ เลื่อนนำมา ใช้เป็น หลัก ในการปกครองสังคมของตน

เริ่มแรกทีเดียวรู้สึกได้ว่า สังคมส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การปกครองหรือครอบงำของบุคคลหรือคณะบุคคลที่เชื่อว่าตนหรือพวกตนมีความรู้ความสามารถหรือกำลังเหนือกว่าผู้อื่น ฉะนั้นจึงมีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครอง ส่วนผู้ที่อ่อนแอกว่าต้องเป็นผู้ถูกปกครอง เช่น ในหมู่ชนหนึ่ง ๆ หากใครมีผู้ใดมีพลังกำลังหรือฉลาดกว่าผู้อื่นก็จะแย่งยึดอำนาจถือตนเป็นผู้ปกครองชุมชนนั้น เมื่อชุมชนของตนเข้มแข็งก็จะเข้ารุกรานผู้ที่อ่อนแอ จับพวกนั้นมาเป็นทาส ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติชี้ให้เห็นว่าในระยะแรก ๆ ผู้มีกำลังเข้มแข็งมักจะเป็นฝ่ายได้เปรียบ มักได้ชัยชนะ ยกฐานะตนเองเป็นผู้ปกครอง แต่ในลำดับต่อมาชี้ให้เห็นว่า ลำพังกำลังอย่างเดียว จะไม่เป็นการเพียงพอ

พอที่จะปกครองชุมชนใหญ่ ๆ ได้ จึงต้องหันพึ่งปัญญาและความสามารถอื่น ๆ ในขั้นแรก ๆ ก็มักจะอ้างว่าตนเป็นผู้มั่งคั่งของเทพเจ้า หรือเป็นบุตรของสวรรค์ หรือเป็นเทพเจ้ามาจัดเพื่อปราบยุคเข็ญ การกล่าวอ้างเช่นนี้แสดงให้เห็นว่ามนุษย์รู้จักใช้ปัญหาของตนเป็นเครื่องมือที่จะชักจูงให้ผู้อ่อนยอมตัวมาอยู่ได้ปกครองโดยสงบยิ่งกว่าจะใช้กำลังบังคับอย่างเดียว ในขั้นต่อไป ชนชั้นผู้ปกครองเหล่านี้ก็พยายามชักจูงให้ผู้อื่นเห็นว่า บุตรหลานของตนก็เป็นมนุษย์ที่มีคุณสมบัติพิเศษกว่าคนอื่น จึงควรมีสถิติที่จะเป็นผู้ปกครองสังคมสืบต่อไปจากตนเอง อันกลายเป็นระบบกษัตริย์สืบสันตติวงศ์สืบมา ในประวัติของประเทศต่าง ๆ นับแต่ยุค อัสซีเรีย, โอยคุปต์, จีน และอินเดีย เป็นต้น

อย่างไรก็ดี เราได้ทราบจากประวัติศาสตร์ว่า คนอีกส่วนหนึ่งของสังคมหาได้มีความเชื่อถืออย่างจริงใจไม่ว่า ผู้ที่ปกครองตนอยู่นั้นมีความสามารถเหนือมนุษย์คนอื่น ๆ ไม่ เพราะเห็นว่ามิ เกิด แก่ เจ็บ ตาย มีหิว มีอัม มีร้อน มีเย็น เหมือนคนอื่น ๆ เหมือนกัน คนส่วนนี้แหละที่มักจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้แก่สังคมนั้น เช่น หากเห็นว่า ตนเองก็เก่ง เหมือนกับผู้ปกครองประเทศ ก็อาจคิดจะมีอำนาจาสนาเช่นนั้นบ้าง โดยพยายามต่อสู้ช่วงชิงอำนาจมาแล้วอุปโลกตนเองเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์คนต่อไป แต่ถ้าตนเห็นว่ามนุษย์มีความสามารถทัดเทียมทั่วถึงกัน ก็จะดำเนินการในการที่จะขอมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองสังคมเหมือนกับคนอื่น ๆ แนวความคิดเช่นนี้แหละที่เป็นบ่อเกิดของปรัชญาแบบประชาธิปไตย

ท่านที่ศึกษาทางประวัติอารยธรรมของโลกมาบ้างคงจะจำได้ว่า ลัทธิประชาธิปไตยนั้นไม่ใช่ลัทธิใหม่ แต่เป็นของเก่าคู่กันมากกับการปกครองแบบใช้อำนาจมาช้านานแล้ว แต่ที่ปรากฏเห็นได้ชัดเจนเป็นครั้งแรกในสมัยนครรัฐของกรีกโบราณ เมื่อราว ๒๕๐๐ ปีมานี้ กล่าวคือชาวกรีกซึ่งอาศัยอยู่ตามเมืองต่าง ๆ นั้นต่างก็พัฒนาระบบการเมืองที่ตนเห็นว่าเหมาะสมมาใช้ บางนครก็ถือหลักการประชาธิปไตย คือให้ประชาชนมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองบ้านเมืองโดยตรง เช่น นครเอเธนส์ เป็นต้น บางนครก็มีเจ้าผู้ครองนครปกครองเป็นเผด็จการแบบอ่อน ๆ ที่สนใจในการค้าขาย เช่น นครคอร์ินธ์ แต่ก็มียุคที่มียุคที่ปกครองอย่างเข้มงวดกดขี่ เช่น นครสปาร์ตา เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าในยุคนี้ กรีกจัดการปกครองนครต่าง ๆ หลายแบบหลายวิธีด้วยกัน จนอาจนับว่าเป็นตัวอย่างของการปกครองแบบต่าง ๆ โดยแท้ ถัดจากสมัยกรีกก็มาถึงสมัยโรมัน ซึ่งมีอำนาจอยู่ทางกรุงโรมประมาณ ๓๓๐๐ ปี ในช่วงประวัติศาสตร์อัน

ยาวนานนับมหาอาณาจักรโรมันก็มีการปกครองหลายแบบทั้งประชาธิปไตยและเผด็จการ สลับกันไปมาหลายครั้งหลายครา จนถึงแก่อวสานในยุคที่นักการทหารผลักดันมาครองอำนาจ จนกระทั่งอ่อนแอจะต้องพ่ายแพ้แก่พวกคนโรมบ้าเถื่อนเผ่าต่าง ๆ

ถัดจากสมัยโรม ประวัติศาสตร์ทางการเมืองของยุโรปนับว่าสงบเงียบไปมาก เพราะเป็นยุคที่ศาสนาคริสต์เดียนแผ่ขยายออกไปโดยมีคณะบุคคลทำหน้าที่ปกครอง โดยอ้างเอาหลักเทวสิทธิ์ของพระเจ้ามาปกครองคน จนในที่สุดเกิดรบพุ่งกับศาสนิกษย์ของพระมหามัตที่แพร่ศาสนาอิสลามไปในยุโรป อาฟริกา และเอเชีย ก่อให้เกิดการสงครามศาสนายืดเยื้ออยู่หลายร้อยปี ผลของสงครามศาสนาส่วนหนึ่งก็ทำให้ยุโรปตกอยู่ในระบบเจ้าขุนมูลนาย มีกษัตริย์ ขุนนาง อัคริณ และไพร่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ (ในระยะนี้ทางทวีปเอเชียประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีกษัตริย์ปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยอ้างอำนาจของเทวดามาค้ำจุนในรูปต่าง ๆ กัน)

แม้ระบบเจ้าขุนมูลนายนี้ครอบงำยุโรปอยู่หลายร้อยปี ในขณะที่เดียวกัน แนวความคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยก็มีได้ศูนย์สลายไป เพียงแต่ต้องยอมสงบอยู่ภายใต้ความครอบงำของผู้มีอำนาจราชศักดิ์ต่าง ๆ แนวความคิดประชาธิปไตยเพิ่งมาฟื้นตัวขึ้นได้ในสมัยที่ริเริ่มค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ เช่น พิสูจน์ว่าโลกกลม โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ ฯลฯ ความคิดทางวิทยาศาสตร์ซึ่งแม้จะดูเป็นเรื่องเล็ก ๆ สำหรับเราในยุคปัจจุบันนี้ แต่ก็นับว่าเป็นความก้าวหน้าทางความคิดของมนุษย์อยู่มาก เพราะการค้นพบเช่นนี้เป็นการขัดกับสิ่งที่พวกพระดีความคำสั่งสอนของพระเจ้าอยู่อย่างมาก การเกิดมึความคิดใหม่นี้ขัดกับความคิดของผู้มีอำนาจ ก่อให้เกิดความสนใจในศิลปะและศาสตร์ยุคโบราณของกรีกและโรมันกันขึ้นมาอีก การรื้อฟื้นศึกษาร่องเดิมเหล่านี้แหละทำให้นักปราชญ์และปัญญาชน เห็นข้อบกพร่องของลัทธิเผด็จการและเห็นความดีของระบบประชาธิปไตย จึงได้ส่งเสริมให้มีลัทธินี้แพร่หลายขึ้นอีก

ประเทศที่นำความคิดประชาธิปไตยกลับมาใช้ใหม่เป็นประเทศแรกก็คือประเทศอังกฤษ แต่ก็มีใช้แบบประชาธิปไตยแท้ เพราะเป็นแต่เพียงคณะขุนนางกลุ่มหนึ่งขอมิสิทธิในการปกครองประเทศร่วมกับกษัตริย์บ้าง จนถึงยุคต่อมา ประชาชนสามัญจึงเริ่มมีบทบาทและขอมิส่วนเสียดังมากขึ้นทุกที จนมาเป็นรูปประชาธิปไตยมากขึ้นในปัจจุบันนี้ (อย่างไรก็ตามการเมืองของอังกฤษในปัจจุบันเรียกว่า เป็นการร่วมใช้อำนาจกันระหว่างกษัตริย์ ขุนนางและผู้แทนของสามัญชน)

ประเทศที่จัดการปกครองแบบประชาธิปไตยสมัยใหม่ได้ราบรื่นเป็นแห่งแรกน่าจะ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ซึ่งปฏิวัติแยกตัวเองออกจากอังกฤษเมื่อ ค.ศ. ๑๗๗๖ และต่อมาก็ได้จัดการปกครองเป็นสาธารณรัฐแบบสหพันธรัฐอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเมื่อปี ค.ศ. ๑๗๘๘ อันเป็นปีเดียวกับที่มีการปฏิวัติใหญ่ขึ้นในฝรั่งเศส แต่การปฏิวัติของฝรั่งเศสส่งผลสะท้อนทางการเมืองมากกว่าการก่อตั้งสหพันธรัฐในอเมริกา ทั้งนี้ คงจะเป็นเพราะฝรั่งเศสเป็นมหาอำนาจที่ประเทศต่างๆ สนใจติดตามข่าวคราวอยู่ ทั้งการปฏิวัติฝรั่งเศสเป็นไปอย่างรุนแรงหลายครั้งหลายครา โดยถูกพระราชวงศ์ยึดอำนาจจนมาได้แล้วมีปฏิวัติอีก จนถึงยกคนไปเลียน แล้วพระราชวงศ์ก็กลับมาอีก การปฏิวัติและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางการเมืองมีอยู่หลายรอบจนกระทั่งถึงยุคของประธานาธิบดีเดอโกลด์ นี้ นับเป็นสาธารณรัฐที่ ๕ แล้วและคงจะเปลี่ยนแปลงไปอีก

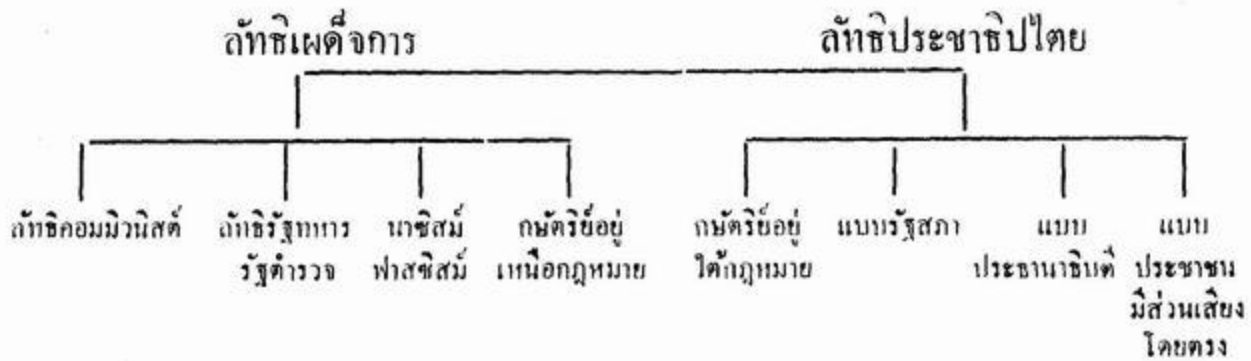
ความปั่นป่วนทางการเมืองของฝรั่งเศสเป็นชนวนให้มีการปฏิวัติในเชิงประชาธิปไตยเกิดขึ้น เป็นลูกโซ่ในยุโรปและประเทศต่างๆ ในเอเชีย รวมทั้งประเทศไทยด้วย นอกจากนั้นความกดขี่ระหว่างชนชั้นต่างๆ ของฝรั่งเศสในยุคนั้นเองที่เป็นที่มาของลัทธิสังคมนิยม ซึ่งต่อมาได้แยกเป็น ๒ สายที่สำคัญๆ คือสายที่กลายเป็นลัทธิคอมมิวนิสต์ ภายใต้การนำของมาร์กซ์ และเลนิน ส่วนอีกสายหนึ่งก็คือสายที่เรียกกันว่าลัทธิสังคมนิยม อย่างที่ปรากฏอยู่ในประเทศอังกฤษและประเทศในยุโรปอื่น ๆ นอกค่ายคอมมิวนิสต์

การแผ่ขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ในยุโรป ประกอบกับลัทธิเศรษฐกิจที่นิยมมาอาณานิคมทำให้ประเทศบางประเทศในยุโรปเกิดการตื่นตัวทางชาตินิยมอย่างรุนแรง และกลายร่างเป็นลัทธิเผด็จการแบบขว้างจัด เช่น ลัทธิฟาสซิสต์และนาซีสม์ขึ้น แนวการเมืองที่ขัดกันอย่างรุนแรงนี้เองที่เป็นชนวนให้เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งแพร่หลายมาจนถึงเอเชีย โดยมีญี่ปุ่นเป็นฝ่ายเผด็จการรุกรานแทนกับฝ่ายเยอรมันและอิตาลี จนกระทั่งถูกฝ่ายประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์รวมกำลังกันเป็นพันธมิตรเข้ากำหราบปราบปรามจนสงครามนั้นเสร็จลง เหลือการปกครองในรูปใหญ่ๆ สองรูป คือ รูปประชาธิปไตย และรูปเผด็จการ ฝ่ายหลังนี้มีสองประเภท คือ พวกที่เป็นคอมมิวนิสต์และพวกที่เป็นเผด็จการแบบอื่น ๆ

จะเห็นได้จากวิวัฒนาการทางการเมืองของโลกว่า ลัทธิประชาธิปไตยอันเป็นลัทธิที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความเคารพในเกียรติในศักดิ์ของมนุษย์ว่าต่างคนต่างก็ดีเสมอกัน กับลัทธิเผด็จ

การอันตั้งอยู่บนรากฐานว่ามีคนบางคนสมควรเป็นผู้ปกครอง ส่วนผู้อื่นควรเป็นผู้ตามนั้น เป็นของคู่กันมาแต่ดึกดำบรรพ์

เพื่อประโยชน์ในการศึกษาโดยสรุป ผู้เขียนขอเขียนแผนภาพแสดงรูปลักษณะการเมืองต่างๆ ดังนี้

๒. ความหมายของศัพท์ทางรัฐศาสตร์บางคำ

เมื่อได้บรรยายถึงวิวัฒนาการทางการเมืองมาบ้างแล้ว ก็ใคร่จะขออธิบายถึงความหมายของศัพท์ทางรัฐศาสตร์ ซึ่งมีที่ใช้บ่อยมากในทางการศึกษาวิชาการเมืองและการบริหาร โดยย่อๆ พอเข้าใจได้ดังนี้

คำว่า “รัฐ” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “State” ในภาษาไทยที่เราใช้อยู่ เราใช้ “รัฐ” “ประเทศ” และ “ชาติ” ทั้งสามคำนี้ดูคล้าย ๆ กัน แต่แท้ที่จริงแล้วความหมายไม่เหมือนกัน ชาติ (Nation) แปลว่าแหล่งกำเนิด การเกิด คือสิ่งที่เกิดมา เมื่อเราพูดถึงชาติไทย จึงหมายถึงผู้เกิดมาเป็นคนไทย มีสายโลหิตเป็นไทย แต่คนไทยอาจจะไปอยู่ที่ประเทศอื่น ๆ ก็ได้ ส่วนคำว่า ประเทศ Land หรือ Country อาศัยแผ่นดินเป็นหลัก ผิดกับชาติซึ่งถือลักษณะนิสัยใจคอสายโลหิตเป็นหลัก

คำว่า รัฐ ภาษาไทยเราไม่ค่อยใช้ เพราะแนวความคิดเรื่องนี้ในหมู่คนไทยยังไม่ชัดเจน รัฐเป็นสภาพซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศรับรองว่า คนหมู่ใดชาติใดมีรัฐของตัวเอง มีประเทศของตัวเอง เช่น คนไทยไปอยู่ในอาณาเขตญวนพวกนี้ไม่เป็นรัฐค่างหากจากประเทศญวน แต่จะนับเป็นพลเมืองของญวนไป แต่ถ้ารัฐใดคนส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อชาติเดียวกัน เราก็เรียกว่า รัฐประชาชาติ (Nation State) เพราะฉะนั้น รัฐจึงได้แก่สภาพที่มีการยอมรับนับถือกันทั่ว ๆ ไป ในวงการระหว่างประเทศ รัฐมีองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง คือ

๑. มีพลเมือง
๒. มีอาณาเขต มีดินแดน มีเนอทีพอสต์มควร
๓. มีสิทธิ มีอำนาจที่จะปกครองตัวเอง ซึ่งเรียกว่ามีอธิปไตย
๔. ได้รับการรับรองจากองค์การต่างประเทศ จึงจะเป็นรัฐที่สมบูรณ์

การจะเป็นรัฐที่สมบูรณ์ที่ ๓ ข้อแรกก่อน มีหลายประเทศ เช่น ซิเบตเป็นประเทศแต่ไม่ได้เป็นรัฐ เพราะไม่มีใครรับเข้าเป็นสมาชิกของวงการเมืองระหว่างประเทศ บางประเทศมีการประกาศอิสรภาพ แต่ประเทศอื่นไม่รับรอง เช่น ไทยรับรองเวียดนามใต้แต่ไม่รับรองเวียดนามเหนือ เป็นต้น บางประเทศเราคิดว่ามีพลเมืองและเนอทีพอสต์มควร แต่ก็มีลักษณะครบที่จะเป็นได้ เช่น วกติกัน, ลิเซนสไตน์ และถ้าเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติเขาจะมีเสียงหนึ่งเสียง รัฐทุกรัฐมีเสียงหนึ่งเสียงเท่ากัน จะขอมัครังเดียวไม่ได้ จะมีมากกว่าหนึ่งเสียงก็ไม่ได้

รัฐที่มีอยู่ในโลกนี้แบ่งการปกครองภายในของตนออกเป็นหลายแบบ เช่น

Federation เราเรียกว่า สหพันธรัฐ เพราะมีรัฐเล็กๆ หลายๆ รัฐ ที่เราเรียกว่า "มลรัฐ" รวมกันเป็นหนึ่งประเทศเรียกว่า สหพันธรัฐ ตามปกติจะมีรัฐบาลกลางที่เข้มแข็งมีอำนาจหน้าที่มาก ส่วนมลรัฐมีอำนาจค่อนข้างน้อย เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งประกอบด้วยรัฐเล็กๆ ๕๐ รัฐรวมกันแล้วเป็นประเทศหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในสหประชาชาติ (มลรัฐของอเมริกามีขนาดต่างๆ กัน ตั้งแต่ขนาดเล็กเท่าจังหวัดของเรา จนกระทั่งถึงใหญ่กว่าประเทศเรา เช่น เท็กซัสและอลาสกา เป็นต้น)

Confederation สมาพันธรัฐ คือ ประเทศซึ่งประกอบด้วยรัฐเล็กๆ มาผูกพันกันเข้า รัฐต่างๆ มีฐานะเป็นคล้ายๆ สมาชิกของสมาคม มลรัฐซึ่งเป็นสมาชิกจึงมีอำนาจหน้าที่ในการปกครองภายในของตนมากกว่ารัฐในแบบสหรัฐ รัฐบาลกลางจะไม่ใคร่มีอำนาจ อย่างสวิสเซอร์แลนด์มี ๒๖ เขต ซึ่งต่างก็ปกครองตัวเอง ใช้ภาษาต่างๆ กัน เพราะนั้น รัฐบาลกลางอันมีประธานาธิบดีเป็นประมุขจึงไม่มีอำนาจ เพราะการปกครองแท้จริงอยู่ที่รัฐ

Union สหภาพ คือ มีรัฐอยู่ในประเทศและรวมกันเป็นรัฐรูปหนึ่ง มีลักษณะเหมือนสหพันธรัฐ (Federal) การปกครองภายในรัฐมักจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญ ประเทศที่จัดการปกครองแบบนี้ก็มีรัสเซียและพม่า

Kingdom ประเทศมีกษัตริย์ปกครองเรียกตนเองว่า ราชอาณาจักร (Kingdom) คือมี
อาณาเขตและมีกษัตริย์ เช่น ประเทศไทยใช้ Kingdom of Thailand ประเทศอังกฤษใช้ United
Kingdom

Republic สาธารณรัฐ หมายความว่า เป็นประเทศที่มีประธานาธิบดีอันเป็นตำแหน่ง
เลือกตั้ง หรือผลัดกันครองอำนาจเป็นประมุขของรัฐ สาธารณรัฐมีรูปการปกครองภายในได้
หลายรูป อาจจะเป็นแบบสหพันธรัฐ (Federation) หรือสหภาพก็ได้ หรือจัดการปกครองเป็น
รัฐเดี่ยว เช่น เกาหลี และฟิลิปปินส์โดยไม่แบ่งเป็นแคว้น เพียงแต่มีประธานาธิบดีปกครอง
ก็เรียกว่าสาธารณรัฐได้ บางสาธารณรัฐก็อาจแบ่งการปกครองภายในเป็นหลาย ๆ รัฐก็ได้ เช่น
สหรัฐอเมริกา

สำหรับรัฐซึ่งไม่แบ่งการปกครองภายในออกเป็นหลาย ๆ รัฐ เราเรียกว่า รัฐเดี่ยว
Unitary State เช่น ลาว เกาหลี ฯลฯ รัฐเดี่ยวเช่นนั้นบางรัฐจะกำหนดไว้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญ
เช่นประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกัน
ใครจะมาแบ่งแยกไม่ได้

อย่างไรก็ตาม ขอให้สังเกตว่า การแบ่งการปกครองภายในของประเทศต่าง ๆ นั้นมีข้อ
แตกต่างกันมากมาย ฉะนั้น ที่เราเรียกประเทศใดว่าชื่ออะไร จึงมักต้องควบใญ่เรียกตามชื่อที่เขา
ตั้งไว้

๓. การบริหารกับการเมือง

ในส่วนที่ ๑ และ ๒ ของบทความตอนนี้ ผู้เขียนได้เล่าถึงวิวัฒนาการทางการเมืองและ
ได้นำศัพท์ทางรัฐศาสตร์บางคำมาอธิบาย ก็เพราะได้พิจารณาเห็นว่า การจะศึกษาวิชาการนั้น
เราจำต้องศึกษาสภาพการณ์ทางการเมืองโดยทั่วไปด้วย ทั้งนี้ ก็เพราะการบริหารราชการนั้นไม่
ได้บริหารในสถานที่ว่างเปล่า แต่ต้องเป็นการบริหารงานของประเทศใดประเทศหนึ่ง จึงเรียกว่า
การบริหารราชการ จึงเห็นได้ว่าต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองอยู่มาก เพราะการจัดระบบ
ปกครองของประเทศใด ๆ นั้นย่อมขึ้นกับลัทธิการเมืองและทางธรรมเนียมประเพณีทางการเมืองที่
ประเทศนั้นยึดถืออยู่อีกส่วนหนึ่ง นักรัฐประศาสนศาสตร์จึงถือว่า การบริหารกับการเมืองนั้น
เป็นด้านหัวด้านท้ายของเหรียญอันเดียวกัน นั่นก็คือมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดแยกออกจาก
กันโดยเด็ดขาดไม่ได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ในประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยไม่มีรัฐธรรมนูญ เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ประกอบไปด้วยจารีตประเพณีและกฎหมายที่ออกมาโดยรัฐสภา และการเมืองของอังกฤษเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว สุดแต่ความไว้วางใจของสภาสามัญ ซึ่งราษฎรเป็นผู้เลือกอย่างช้าไม่เกิน ๕ ปี แต่รัฐบาลอาจยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่เมื่อใดก็ได้ ฉะนั้น การบริหารราชการของอังกฤษจะเป็นไปในแนวใดก็สุดแต่นโยบายของพรรคที่เข้ามาเป็นรัฐบาลในขณะนั้น โดยที่คณะรัฐบาลอยู่ในฐานะที่ไม่แน่นอน คือ ไม่มีกำหนดอายุในการบริหารประเทศ ฉะนั้น ราชการประจำจึงตกอยู่ในมือของข้าราชการประจำทั้งสิ้น ข้าราชการประจำเหล่านี้จะบริหารงานให้เป็นที่เรียบร้อยโดยสม่ำเสมอ ไม่ว่าใครจะมาเป็นรัฐบาลก็จะพยายามช่วยรัฐบาลนั้นทำแผนบริหารให้เป็นที่ไปตามนโยบายของรัฐบาลนั้น แล้วนำแผนไปปฏิบัติอย่างเต็มใจเสมอ เมื่อเป็นเช่นนี้ฝ่ายการเมืองก็ไม่จำเป็นต้องเข้ามายุ่งเกี่ยวในงานประจำมาก ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลไกระบบบริหารแท้ ๆ ก็เป็นไปโดยยาก

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกาอันเป็นประชาธิปไตยในระบอบสาธารณรัฐที่มีประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขของประเทศและเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารนั้น ระบบการเมืองของอเมริกาเป็นระบบประชาธิปไตยที่ได้กระจายอำนาจไปสู่องค์กรและคณะบุคคลต่างๆ กันอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ มีรัฐบาลกลางซึ่งมีอำนาจจำกัด และมีรัฐบาล มลรัฐอีก ๕๐ มลรัฐ ซึ่งมีอำนาจกว้างขวาง (ในเรื่องปลัดย่อย) ประชาชนก็มีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองมาก ทั้งในฐานะเอกชนและเมื่อรวมตัวกันเป็นพรรค สหภาพ และสมาคมต่างๆ ในรัฐบาลกลาง คือ รัฐบาลสหรัฐเองก็แบ่งอำนาจอธิปไตยเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ออกจากกัน ต่างฝ่ายต่างมีอำนาจหน้าที่ของตน โดยเฉพาะในฝ่ายบริหารนั้นมีประธานาธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบแต่ผู้เดียว ต่อประชาชนทั้งประเทศซึ่งทำการออกเสียงเลือกตั้งโดยตรงทุกสี่ปี ฉะนั้น ไม่ว่าประธานาธิบดีจะบริหารงานดีแล้วอย่างไร รัฐสภาก็ไม่มีโอกาสจะไล่ประธานาธิบดีออกจากตำแหน่งได้ (นอกจากทำผิดร้ายแรงบางอย่างตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังไม่เคยไล่ประธานาธิบดีได้สำเร็จเลยในระยะเวลาเกือบ ๒๐๐ ปีที่ผ่านมา) นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีของอเมริกานั้นมีฐานะเป็นเพียงเลขานุการของประธานาธิบดีที่ช่วยประธานาธิบดีบริหารงานในด้านต่างๆ ตามที่จะมอบหมายให้ โดยนัยนี้ประธานาธิบดีจึงมีอำนาจในทางบริหารมากมาย รวมถึงอำนาจที่จะแต่งตั้งข้าราชการชั้นสูงเกือบทั้งหมด ดังนั้น ราชการประจำของอเมริกาจึงพัวพันกับฝ่ายการเมืองมากกว่าการปกครองแบบอังกฤษมากนัก โดยเฉพาะในอดีตมีการถือหลักว่าราชการเป็นสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุก

คนทั่วถึงกัน ฉะนั้น เมื่อพรรคไตชนะการเลือกตั้งได้แล้ว ก็จะมีบรรจสมาชิกของพรรคไปดำรงตำแหน่งทุกตำแหน่ง จนกระทั่งถึง ค.ศ. ๑๙๘๓ วิถีปฏิบัติดังกล่าวจึงค่อยลดน้อยลง เพราะประชาชนและนักการเมืองบางส่วนไม่เห็นด้วย จึงพยายามรื้อถอนตำแหน่งที่แต่งตั้งจากฝ่ายการเมืองลงทีละน้อย ถึงกระนั้นในปัจจุบันการบรรจุข้าราชการเพราะเหตุที่เป็นสมาชิกของพรรคของตนก็ยังมียู่มาก โดยเฉพาะในระดับมลรัฐ และเทศบาลต่าง ๆ

แต่ในประเทศเผด็จการแบบคอมมิวนิสต์นั้น ตามหลักของลัทธิเลนินถือว่า แม้ประเทศจะเป็นของปวงชนกรรมาชีพ (คนที่เป็นชนชั้นกลาง พ่อค้า นักบวช ถือเป็นชนชั้นกฏมกัและชนชั้นสูง ไม่มีสิทธิเสียงในการปกครองประเทศ โดยอ้างว่าพวกนี้ยอมจะพยายามยึดอำนาจไปสู่กำมือพวกตนตามเดิม) ก็ตามแก่ปวงชนกรรมาชีพมีมากเกินไป การบริหารงานของประเทศจึงควรอยู่ในมือของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งถือเป็นชนชั้นแนวหน้าของปวงชนกรรมาชีพเสียก่อน จนกว่าภัยของจักรวรรดินิยมและพวกในระบบเก่าจะสูญสลายไปจากโลก แล้วรัฐ (ซึ่งคอมมิวนิสต์คิดว่า เป็นองค์การเครื่องมือของชนชั้นปกครองเอาไว้ทุกชั้นอื่น ๆ) ก็จะค่อย ๆ สลายหายไป เมื่อนั้นทุกคนก็เป็นสหายนี้อีกหมด รัฐบาลก็หมดไปเอง โดยนัยนี้พรรคคอมมิวนิสต์จึงมีส่วนเสียงในการปกครองประเทศใช้อำนาจอธิปไตยทั้งสามได้โดยเด็ดขาด ไม่ยอมให้มีผู้ใดคัดค้านทั้งสิ้น แม้พรรคคอมมิวนิสต์จะมีได้ลงมือใช้อำนาจนั้นเอง แต่พรรคคอมมิวนิสต์ก็ส่งคนไปสมัครรับเลือกตั้ง (คนอื่นสมัครไม่ได้) แล้วเข้ามานั่งในสภาทำหน้าที่นิติบัญญัติ พรรคส่งคนไปเป็นข้าราชการทั้งทหาร ตำรวจ และพลเรือนในตำแหน่งสูง ๆ ทั้งหมด ส่วนชั้นผู้น้อยไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกของพรรค ซึ่งพยายามจำกัดให้มีจำนวนน้อย พรรคส่งสมาชิกไปทำหน้าที่ตุลาการทางบริหาร คือ คณะรัฐมนตรีก็เป็นสมาชิกของพรรคทั้งสิ้น ฉะนั้น พรรคจึงองค์การที่มอำนาจที่แท้จริงในการปกครองประเทศ คณะรัฐบาล สภา และศาลล้วนอยู่ในอำนาจของพรรคทั้งสิ้น เมื่อเป็นเช่นนี้การบริหารราชการทั่วไป จึงต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายของพรรคอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ และไม่มีทางเลือกอย่างอื่น

จากตัวอย่างทั้งสามนี้ คงจะช่วยให้ผู้อ่านเห็นความสัมพันธ์ของฝ่ายบริหารและการเมืองชัดเจนขึ้น บรรดาข้าราชการนักบริหารอันเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหารในทุกประเทศ จึงจำเป็นต้องประพฤติตนและบริหารงานประจำไปภายในขอบข่ายที่ฝ่ายการเมืองและนักการเมืองที่เป็นชนชั้นหัวหน้าฝ่ายบริหารกำหนดไว้ ความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองจึงเป็นส่วนสำคัญที่นักบริหารทุกคนต้องศึกษา □

เล่าให้เพื่อน (ฝูง) ฟัง

ผจญนักไฟ

อำเภอที่ผู้เขียนถูกย้ายไปอยู่ในขณะนี้ช่างสิ้นไร้ไม้ตอกเสีย
นี้กระไร ไม่มีแม้แต่ที่ว่าการอำเภอ! แล้วก็ยังไม่มีอะไรต่อมิอะไร
อีกร้อยสี่พันอย่าง เหล่าแม่โจงรี? อย่าหาเสียให้ยากเลย โชคดา
ตราสีห์? อ้อ ไม่มีหรอก ที่นั่นเขาใช้แต่โชคดาพื้นเมืองป้อมแก๊ส
เองพะยี่ห้อมังกร ๒ ตัว แต่มังกรตามรูปในฉลากตัวมันค่อนข้าง
จะสั้นไปหน่อย สีสันอำเภอเพื่อนของผู้เขียนเลยตั้งฉายามันเสีย
ใหม่ว่า “โชคดากราก็กอคู” คุณภาพของมันก็ไม่ดีกว่าน้ำฝนไป
เท่าไร! แก้วบาง ๆ นั้น อย่าได้ถามหา ทั้งตลาดมืดแต่แก้วกันจับ
หนาเปอะและเขรอะไปด้วยคราบนาซา

ที่เรียกว่าตลาดนัดหรือ คือ ห้องแถวไม้ ชั้นเดียว หลังคาตั้งกระสังข์สนิมเรียงรายติด ๆ
กันไป เหมือนหีบเพลงชักสองฟากข้างถนนดินลูกรัง ทั้งตลาด หรือทั้งตัวอำเภอมีร้านขายอาหาร
อยู่ ๓ ร้าน อาหารหลัก ได้แก่ ข้าวผัดและก๋วยเตี๋ยว กับข้าวขึ้นพื้น ได้แก่ หมูแดงและไก่ต้ม
เนื้อไม่มีกินไม่ว่าจะเป็นเนื้อวัวหรือเนื้อควาย เมื่อจะล้มวัวกันสักตัวจะต้องเที่ยวถามหา “หุ่นส่วน”
จนครบเสียก่อนว่าใครต้องการเนื้อหรือเครื่องในกกกใด ถ้ายิงหาผู้ซื้อให้ครบตัวไม่ได้ จ้างพ่อก็ไม่
มีวันล้มวัวให้กินหรือจะบอกให้ ร้านกาแพซึ่งเป็นแหล่งชุมนุมสังสรรค์สโมสรของตลาดมีอยู่
๓ ร้านด้วยกัน เป็นร้านกาแพแท้ ๆ คือ ชายกาแพอย่างเดิรมีอยู่ร้านเดียว อีก ๒ ร้านรวมอยู่
กับร้านขายอาหารนั่นเอง อีกร้านหนึ่งเขาไม่ยอมขายกาแพแต่ขายน้ำอัดลมไม่แช่เย็นแทน เวลา
มีใครซื้อเขากดขวดน้ำอัดลมออกจากลังเซ็ดฝุ่นที่จับอยู่รอบขวดด้วยผ้าเช็ดโต๊ะ พอให้เห็นว่า
ขวดทำด้วยแก้วจริง ๆ แล้วบังคับขายน้ำแข็งเปล่าไม่ใส่น้ำอีก ๓ แก้ว ๆ ละสลึง จะไปโทษ
เขาไม่ได้เพราะน้ำแข็งจากตัวจังหวัดจะมาถึงอำเภอ น้ำแข็งมือหนึ่ง ๆ ก็ทะเล่อก่อนเท่า
ฝ่ามือจริง ๆ ทำไม่ถึงไม่มีใครซื้อตุนขึ้นมาใช้? คำตามันตอบได้ง่ายมากกว่าเพราะไม่มีไฟฟ้าในระบบ
ระบบแสงสว่างของสุขาภิบาลที่นั่นเขาใช้ตะเกียงน้ำมันก๊าดจุดไว้ในโคมกระจกละเอียด ในคืน
เดือนมืดแลดูดับ ๆ แวม ๆ เหมือนแสงกระสือ ชาวบ้านร้านตลาดต่างก็นิยมใช้ตะเกียง

น้ำมันก๊าดกันอย่างแพร่หลาย จะมีบางร้านที่แข่งใจกดฟันใช้ตะเกียงเจ้าพายุ ไม่ใช่เพราะอยาก
 อวดมั่งอวดมีอะไรหรอก แต่เพราะกลัวถูกปล้นตระหาก (ครั้งหนึ่งเคยมีโจรบีตตลาดปล้น และ
 หลังจากเหตุการณ์นี้ของขวัญครั้งนั้นแล้ว จึงได้มีผู้ซื้อตะเกียงเจ้าพายุมาใช้) ถ้าวิกมียกมาเล่น
 ก็ให้เห็นแสงไฟฟ้ากันเสียทีหนึ่ง เพราะที่วิกมีเครื่องทำไฟ ถายังมีหนังสือไปขายด้วยแล้ว ต้อง
 บันไฟกัน ๒ เครื่องทีเดียว นานที่ป็นจะมีรถขายยาไปขายหนึ่งทอด ถ้ามีงานวัดกตัญเหม่อนจะ
 เป็นงานมหกรรมของที่นี่ทีเดียว ตกค่ำจะมีคนเดินมาจากตำบลใกล้เคียงเป็นทิวแถว เสียง
 ฟ้าร้องพุดผุยจะดังพบบพเหมือนคางคกขยชบขบก็ เสียงคำ่านประดุกไม่ว่า ขอให้ยกเถเล่น
 แจ้ง (ถึงสว่างคาตา) ก็แล้วกัน

“เดยวก่อน” ผู้ฟังอาจจะท้วงขึ้นตอนนี้ “คุณว่าอำเภอที่คุณไปอยู่นั้นะ ไม่มี
 ๗ ทั่วการอำเภอ แล้วพวกคุณทำงานที่ไหนกัน นุ่งผ้าชะม้าเช่นหนังสืออยู่กะบ้านไร่?”

ตอบ หามิได้ เรายังเคราะห์ดีอยู่ที่ผลของการทำงานแบบ “ไฟไหม้ฟาง” ยังคงทั้ง
 อนุสาวรีย์ไว้ให้ใช้ประโยชน์ได้ แม้จะไม่ตรงเป้าหมายเดิมนักก็ดี นั่นคือ เราได้อาศัยห้องสมุด
 ประชาชน ซึ่งรัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ประกาศให้สร้างไว้ทุกอำเภอ ใช้เป็นที่ว่าการ
 อำเภอชั่วคราว เพราะห้องสมุดประชาชนดังกล่าวทั้งวางไว้ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจาก
 พลเมืองในอำเภอกว่า ๖๐% ยังอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ อันนั้นอนุมานเอาจากชาวบ้านที่
 แปะโป้ (พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวา) แทนลายเซ็นเวลามาติดต่ออำเภอ หรือเวลาที่เราไปจ้าง
 ๗ แรงงานชาวบ้าน หรือเวลาที่ถูกสอบสวน ทั้งห้องสมุดประชาชนแห่งนี้ก็มีสรรพหนังสือหอมแหรม
 เต็มที่ ขนาดแฉงลอยให้เข้าหนังสือเท่านั้น หลังจากที่เรารับงบประมาณก่อสร้างที่ว่าการ
 อำเภอแล้ว ห้องสมุดประชาชนแห่งนี้ก็ได้กลายสภาพเป็นสโมสรข้าราชการไปทันที เมื่ออำเภอ
 เปิดการฝึกอบรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขน ก็ได้อาศัยห้องสมุดประชาชนแห่งนี้เป็นที่อาคารศูนย์ฝึ
 ๗ อบรม นับว่าเป็นอาคารเอนกประสงค์โดยแท้

“เฮ้ย” ผู้ฟังอีกท่านหนึ่งสอดขึ้น “ไอ้ที่เล่าๆ มานี้ ไม่เห็นมันมีอะไรนี่ อะไรๆ ก็ไม่มี
 แล้วอำเภอนั้นมันมีอะไรเป็นแก่นสารบ้างล่ะ?”

ขอประทานกราบเรียนว่า อำเภอนี้ ถ้าจะว่ากันให้โก่งก้นหน่อยก็คล้ายกับเมืองเล็ก ๆ
 เมืองหนึ่ง ในหนังสือชาวอเมริกันเพิ่งอพยพเข้ามาตั้งรกรากกันในภาคตะวันตกใหม่ๆ ตามประวัติ
 ๗ ตั้งแต่ครั้งยังเป็นกิ่งอำเภอเป็นต้นมา มันยุคมไปด้วยดังต่อไปนี้

- ๓. คดีอุกฉกรรจ์
- ๒. ฝิ่นเถื่อน
- ๓. ไม้เถื่อน
- ๔. ลักลอบเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ๕. เหล้าเถื่อน
- ๖. ฝิ่น

ขอขยายความพอเข้าใจได้บ้าง ๆ ดังนี้

คดีอุกฉกรรจ์ ทั้งปล้น ฆ่า ซิงทรัพย์ แทบจะเป็นรายสัปดาห์ หรืออย่างซ้ำก็ รายเดือน คิดฆ่ากันตายมาอันดับ ๓ กว่าเหรียญทองไปได้อย่างสบาย ๆ เพราะคนที่นี่เขาชาตินักเลง เมาสักหน่อยก็ควักปืนยิงกันแล้ว มื้อยุดหนึ่ง หมูของนาย ก. ที่เลี้ยงปล่อยปละละเลยได้ ตามบุญตามกรรมให้หาอาหารเก่าของมนุษย์กินเองบุกกรุกเข้าไปกินผักที่นาย ข. ปลูกไว้ นาย ข. ไม่ฟังอรัคำอ้อม คำขอร้องของยาวไปบอกกล่าวกับนาย ก. ว่า

“จงจับหมูของเเองล้มหรือซังคอกไว้เสีย เพราะมันบุกกรุกไปกินผักของข้า”

นาย ก. ตอบว่า “เหตุไฉน เองจึงมาต่อว่าข้า เพราะผู้ไปกินผักของเองหาใช่ข้าไม่หรือก แต่เป็นหมูตะหาก ทำไมเองจึงมีต่อว่าต่อขานมันเองเล่า”

“ชะ ชะ มิ่งนี่กว่ากูรู้ภาษาหมูเระอะ” นาย ข. ขันเสียง “ดละ กูมาบอกนี่เพราะเห็นว่า เป็นหมูของมิ่ง ถ้ามิ่งไม่ยอมรับว่าเป็นหมูของมิ่ง กูเห็นไอ้หมูเระย่ำตัววันมากินผักของกูเมื่อไหร่ อีกละก้อ กูจะยิงมันเสีย”

แล้วนาย ก. ก็ไม่จับหมูซังคอก หมูจึงออกไปกินผักของนาย ข. นาย ข. ก็ยิงหมูกิ่ง ตกท้องร้องไปเพื่อรักษาവാจาสัตย์ นาย ก. มีความโกรธแค้นที่ถูกข่มเหงหน้าใจ ตกตึกจึงถือปืน ลูกซองยาวย่อ่งไปจ่อยิงนาย ข. คายคานอกชาน

นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่าอย่าเลี้ยงหมูปล่อย หรืออย่าปลูกผักใกล้หมู ฝิ่นเถื่อน ก่อนหน้าทีรัฐบาลจะตั้งเลิกการค้าฝิ่นและสั่งห้ามการเสพฝิ่นโดยเด็ดขาด อำเภอนี้มีโรงยาฝิ่นอยู่ทุกตำบล เมื่อเลิกค้าฝิ่นจึงจกตุ๊กแกตามโรงยาเก่าลงแดงตกลงมาตายไป เป็นระนาว แต่บรรดาสิงห์ห่อมควันทังหลายยังเลิกไม่ได้ จึงมีการตั้งรบนชวนชวยเสาะแสวงหา ฝิ่นสูบ แม้จะแพงยิ่งกว่าทองคำก็สู้ และพวกสิงห์ห่อมควันทังหลายเหล่านี้เองที่เป็นอาชญากรตัวเื้อ เริ่มแต่ลักเล็กขโมยน้อย ไปจนปล้นควายฆ่าเจ้าทรัพย์

ไม้เถื่อน เทือกเขาใหญ่ทางภาคเหนือที่กว้างขวางอยู่ในเขตอำเภอนี้ บนเขาอุดมไปด้วยป่าไม้หวงห้าม ทั้งสัก ยาง เต็ง รัง ตะแบก ฯลฯ ยังก่อให้เกิดให้มีการลักลอบตัดไม้กันอยู่เสมอๆ จนต้งกับเกิดคดีไม้เถื่อนเกี่ยวกับการสร้างโรงเรียน และแม้กระทั่งการสร้างที่ว่าการอำเภอ ซึ่งจะชกไว้เล่าในตอนต่อไป

การพนัน อำเภออุดมไปด้วยนักการพนัน ไม่ถึงขั้นมาเวรหรือหนี แต่เพื่อนการเล่นการพนันกันจนเกือบเป็นกิจวัตรประจำวัน พวกนักเลงการพนันนี้ก็มีทั้งเป็นพวกสิงห์จอมคว้นนั่นเอง ทั้งแจกทั้งไทยเล่นกันได้หามรุ่งหามค่ำ หน้าดำหน้าแดง ข้างปลาไม้ได้กินไม่ว่า ขอให้ได้กินไฟสักตา ๒ คาก็พอใจแล้ว ชอบใจนักการพนันพวกนี้ ที่ได้ช่วยให้ผู้เขียนผจญภัยในชีวิตปลัดอำเภออีกคนหนึ่ง เอาเออะเดี๋ยวจะเล่าให้ฟัง

เหล้าเถื่อน ครั้นนี้ อำเภอและตำรวจทำงานสืบสวนสอบสวนคดีอาญาร่วมกัน ทั้งโรงพักมีพนักงานสอบสวนอยู่ ๒ นาย คือ ผู้กอง กับผู้หมวด ถ้าผู้กองไปฝากขัง ผู้หมวดไปเป็นพยานศาล ตำรวจจับคนในคดีหุโทษมาก็ไม่มีพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับ ผู้กองจึงขอยืมตัวผู้เขียนจากนายอำเภอไปช่วยงานสอบสวนอยู่ชั่วระยะหนึ่ง วันหนึ่ง ตำรวจสายตรวจจับเหล้าเถื่อนมาก่อนขวด สั่งให้ผู้เขียนเปรียบเทียบปรับ ผู้เขียนสอบสวนแล้วผู้ต้องหาแจ้งว่า ๕๕ ๕๕๕๕๕๕๕๕ ๕๐ บาท แต่ตำรวจผู้จับขอให้ปรับ ๒๐๐ บาท โดยอ้างว่ากรมสรรพสามิตมีหนังสือขอความร่วมมือมายังนี้ ผู้เขียนสอบสวนผู้ต้องหาสารภาพว่ามีสุราเถื่อนไว้ในครอบครองจริง ผู้ต้องหาซื้อมาจากเพื่อนบ้านมาตองยาให้เมียกิน เมียผู้ต้องหากำลังท้องลูกคนที่ ๕ ผู้ต้องหามีลูก ๔ คนแล้ว เงิน ๕๐ บาทก็ยอมเมื่อยามา ๒๐ บาท ที่เมียเก็บไว้ ๓๐ บาท ของตัวเอง ๓๐ บาท ผู้เขียนบังเกิดความเวทนาเปรียบเทียบปรับเต็มศรัทธาคือเอาใจตำรวจ ๕๐ บาท ตำรวจผู้จับขังลงแ่งพูดกระตบกระเทียบว่า ที่ผู้หมวด ผู้กองปรับ ๒๐๐ ทุกที่ ปลัดมาปรับ ๕๐ แคนเสียเครดิตหมด

“ก็เงินมันมีแค่นั้น จะปลับมันมากกว่ามันยังงี้?” ผู้เขียนเกิดโทษะ

“ก็ให้มันไปยืมเขามาสิครับ” ฟังว่า

“ยืมของหมู่ก่อนเป็นไงล่ะ” ผู้เขียนชักโย

“ผมไม่มีหรือครับ ปลัดมีก็ออกให้มันก่อนสิ” นั้นแน่ะ ย้อน

“อ้อก็ไม่มีวะ อ้อปรับแค่นี้ละ”

“กรมสรรพสามิตเขาก็ขอร้องให้ปรับเต็มอัตรา ๒๐๐”

“หมูป่องไปซิ—ฟ้องกรมสรรพสามิตว่าปรับต่ำกว่าอัตรา”

“โอ้ เชื่อผมเถิดครับ มันโกหกกว่าไม่มี ถ้าปรับ ๒๐๐ มันก็ไปหามาจนได้”

“งั้นหมูก่อให้ลูกอง ผู้หมวดมาปรับเถอะ หรือหมู่จะปรับเองก็เอา”

ผู้เขียนทราบดีว่าสินบนจับเหล้าเดือนนี้ ตามระเบียบต้องจ่ายให้ผู้จับ ๖๐ % ของค่าปรับปรับ ๒๐๐ ผู้จับก็ได้ ๑๒๐ เข้าหลวง ๘๐ บาท มีหน้าข่าวทางโรงเหล้ายังจ่ายให้พิเศษอีกรายละ ๕๐ บาท หรือเท่าไรผู้เขียนไม่แน่ใจ เพราะไม่เคยจับเหล้าเดือนกะเขา

เมื่อผู้เขียนย้ายมาได้ไม่นาน ทราบข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ว่า ผู้หมื่นคนนั้นถูกลอบยิงตายขณะนั่งคุยอยู่กับลูกเมียบนเรือน อโหสิ้เกิดขึ้นหมู่

ฝัน ท่านเคยเห็นยานตัดหญ้าในขูดยานตัดหญ้า ถ้ามีใครเอายานตัดหญ้ามาเที่ยวรูดตามทางละก็อั้นนั้นละฝันที่อำเภอของผู้เขียนละ ในหน้าแล้งรถยนต์แล่นไปตามท้องนาจนทางรถยนต์กร่อนลึกเป็นร่องเป็นลำราง ๒ ราง ในรางนี้แหละ เต็มไปด้วยยานตัดหญ้าไม่ผสมดียว ถ้าจักรยานก็จะต้องได้ไปตามคันตรงกลางซึ่งมีฝนน้อยหน่อย ถ้าพลาดทำเสียที่รถจักรยานตกลงไปในราง จ้างให้ปรับตา จุลละมณฑล ก็มันไม่ไหว ถ้าท่านนั่งรถยนต์ตามหลังรถยนต์อีกคันหนึ่งไปรับรองได้ว่าท่านจะมองไม่เห็นรถยนต์คันหน้าเป็นอันขาด ถ้าท่านกลับจากการเดินทางเที่ยวหนึ่งๆ แล้วไม่สระผม รับรองได้ว่าในไม่ช้า หัวของท่านจะเป็นสังกะตัง

ขอจบการบรรยายในด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของอำเภอนี้เสียที เพื่อพาท่านไปดูเหตุการณ์อันน่าระทึกใจยิ่งกว่าหนึ่งของอัลเฟร็ด ฮิทค็อกซ์

ผู้เขียนรับราชการอยู่ที่อำเภอแห่งนี้ต่อมาอย่างเนิ่นๆ ไม่มีเหตุการณ์อะไรตื่นเต้น จนกระทั่งวันหนึ่ง นายอำเภอไปราชการที่จังหวัด ผู้กองไปเป็นพยานศาล และผู้เขียนป่วย

ผู้เขียนนอนชมอยู่ที่บ้านจนบ่าย ๓ โมงเศษ จึงกะย่องกะแย่งขี่จักรยานไปตลาด ตั้งใจว่าจะหาข้าวต้มร้อนๆ กินพอประทังความหิว ขณะที่พวยข้าวต้มอยู่ที่ร้านชาประจำอันมีภักุชิตายเซ็นของผู้เขียนอยู่นั่นเอง ก็ปรากฏร่างกระต่าย ๒ นาย เดินเข้ามาในร้านสั่งเหล้าไปกิน มิได้สนใจใยดีกับผู้เขียนซึ่งนั่งอยู่โต๊ะใกล้ๆ คงจะเป็นด้วยผู้เขียนหน้าซัดจ้อยเหมือนสิ่งหอมควั่นก็ได้ อีกประการหนึ่งวันนั้นผู้เขียนลาป่วย จึงแต่งตัวด้วยกางเกงขาสั้นและเสื้อยืดธรรมดา ไม่มีอะไรชวนให้สนใจ หรือน่าสงสัยสักนิดเดียวว่าจะป็นเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการ แล้วผู้เขียนก็แว่วเสียงคุยซุบซิบที่ทำให้หูผึ่ง

“...แล้วอย่าลืมละ บ้านทิดหงัดสี่ทุ่มคินนี่” คนหนึ่งพูดกับอีกคนหนึ่งก่อนลาจากกัน

“ทิดหงัด” ในประโยคนี้เองที่ทำให้ผู้เขียนหุ้มนึกเหมือนสุนัสดำรงจวบกับคืนขโมย ทิดหงัดหรือสังัด ผู้นั้นชอยู่ในการบบของตำรวจในฐานะเป็นเขียนการพนันผู้หนึ่ง ตามปกติในอำเภอนี้หรือพูดให้แคบเข้า ในตลาดก็ดับไฟ (ตะเกียง) นอนกันแต่หัวค่ำอย่างดึกไม่เกิน ๒ ทุ่มครึ่ง เพราะฉะนั้น “บ้านทิดหงัดสี่ทุ่มคินนี่” จะต้องมเหตุการณพิเศษนอกเหนือไปจากปกติเกิดขึ้นเป็นแน่ๆ อนุมานได้ง่ายๆ เลยทีเดียวว่าจะต้องมีการลักลอบเล่นการพนันกันขึ้นที่บ้านนายสังัดผู้นั้นแน่ ผู้เขียนแกล้งทำเป็นก้มหน้าก้มตาอ่านหนังสือพิมพ์รายวันอันบอบช้ำอย่างสันอกสนใจเต็มประดา รอจนคนทั้งสองเดินออกไปจากร้านแล้วจึงคว้าจักรยานปั่นไปบ้านผู้หมวดตำรวจทันที

“จะต้องไม่ให้แผนการณนี้รั่วไหลเป็นอันขาด” ผู้หมวดพูดยังกระเรื่องนกลีบ “ผมจะสั่งตำรวจให้เตรียมพร้อมสี่ทุ่มคินนี่ ทางคุณมีใครบ้างละ?”

“ไม่มีใครเลยครับ นายอำเภอก็ไม่อยู่ ปลัด...ก็ไม่อยู่”

“งั้นคุณก็รักษาการแทนนายอำเภอได้แล้วกัน”

“งั้น ผมลาป่วยเสียด้วยซิ” ผู้เขียนไม่ใช่ปอด แต่เกรงจะมีการแย่งได้ในแง่กฎหมาย

“เสีย.....ก็ไปลาทั้งเสียก็แล้วกัน” ผู้หมวดว่า “เรามีงานต้องทำ ว่าแต่คุณพอไหวไหม”

“ไหวซิครับ ซ้อ” ผู้เขียนตนเต็มเสียจนหายใจเป็นปลิดทิ้ง

“คุณแต่งเครื่องแบบมานะ แล้วพบกันหลังโรงพักคินนี่”

คินนี่เป็นคนเดือนมืด พอได้ฤกษ์ตามยามอุบากอง ผู้หมวด นายสิบ พลตำรวจราวๆ ๗ คน รวมทั้งตัวผู้เขียนก็รวม ๑๐ กว่าคน พร้อมด้วยอาวุธและอุปกรณ์อันจำเป็น คือ ไฟฉายก็เคลื่อนขบวนยাত্রาไปตามถนน เราทั้งจักรยานไว้ที่โรงพักและออกเดิน ทุกคนสวมรองเท้ายางเพื่อป้องกันเสียง มีกฎอยู่ว่าทุกคนห้ามพูด ห้ามกระแอม ห้ามไอและจาม ห้ามพกวัตถุที่จะเกิดเสียงดังติดตัวไป นอกจากนกหวีด

ขณะที่ผู้หมวดให้สัญญาณด้วยมือเหมือนพวกอินเดียนแดงให้ตำรวจรายล้อมบ้านนายสังัดนั้นเป็นเวลากว่าสี่ทุ่มแล้ว ทุกสิ่งเงียบสงัด ไตยีนแม่แต่เสียงเดินของหัวใจ กลุ่มที่เหลือนี่จะทำหน้าที่จู่โจม ประกอบด้วยผู้หมวด นายสิบเอกผู้หนึ่ง สิบกรผู้หนึ่ง และผู้เขียนซึ่งใจเต้นคึกคักเต็มที่ รวม ๔ คนจะต้องจู่โจมเข้าถึงตัวนักการพนันทั้งหลายให้เร็วที่สุดที่จะเร็วได้ เพื่อยึดของกลางและจับตัวผู้เล่น

เราสำรวจดูรอบบ้านแล้วไม่มีทางใดที่จะลอบเข้าไปได้เลย ประตูหน้าต่างทุกบานปิดสนิท มีแสงไฟส่องลอดรูสังกะสีขึ้นนอกชานออกมาเป็นลำเล็ก ๆ ผู้หมวดชื้อใหญ่เขียนเข้าไปแอบดูทางรูสังกะสีนั้น ผู้เขียนรีบย่องเข้าไปอย่างเงียบกริบ ให้นักเคื่องกระตุกตัวเองที่ลั่นกร็อบออกมา ขณะที่กำลังมองทางรูสังกะสี อาศัยแสงสว่างจากเทียนไขซึ่งปักอยู่บนกระป๋องนม ๔-๕ ดวง ภาพที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้า คือ นักพนัน ๕ คนนั่งล้อมวงอยู่บนเสื่อจันทบูร มีผู้ถือหางรายรอบร่วม ๑๐ คน ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ผู้เขียนไม่ทราบว่าเป็นกำลังพนันกันในเกมอะไร คนดูคนเล่นมันดังได้มากมายอย่างนั้น ช่วงขณะนั้นเอง ก็มีหญิงแม่ลูกอ่อนคนหนึ่งลุกขึ้นจากวงทำท่าเหมือนอยากจะออกมาจากที่นั้น ผู้เขียนสันนิษฐานเอาว่าผิวของนางคงจะนั่งร่วมวงพนันอยู่ด้วย ได้การความคิดแวบหนึ่งบังเกิดขึ้นกับผู้เขียน จึงรีบย่องกลับมาแจ้งให้ผู้หมวดทราบด้วยภาษาใบ้ คือ ใช้ท่าไม้ทำมือโดยตลอด ผู้หมวดยิ้มพลางลูบหนวดในความมืดแล้วออกนำไปยังประตูนอกชานเสีย ๆ อย่างผู้ชำนาญภูมิประเทศ

จริงดังคาด ประตูสังกะสีลั่นกร็อบแกรบขณะที่ถูกเปิดออก หญิงแม่ลูกอ่อนอุ้มลูกน้อยเดินออกมา มือหนึ่งชูตะเกียงน้ำมันที่ถือเพื่อส่องทาง แทบจะว่าพอลด้อยหลังหญิงแม่ลูกอ่อนและก่อนที่ยามต้นทางจะทันได้กลอนประตู ผู้หมวดก็วิ่งแนบตรงเข้าไปที่ประตูยกเท้ากับประตูเปรียงเข้าให้ แล้วพรูดเข้าไปข้างในอย่างว่องไวเหมือนล่องหน ผู้เขียนกับตำรวจ ๒ นายรีบวิ่งกวอดเข้าไปในทันทีที่คืนจากตกดั่ง

“อย่าหนีนะ อย่าหนี ทุกคนอยู่เฉย ๆ กับที่” ผู้หมวดร้องสั่งมีดก็ขยับมือไปมาตาแทบไม่กระพริบ แต่คำสั่งนั้นก็ไม่ได้คิดดีชัพอที่จะทำให้พวกนงนงอยู่กับที่ หลายคนลุกขึ้นแตกก็วิ่งตระลี้ตระลานไปคนละทิศละทางเหมือนฝูงแกะวิ่ง

ผู้เขียนรีบวิ่งเข้าไปกลางวงคว่ำเงินกองกลางและหน้าตักผู้เล่นได้กระเปาะ ตำรวจอีก นายหนึ่งช่วยกวาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเล่น คือ ตัวไฟทำด้วยไม้เหมือนตัวโดมิโนทั้งชุด

ภายนอกได้ยินเสียงตำรวจร้องตะโกน “อย่าโศกนะ อย่าโศก” คละกับเสียงปิดหน้าต่างบงบงดังไรทั่ว

ผู้เขียนต้องขอยอมรับว่า คืนคืนและประหม่าเอามาก ๆ ในการจับนักการพนันครั้งนี้ อีกใจหนึ่งก็นึกสนุกที่เห็นพวกนงนงตลิ่ง บางคนนั่งอ้าปากหวอด ครั้นแล้วท่ามกลางความโกลาหลนั้นเอง มีเสียงผู้หญิงคนหนึ่งอุทธรณ์ขึ้นมา

“นาย นาย มันขออนุญาตลงไปข้างล่างหน่อยได้ไหม?”

“จะไปไหน?” ผู้หมวดถาม

“ปลัดสาวจะ” หญิงวัยกลางคนตอบเสียงเครือ

“ไปได้ แล้วอย่าหนีนะ”

“ไม่หนีหรอกจะ อูย...อูย”

“เฮ้! พวกเรา คำนึงให้ทั่ว ลากคอมันออกมา” ผู้หมวดประกาศิต

ตำรวจกับผู้เขียนเดินคุ่มเข้าไปในบ้าน ไม่พบใครสักคน

“เฮ้ย ออกมา— ออกมาชะตืด” ตำรวจที่ไปกับผู้เขียนส่องไฟฉายเข้าไปใต้เตียงนอน

“ซี ซี บนเตียงมไม่นอน ตันไปนอนใต้เตียง” เขาทำเสียงเยาะๆ ผู้เขียนก้มลงดู ใต้เตียงนั้น ได้เตียงมีคนนอนเรียงเป็นตับกลับหัวกลับหางคุ่มบนเป่ บางคนหันเท้าออก บางคนหันหัวออก พอเงยหน้าพบแสงไฟก็เอามือปิดหน้าทำอายๆ

คนหนึ่งคลานควมเตยออกมาพลาจครางว่า

“ผมไม่ได้เล่น ผมมาตเขา ผมไม่ได้เล่น”

“เล่นหรือไม่เล่น ใต้ไปพูดกับที่โรงพัก” ตำรวจพูด

เราต่อนักมุดเตยออกมาโดยละม่อมนำไปรวมกับผู้ต้องหาอื่น ๆ ซึ่งรออยู่นอกชานแล้วควบคุมตัวเดินไปโรงพัก บางคนก็หอบเสื่อม้วนหันบรักเร่ไปด้วยความรอบคอบ

จากการสอบสวนของผู้หมวดได้ความว่า เกมที่นักพนัน ซึ่งเราจับได้เล่นกันคืนนี้เรียกว่า “ไพ่เก้า” หรือแปดเก้า แต่ติดหงัด และพวกอีก ๓ นาย ให้การรับสารภาพว่าเป็นการเล่น “ต่อแต้ม” เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาตองตกเป็นผู้ต้องหาด้วย

“ว่ายังไง ปลัด มันว่าเล่นต่อแต้ม” ผู้หมวดถามผู้เขียน

“ต่อแต้มก็ต่อแต้ม” ผู้เขียนตอบเพราะไม่เห็นว่าร้ายแรงอะไรนัก

“ดี ไม่งั้นโรงพักไม่ตให้พวกมันนอน ผมส้อมเป็นต่อแต้มเลยนะ”

“ครับ ตามสบาย แคนกคงเซ็ดไปนาน”

เมื่อนายอำเภอกลับจากจังหวัด พอทราบวีรกรรมของผู้เขียนเข้าก็เอ่ยชมกับ
ผู้ชงว่า

“อยู่กันมาตั้งนาน.....(เอ่ยชื่อผู้เขียน) เพิ่งทำถูกใจอิกราวนี้เอง”

โดย “กันเอง”

สอบเขาวนั

นันทนา เผือกผ่อง

(ต่อจากฉบับเดือนมกราคม ๒๕๑๐)

คนเราทุกคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในด้านกำลังกาย และกำลังปัญญา สาเหตุอันสำคัญยิ่งที่ทำให้กำลังปัญญาแตกต่างกันนั้น ได้แก่เขาวนั อันกล่าวมาแล้วในฉบับก่อน ความแตกต่างกันในเรื่องความสำเร็จในชีวิต ทั้งในด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านการทำงานนั้น เขาวนัมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยไม่น้อยทีเดียว ในฉบับนี้จะได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ ระหว่างเขาวนักับการปฏิบัติราชการของข้าราชการ

เขาวนักับประเภทของงาน

ในบรรดาอาชีพทั้งหลายในโลกนี้ หากจะนำมาแยกแยะกันแล้วก็จะได้มากมายหลายร้อยหลายพันอาชีพด้วยกัน งานต่างๆ ในวงราชการเราก็เหมือนกัน หากจะแบ่งย่อยตามประเภทของงานที่ข้าราชการรับผิดชอบอยู่แล้ว ก็จะได้หลายสิบชนิดเหมือนกัน (ขณะนั้นทาง ก.พ. โดยโครงการจำแนกตำแหน่งกำลังทำอยู่ ซึ่งคาดว่าเมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วเมื่อใด เราคงจะได้ทราบแน่ว่า ในวงราชการไทยเรานั้น มีตำแหน่งต่างๆ หรือประเภทงานอยู่ด้วยกันเท่าไร ซึ่งผู้เขียนคิดว่า คงจะมีนับเป็นร้อยๆ ตำแหน่งทีเดียว)

ในบรรดางานแต่ละงานนั้นจำเป็นจะต้องใช้คนที่มีความรู้ความสามารถต่างๆ กันทำจึงจะไ้ผลดี ดังที่เราจะสังเกตได้จากการที่ ก.พ. ได้กำหนด คุณสมบัติ พื้นความรู้ และหลักสูตร การสอบแข่งขันและสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ กันไว้ไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “วิชาพิเศษเฉพาะตำแหน่ง” แต่ละตำแหน่งมีไม่เหมือนกันเลย ทั้งนี้ เพราะทางราชการมุ่งหวังที่จะได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้นจริงๆ มาทำงาน

นั่นเป็นเรื่องของความรู้ความสามารถเฉพาะงาน ซึ่งแน่นอนเหนือเกินงานแต่ละอย่างย่อมต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่างๆ กันทำ อีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันนี้ในวงราชการของเรายังคงละเลยกันอยู่ คือ การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ โดยอาศัย “เขาวนั” เรื่องนี้ผู้เขียนรับรองว่า ในต่างประเทศหลายประเทศเขาทำกันมานานแล้ว และได้ผลดีอย่างยิ่งด้วยการสอบคัดเลือกหรือสอบแข่งขันของเขานั้น แทนที่เขาจะใช้เวลาสอบ ๓ ถึง ๔ วัน อย่างของเรา

เขาสอบกันเพียง ๓ ชั่วโมงเท่านั้น โดยที่เขาใช้ข้อสอบเขาวนั ประเภทวัดเขาวนั หรือวัดความถนัดในการทำงาน (Aptitude test) วัดความสามารถของผู้สอบคนหนึ่ง ๆ ว่าจะมีความสามารถทำงานนั้น ๆ ได้หรือไม่

ได้มันักจิตวิทยา นักบริหารธุรกิจ ตลอดจนนักบริหารงานบุคคลในวงการบริหารของสหรัฐอเมริกา พยายามทำการศึกษากันเกี่ยวกับเรื่องการใช้ข้อทดสอบเขาวนั ในการเลือกบุคคลเข้าทำงานในราชการของรัฐบาลและงานธุรกิจของเอกชน ผลของการศึกษาของเขานั้นเกิดไปตรงกับที่เขาได้คาดการเอาไว้ล่วงหน้าทุกประการ กล่าวคือ งานต่างประเภทกันย่อมต้องการผู้ที่มีระดับเขาวนัต่าง ๆ กันทำ ผู้เขียนใคร่ขอนำผลของการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนักับผลการปฏิบัติงานของคณงานที่ทำหน้าที่การงานต่าง ๆ กันมาเสนอท่านผู้อ่านพอเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนักับการปฏิบัติงาน

<u>ประเภทของงาน</u>	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนักับผลการปฏิบัติงาน</u> <u>คิดเป็นเปอร์เซ็นต์</u>
งานเดินตลาด	๗๗
งานที่เกี่ยวกับการบังคับบัญชา	๗๗
งานเลขานุการ	๗๖
งานเกี่ยวกับการป้องกัน	๖๙
งานคุมเครื่องยนต์ (ที่ยุงยาก)	๖๖
งานซ่อมเครื่องยนต์	๕๗
งานคุมเครื่องยนต์ธรรมดา	๕๗
งานบรรจุและห่อของ	๕๖
งานตรวจต้นฉบับ	๕๐
งานก่อสร้าง	๕๐
งานตัด, เชื่อมและคัดโลหะ	๓๕
งานไฟฟ้า (ไม่ใช่ช่างเครื่อง)	๓๔
งานขับรถ	๒๗
งานซ่อมแซมของใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ	๗

จากตารางข้างต้นเราจะเห็นได้ว่างานบางประเภทนั้น เขาownเข้าไปมีส่วนสำคัญกับผล
การปฏิบัติงานอย่างมาก เช่น งานเดินตลาดนั้น ถ้าเรามองดูอย่างผิวเผินจะเห็นว่าเป็นงาน
ธรรมดาๆ ใครๆ ก็ควรจะทำได้ แต่จากตารางจะเห็นว่าการผู้ที่มีส่วนเข้าownด้า จึงจะได้
ผลสำเร็จอย่างดี ตัวเลข ๘๘ ในตารางหมายความว่า ในจำนวนคนเดินตลาดที่ทำงานเดินตลาด
ได้ดั้นนั้น หากเราประมวลเอาสาเหตุต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้เขาเป็นคนเดินตลาดดีเข้าด้วยกัน
แล้วกำหนดให้สิ่งเหล่านั้นทั้งหมดเท่ากับ ๑๐๐% ในจำนวน ๑๐๐% นั้น จะเป็นเขาownเดี่ยว ๘๘%
ที่เหลืออีก ๑๒% เป็นความสามารถอื่น ๆ ของเขา เช่น อาจจะเป็นเพราะความถนัดพิเศษของเขา
หรือสิ่งอื่น ๆ ที่อยู่ในตัวเขา

ฉะนั้น เราอาจสรุปได้ว่า อาชีพแต่ละอย่างต้องการบุคคลที่มีเกณฑ์ถ้วเฉลย
ของเขาownแตกต่างกันมาทำงานนั้น ๆ ซึ่งความรู้เช่นนั้นน่ามีประโยชน์มาก เพราะเมื่อ
นำมาประกอบเข้ากับความรู้ในเรื่องความถนัดพิเศษที่จำเป็นสำหรับอาชีพประเภทหนึ่งๆ
แล้ว ย่อมเป็นเครื่องมือสำคัญของสังคมที่จะจัดอาชีพที่เหมาะสมกับอัตภาพให้แก่
สมาชิกของสังคม อันเป็นรากฐานแห่งสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันนี้

อนึ่ง ผู้เขียนใคร่จะขอเพิ่มเติมอีกสักหน่อยว่า งานใดที่ต้องการคนที่มีระดับเขาownขนาด
ใดทำ เมื่อมีคนซึ่งมีระดับเขาownสูงกว่านั้นมาทำย่อมจะทำงานนั้นไม่ได้ดี ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปใน
เรื่องการเรียนรู้งานในหน้าที่

เขาownกับการเรียนรู้งานในหน้าที่

งานบางประเภทเป็นงานที่ต้องการผู้ที่มีเขาownสูงจริงๆ ทำ เช่น การแพทย์ งานค้นคว้า
กฎหมาย และธุรกิจการคลัง งานเหล่านี้มิใช่แต่เพียงการใช้ทักษะเท่านั้น แต่ต้องการปฏิภาณ
และไหวพริบเพื่อปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ จึงมีความสัมพันธ์กับเขาownอยู่
มาก งานประเภทนี้คนที่มีเขาownปานกลาง เมื่อได้รับการอบรมจากสถาบันที่มีการอบรมตาม
ระเบียบแบบแผนอาจทำได้ แต่การที่จะเรียนรู้หรือกระทำอะไรใหม่ๆ ซึ่งถือว่าเปิดการก้าวหน้า
ในอาชีพนั้นย่อมทำไม่ได้ แม้ว่ากระทำได้อาจทำได้ช้ามาก โดยเฉพาะจะเห็นได้อย่างชัดเจน
จากการเรียนรู้ในวิชาการใหม่ๆ ในอาชีพของเขา ซึ่งมักจะช้ากว่าการเรียนรู้ของผู้ที่มีเขาownสูง

งานบางประเภทซึ่งเป็นงานประเภทที่ต้องทำกันประจำซ้ำๆ ซากๆ ทุกวัน หรือที่เรียก
กันว่างานที่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน งานพวกนี้ไม่ต้องการผู้ที่มีเขาownสูงนักทำได้ โดย
เฉพาะอย่างยิ่ง งานพวกที่ใช้กำลังกายแล้วแทบจะกล่าวได้ว่าเป็นงานที่ต้องการผู้ที่มีเขาownอยู่ใน
เกณฑ์ต่ำกว่าปกติทำได้ ในทางตรงกันข้าม หากเราให้คนที่มีเขาownสูงมาทำงานประจำพวกนี้

คนที่มีความสูงมักจะทนทำอยู่ไม่ได้ เพราะคนพวกนี้เป็นพวกที่ ชอบคิด ชอบศึกษา และชอบพบของใหม่อยู่เสมอ เมื่อพบกับของเก่า ๆ ซ้ำ ๆ ซาก ๆ ก็มักจะเกิดการเบื่อหน่าย

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้งาน ในหน้าที่นั้น ผู้ใดจะเรียนรู้งานได้เร็วหรือช้าย่อมขึ้นอยู่กับเขวามของผู้นั้นด้วย ผู้ใดมีความสูงย่อมจะเรียนรู้งานในหน้าที่ได้เร็วกว่าผู้ที่มีความต่ำ เรื่องท่านองนี้ ผู้อ่านคงเคยพบเคยเห็นมามากแล้ว โดยเฉพาะผู้ที่เคยเป็นหัวหน้าปกครองคนมา ท่านคงจะเคยมีลูกน้องซึ่งเมื่อให้ทำงานใหม่ ๆ บางอย่างแล้วมักจะทำไม่ได้ บางคนทำได้เหมือนกัน แต่กว่าจะทำถูกต้องเสียเวลาส่อนกันนาน หรือต้องทำผิดกันหลายครั้งหลายหนก่อน ส่วนบางคนนั้น พอบอก พอสอน ให้เพียงครั้งเดียวเท่านั้นก็ทำได้ถูกต้องรวดเร็ว

เขวามกับการเป็นผู้นำ

โดยปกติ คนที่มีความสูงย่อมจะสามารถทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่สังคมได้มากกว่า คนที่มีความต่ำ จนในบางครั้งความสามารถอันนี้ช่วยให้เขากลายเป็นผู้นำของสังคมไป ฟังสังเกตว่าก่อนที่ผู้ใดจะกลายเป็นผู้นำของสังคมใด ๆ นั้น เขานั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับปรุงตัวให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี อนึ่ง การเป็นผู้นำนั้นก็ได้หมายความว่ามีความอยู่ในคนที่มีความสูงเสมอไป เพราะการเป็นผู้นำนั้น ยังเกี่ยวพันไปถึงความสามารถพิเศษซึ่งจะอยู่ในบุคคลบางคนเท่านั้น ดังนั้น เขวามจึงเข้าไปมีส่วนสำคัญในการเป็นผู้นำเพียงบางส่วนเท่านั้น เพราะการเป็นผู้นำนั้นหมายความว่าต้องได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากคนหมู่มาก หรือจะพูดอีกนัยหนึ่งก็ว่าบุคคลที่จะเป็นผู้นำได้นั้นจะต้องเขาถึงบุคคลที่มีความสูงตั้งแต่สูงที่สุดถึงต่ำสุดได้

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเขวามกับการเป็นผู้นำ ได้มีนักจิตวิทยาทำการศึกษาค้นคว้า ได้มากมาย มีตัวอย่างที่พอจะยกมาให้ดูเล่นกันบ้างเล็กน้อย เช่น ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง "เขวาม" กับความสามารถในการบังคับบัญชา นักจิตวิทยาได้ทำการทดสอบกับข้าราชการชั้นผู้บังคับบัญชากลุ่มหนึ่ง ได้ผลดังตารางข้างล่างนี้

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจาก *Adaptability Test* กับความสำเร็จในการเป็นผู้บังคับบัญชา

กลุ่มคะแนน	ผู้ที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
A (๓๐ คะแนนขึ้นไป)	๓๐๐
B (๒๕-๒๙ คะแนน)	๘๖
C (๑๘-๒๓ ,,)	๗๓
D (๑๒-๑๗ ,,)	๖๓
E (ต่ำกว่า ๑๒)	๕๓

จากตารางข้างต้นหมายความว่า ผู้ที่สอบข้อสอบชุด Adaptability test ได้คะแนนในกลุ่ม A ทุกคน หรือ ๑๐๐% จะได้รับยกย่องว่าเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนในกลุ่ม B นั้น เพียงร้อยละ ๕๓ คนเท่านั้น ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดี นี่ก็แสดงให้เห็นแล้วว่าเราควรมีสวนเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำด้วย แต่ไม่ใช่ว่าจะมีอิทธิพลทั้งหมด ยังมีสิ่งอื่น เช่น ความสามารถพิเศษดังกล่าวแล้วเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

เขานักกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

ความสำเร็จในการเข้าสังคมนั้น มีส่วนสัมพันธ์กับเขานักของบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะเป็นสมรรถภาพของตนเองที่จะสังเกตพิจารณา จัดจำแนบอย่างปรับปรุงตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้นว่าเขานักเป็นความสามารถที่ช่วยให้คนได้ปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คนที่มีเขานักสูงจึงเป็นคนช่างสังเกตจัดจำ และไหวตัวกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคม เมื่ออยู่ร่วมกับบุคคลหมู่ได้รู้จักปรับตัวให้เข้าตามแบบแผนประเพณีอันเป็นที่นิยมของสังคมนั้นได้อย่างรวดเร็ว ยังผลให้ผู้นั้นเป็นบุคคลอันพึงปรารถนาของสังคมนั้นๆ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อมีความต้องการสิ่งใดก็ย่อมจะสามารถพิจารณาหาทางให้สำเร็จผลสัมความมุ่งหมายโดยไม่ก่อความเดือดร้อนหรือขัดแย้งกับผู้อื่น

จะเห็นตัวอย่างมากมายในวงราชการของเรา ที่ผู้ไม่ได้รับการศึกษาจากสถาบันสูงๆ แต่ได้รับผลสำเร็จในการครองชีวิตทั้งในด้านส่วนตัวและด้านราชการ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเขาเหล่านี้เป็นผู้มีเขานักสูง สามารถเลือกเฟ้นศึกษาด้วยตนเองในสิ่งที่มีความจำเป็นแก่การดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ โดยปกติแล้วไม่มีสอนกันในสถาบันการศึกษาที่เป็นระเบียบแบบแผน

ในทางตรงข้ามเราจะเห็นว่าข้าราชการของเราหลายคนทีเดียวที่ได้ร่ำเรียนกันมาสูงๆ แต่เป็นคนซึ่งเข้าสังคมไม่ได้ ไม่มีใครชอบคบหาสมาคมด้วย เพราะคนพวกนี้ชอบกระทำตัวให้เป็นที่ขวางของคนอื่น ๆ คนเหล่านี้แหละที่เขาเรียกว่า เป็นคนมีเขานักต่ำ เพราะคนพวกนี้ไม่สามารถจะศึกษาในสิ่งที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้อย่างลึกซึ้ง จริงอยู่ เขาได้รับการศึกษาสูงๆ จากสถาบันดี ๆ แต่การศึกษาเช่นนั้นเป็นการศึกษาตามระเบียบแบบแผน หรือพูดง่าย ๆ ก็คือเป็นการศึกษาทางด้านวิชาการ อันเป็นการเตรียมบุคคลทางด้านสมองมากกว่าการเตรียมทางด้านชีวิตสังคม เขาจึงขาดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

เขาวนกับความปลอดภัย

ได้มีผู้พยายามศึกษาว่า ผู้ประกอบอาชีพการรวมทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีเขาวนสิ่งตัวอย่างไร ผลปรากฏว่า ผู้ที่เป็นอาชญากรและพวกที่ก่อประทุษกรรมทั้งหลายนั้นเป็นบุคคลที่มีระดับเขาวน โดยเฉลี่ยแล้วต่ำกว่ารายเฉลี่ยของเขาวนของบุคคลที่จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เป็นการแสดงให้เห็นแล้วว่าบุคคลที่มีเขาวนสูง ก็คืออาชญากรไม่น้อยเหมือนกัน นักจิตวิทยาได้ให้ความเห็นว่ามูลเหตุที่ชักจูงให้ผู้ที่มีเขาวนอยู่ในระดับสูงประพฤติดนเป็นอาชญากรนั้น คงจะมีมูลเหตุจากฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้นั้น ตลอดจนสิ่งแวดล้อมเป็นประการสำคัญ เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ใดที่มีเขาวนสูงประกอบอาชีพการมาแล้ว มักจะยากแก่ทางบ้านเมืองที่จะปราบปรามลงได้ เพราะเหตุที่พวกนี้มิไหวพริบสูง และอาจจะสูงกว่าชายปราบปรามเสียด้วยซ้ำไป

ถ้าเราจะพิจารณากันถึงความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนกับความปลอดภัยแล้ว โดยเฉลี่ยผู้ที่มีเขาวนสูงย่อมจะเป็นผู้ที่มีความปลอดภัยเป็นส่วนมาก เพราะพวกนี้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ตรงกันข้าม ผู้ที่มีเขาวนค่อนข้างต่ำย่อมจะมีความโน้มเอียงไปในทางประกอบอาชีพการหรือประทุษกรรม หรือประพฤติดินดีทำนองคลองธรรมได้มากกว่า และยังพวกที่มีเขาวนต่ำลงไปมาก ๆ จนถึงขนาดมีความผิดปกติทางจิตด้วยแล้ว ย่อมมีโอกาสกระทำผิดในด้านอาชญากรรมมาก ซึ่งเราคงได้พบข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์กันอยู่บ่อย ๆ

ในวงราชการก็เหมือนกัน พวกที่ชอบประพฤติดินดีทำนองคลองธรรม ผิดระเบียบแบบแผนของทางราชการมักจะเป็นพวกที่มีความต่ำต้อยในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงความต่ำต้อยของระดับเขาวนด้วย ดังนั้น ปัญหาการหนึ่งงาน ขาดงาน หรือลาบ่อย ๆ มักจะพบกับพวกเหล่านี้ เป็นที่น่าเสียดายว่าในวงราชการเรายังไม่มีการศึกษากันอย่างจริงจัง แต่ผู้เขียนสังเกตจากกรณีกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการพลเรือนของเราแล้ว มีความเห็นส่วนตัวว่าส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำผิดวินัยจนมีเรื่องมีราวเกิดขึ้น มักจะเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยที่มีอายุมาก ๆ แล้ว (พวกที่ไม่มีความสามารถพอจะเป็นชนชั้นผู้นำแม้จะรับราชการมานานแล้ว)

(ยังมีต่อ)

ปัญหา: เบียบัตรกรมพลเรือน

ตอบโดย

สมดี เจริญกุล บุคลากรเอก กองระเบียบข้าราชการ
สายบัว พุ่มแดง เลขานุการ สำนักงาน ก.พ.
อาลัย อังคะวณิช วิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ
ฤทัย รักราชการ หัวหน้าแผนกระเบียบ กองระเบียบข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ.

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน โปรดส่งไปที่ “บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบในวารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์

ปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๔๕๑

ถาม ผมขอเรียนถามข้อข้องใจเกี่ยวกับการปรับเงินเดือนตามวุฒิ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ดังนี้ คือ นาย ก. วุฒิปริญญาตรีธรรมศาสตร์บัณฑิต ได้รับการบรรจุข้าราชการส่วนจังหวัดวิสามันธุ์ชั่วคราว ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการจังหวัด ได้รับเงินเดือนในอัตรา ๓,๐๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๐๘ (ปีงบประมาณ ๒๕๐๘) เป็นต้นมา จนถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ จึงได้รับบรรจุให้เป็นข้าราชการส่วนจังหวัด วิสามันธุ์ ในตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการจังหวัด นาย ก. จะขอปรับเงินเดือนตามวุฒิจากชั้น ๓,๐๐๐ บาท เป็น ๓,๐๕๐ บาท โดยขอปรับเริ่มตั้งแต่วัน เดือน ปี ต่อไปนี้ ข้อไหนจะเป็นการถูกต้อง คือ

๑. ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ ซึ่งเป็นเดือนแรกของปีงบประมาณ ๒๕๓๐ และในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ นาย ก. ยังเป็นข้าราชการวิสามันธุ์ชั่วคราวอยู่
๒. ตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นวันที่นาย ก. ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการวิสามันธุ์

๓. ทั้ง ๒ ข้อ ถ้าข้อใดไม่เป็นการถูกต้อง เป็นเพราะเหตุใด

กรณีที่มีการยกเลิกและมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่า ปรับเงินเดือนติดต่อดังแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ ตามกฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว ข้อ ๓๓ อีกฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่า จะปรับเงินเดือนตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ ไม่ได้ เพราะขณะนั้นนาย ก. เป็นเพียงข้าราชการวิสามัญชั่วคราวทดลองปฏิบัติราชการอยู่ จะปรับได้ก็ต่อเมื่อเป็นข้าราชการสามัญแล้ว
คือตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

ตอบ ต้องถือปฏิบัติตามข้อ ๓ เป็นการถูกต้อง เพราะแม้แต่จะบรรจุเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๘ ก็ตาม พอถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ ก็ต้องปรับวุฒิเป็น ๓,๐๕๐ บาท โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้นั้นจะเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวเพื่อทดลองปฏิบัติราชการ

ตอบคุณสุริยะ โรจนพุทธิ

ถาม ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้กำหนดในเรื่องอะไรไว้แตกต่างกันบ้าง ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกอัครราชทูต หรืออัครราชทูต ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญของกระทรวงการต่างประเทศ และเอกอัครราชทูต หรืออัครราชทูต ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนประจำต่างประเทศพิเศษ

ตอบ ๑. ถ้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญก็อาจโอนไปเป็นข้าราชการประเภทอื่น ๆ ได้ ส่วนข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษจะโอนมาเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจากข้าราชการการเมืองไม่ได้

๒. ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษอาจต้องออกจากราชการในกรณีต่อไปนี้

ก. รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมีคำสั่งให้ออกโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี จะเป็นการออกโดยมีความผิดหรือไม่มีความผิดก็ตาม

ข. คณะรัฐมนตรีที่อนุมัติให้แต่งตั้งออกจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดออกจากตำแหน่ง

ทั้ง ก. และ ข. นี้จะมาใช้บังคับกรณีที่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญไม่ได้

ตอบคุณอุไร กงพันธ์

ถาม ๓. การสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรา เมื่อประธาน อ.ก.พ. จังหวัดได้ประกาศผลผู้สอบได้แล้ว ผู้สอบแข่งขันได้จะต้องมารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่เอง หรือว่าเจ้าหน้าที่จะต้องทำหนังสือเรียกตัว

๒. เมื่อประกาศผลการสอบแล้ว มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ว่าผู้สอบได้จะต้องมารายงานตัวเองภายในกี่วัน

ตอบ ทั้ง ๑ และ ๒ ไม่มีระเบียบวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ในทางปฏิบัติราชการส่วนราชการทั่ว ๆ ไป เวลาประกาศรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้จะต้องแจ้งให้ผู้สอบแข่งขันได้มารายงานตัวภายในกำหนดเวลาด้วย ถ้าเมื่อพ้นกำหนดเวลา ผู้สอบแข่งขันได้ทั้งทางกรม กระทรวง เจ้าสังกัดต้องการให้มารายงานตัวยังไม่มา ก็ให้กรมกระทรวงเจ้าสังกัดทำหนังสือเรียกกับผู้สอบแข่งขันได้ให้มารายงานตัวอีกครั้ง

ถาม ๓. การสอบแข่งขันกัฏ การสอบคัดเลือกกัฏ มีกำหนดบังคับไว้หรือไม่ว่าทางการจะต้องประกาศผลให้ผู้สอบได้ทราบ ภายในกำหนดเท่านั้น เท่านั้น หลังจากทำการสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ตอบ ไม่มีกำหนดไว้ แต่ควรดำเนินการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้

ตอบสมาชิกกองสำนักงาน ก.ว.

ถาม ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ นาย ก. อุฒิ พ.ม. ได้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๓ ชั้น ๘๕๐ บาท โดยผ่านการสอบคัดเลือกในตำแหน่งครูตรี ต่อมาได้รับโอนมาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๓ ชั้น ๘๕๐ บาท ในตำแหน่งประจำแผนกสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ระหว่างรับราชการครุณั้นไม่ได้รับการพิจารณาปรับอัตราเงินเดือนขึ้น ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) และเมื่อโอนมาอยู่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ก็ยังคงได้รับอัตราเดิมอยู่อีก (แต่ว่า ก.พ. เคยอนุมัติให้ส่วนราชการแห่งนั้น รับบรรจุตำแหน่งนี้จากผู้ ที่ผ่านการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี) ขอถามว่า นาย ก. ไม่มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาปรับวุฒิ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) หรือ แต่ถ้านาย ก. มีสิทธิควรจะได้ ควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

ตอบ ถ้าตำแหน่งประจำแผนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย เป็นตำแหน่งที่รับบรรจุจากผู้สอบแข่งขันได้ นาย ก. ก็ไม่มีสิทธิที่จะได้รับการปรับวุฒิตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) เพราะการปรับวุฒิในกรณีนี้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนต่ำกว่าวุฒิตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๓ นั้น ต้องหมายถึงเป็นการปรับวุฒิในตำแหน่งที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้บรรจุจากผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น ๆ เท่านั้น

ตอบคุณเปรม อินทรักษา

ถาม ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๒๘ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย รองผู้ว่าราชการจังหวัด เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง ไม่เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา และผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดก็ไม่มีตามกฎ ก.พ. นี้ ข้าพเจ้าสงสัยว่า พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ ม. ๓๕ วรรคสองว่า รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด ทำไม กฎ ก.พ. จึงออกมาไม่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฯ

ตอบ การเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นไว้ในกฎ ก.พ. มาตรา ๒๖ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ บัญญัติว่า ตำแหน่งใดเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ให้กำหนดในกฎ ก.พ. ด้วย สำหรับตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด มิใช่เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ฉะนั้น ตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น จึงไม่ได้กำหนดให้เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา

ตอบสมาชิกผู้หนึ่ง

๑. ถาม ตำแหน่งประจำแผนก เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาข้าราชการในแผนกหรือไม่

ตอบ ไม่เป็น

๒. ถาม ประจำแผนก มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงาน ของเสมียน พนักงาน ไต่หน้ เพียงใด

ตอบ รับผิดชอบเพียงเท่าที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ตอบคุณไชยวัฒน์ สุภษาคี

ถาม เนื่องด้วยข้าพเจ้ามีข้อข้องใจเกี่ยวกับการตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา ๘๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งแก้ไขโดยมาตรา ๑๓

แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ในทางปฏิบัติบุคคลใดถูกกล่าวหาโดยบัตรสนเท่ห์ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นใครลงชื่อว่ารำชฎรเช่นนั้น และยังไม่มีการสืบสวนว่ามีมูลความจริงเพียงใด ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการ ๕ นายขึ้นเพื่อทำกวีสอบสวนตามนัยแห่งมาตรา ๘๕ นั้น เป็นการปฏิบัติชอบด้วยกฎหมายเพียงใดหรือไม่ หากไม่ชอบจะคัดค้านโดยวิธีใด

ตอบ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๓๕๗/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๓๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ แจ่มมติคณะรัฐมนตรี เรื่องบัตรสนเท่ห์ไว้ว่า การที่ทางราชการรับฟังบัตรสนเท่ห์นั้นได้ผลน้อย จากสถิติที่สำรวจไว้ปรากฏว่า มีมูลความจริงเพียง ๓๐% เท่านั้น และยังมีผลเสียหายที่เกิดขึ้นอีก คือ

๑. เปิดโอกาสให้มีการกลั่นแกล้งกัน
๒. ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการสืบสวน
๓. ต้องเสียกำลังเจ้าหน้าที่ไปทำการสืบสวน
๔. ทำให้เจ้าหน้าที่เสียกำลังใจในการปฏิบัติงาน
๕. เจ้าหน้าที่ไม่กล้าปฏิบัติงานโดยเด็ดขาด เพราะกลัวถูกบัตรสนเท่ห์
๖. สนับสนุนให้ประชาชนเป็นคนฉลาดไม่กล้าแสดงความจริง

ไม่ควรรับพิจารณาบัตรสนเท่ห์ เว้นแต่บัตรสนเท่ห์รายใดมีระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนช้พยานบุคคลแน่นอน จึงควรรับพิจารณาเฉพาะเรื่องเฉพาะราย

ฉะนั้น ถ้าหากบัตรสนเท่ห์รายใดมีระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนช้พยานบุคคลแน่นอน ผู้บังคับบัญชาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๕ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นอย่างน้อยสามคนเพื่อทำการสอบสวนได้ สำหรับปัญหาที่ว่ากรรมการตั้งกรรมการสอบสวนโดยยังไม่มีการสืบสวนว่ามีมูลความจริงเพียงใด จะเป็นการปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น เรื่องนี้ไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจที่จะออกคำสั่งได้ □

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เวียง ผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ

สนิท เกษะศิริ เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันต์ นิตกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๗ กองเงินเดือน

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปที่
“บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบใน
วารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์

ปัญหาสมาชิก

ตอบคุณโกวิท รัตนประภา และคุณวิรัช ศรีสวัสดิ์

คำถามของคุณโกวิท รัตนประภา

ตามที่สมาชิกเลขที่ ๓๓๕๗ ถามในวารสารข้าราชการ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๒ หน้า ๗๗ มี
ข้อความดังนี้ ตามที่กล่าวกันว่า ครุประชาบาลที่โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะได้
รับบำนาญเพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๕ % นั้น เป็นความจริงเพียงไร โปรดคำนวณเปรียบเทียบให้ดูโดย
ละเอียด (สมมติว่ามีเวลาราชการ ๓๐ ปี ได้รับเงินเดือนชั้น ๓,๐๐๐ บาท) และทางวารสาร
ข้าราชการได้ตอบให้ทราบ คือ

$$\frac{3000 \times 30}{50} = 600 \text{ บาท}$$

$$\text{ได้เพิ่ม } 25\% = 350 \text{ บาท}$$

$$\text{รวมบำนาญที่จะได้รับ} = 950 \text{ บาท}$$

ตามความคิดเห็นของผม สำหรับกรณีดังกล่าว คำว่าได้เพิ่ม ๒๕ % เป็นการเพิ่มจากบำนาญที่คิดได้แล้วใช่ไหมครับ เพราะได้อ่านดูในวารสารอื่นๆ การคิดบำนาญนั้นแยกกัน คือ ตอนที่เริ่มครูประชาบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตอนหนึ่ง และตอนที่โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ อีกตอนหนึ่ง แล้วนำมารวมกันเป็นบำนาญจริง

ผมยังสงสัยจึงขอยกตัวอย่างจริง ๆ มาเพื่อขอได้โปรดกรุณาคิดและเปรียบเทียบให้ดู โดยละเอียดด้วย (ขอสมมุติแต่เพียงชื่อ) คือ นาย ก. รับราชการตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ และได้ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ ได้รับเงินเดือนในชั้น ๘๐๐ บาท จะได้รับบำนาญเท่าไร และผมขอคิดให้ดูเลียนแบบตามที่วารสารข้าราชการคิดไว้ให้ดูข้างต้นดังนี้

เวลาราชการแต่ ๑๖ ส.ค. ๗๖ ถึง ๓ พ.ย. ๐๘

รวมทั้งกฏอัยการศึกด้วย ๔๐ ปี จะได้ $\frac{๘๐๐ \times ๔๐}{๕๐} = ๗๒๐$ บาท

ได้เพิ่ม ๒๕ % = ๓๘๐ บาท

รวมบำนาญที่จะได้รับ = ๘๐๐ บาท

เนื่องจากยังสงสัยในการคิดดังกล่าว จึงได้เรียนเสนาฯ มาเพื่อขอได้โปรดกรุณาให้ผู้เกี่ยวข้องบ้างบำนาญ ได้ตรวจสอบที่ผมได้คิดไว้ข้างบนนี้ หรือช่วยคิดให้ดูลงทางวารสารข้าราชการต่อไปด้วย เพื่อจะได้เป็นที่เข้าใจแก่ผมและบุคคลอื่น ๆ อีกมากมาย

คำถามของคุณวิรัช ศรีสวัสดิ์

ผมเริ่มรับราชการเป็นครูประชาบาลวันที่ ๓ พ.ค. ๒๔๗๓ แรกรับราชการได้เงินเดือน ๓๐ บาท ก่อนวันที่ ๕ พ.ค. ๘๓ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๒๐ บาท ได้รับประกาศนียบัตรวุฒิมหาครูฉบับแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ พ้นความรู้แรกเข้า ป. ๔ ขณะนี้ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๓,๒๐๐ บาท (ปีต่อไปไม่ได้ขึ้นอีกเพราะติดชั้น) ได้รับโอนเป็นข้าราชการส่วนจังหวัดวันที่ ๓ ต.ค. ๐๘ จึงใคร่ขอความกรุณาทราบ

๑. ถ้าผมลาออกจากราชการในวันที่ ๓ ต.ค. ๒๕๓๐ มีเวลาราชการเพื่อคำนวณบำนาญทั้งหมดกี่ปี? (มีวัน ลา กิจ ลาป่วย รวมมาแต่แรก ๗๗ วัน)

๒. บำนาญจะได้รับเดือนละเท่าไร? (กรุณาแสดงวิธีคิดด้วย)

๓. เงินทดแทนหรือเงินรางวัล จะได้หรือไม่ ถ้าได้จะได้เท่าไร?

๔. ข้าราชการส่วนจังหวัดกับข้าราชการพลเรือนทั่วไปมีสิทธิและหน้าที่ต่างกันอย่างไร? ถ้าเหมือนกัน เหตุไรจึงเรียกชื่อไม่เหมือนกัน? (เพราะตัดคำว่าพลเรือนออก)

๕. ข้าราชการส่วนจังหวัดได้รับบำเหน็จบำนาญเพิ่ม ๒๕% นั้น เพิ่มจริงหรือไม่? (ท่านผู้ใดคิดให้ดู แต่เกรงไม่ถูกต้อง)

สมมติ ครู ก. รับราชการแต่ พ.ศ. ๒๔๘๕ (มีวุฒิครู) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท ลาออกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๓,๒๐๐ บาท

เดิม เวลาราชการของครู ก. (ไม่นับทวิคุณ) ได้ ๓๐ ปี และเมื่อกำนวณบำเหน็จจะได้ $30 \times 3,200 = 96,000$ บาท

ส่วนจังหวัด ก. นับแต่ ๒๔๘๕ ถึง ๓ ต.ค. ๐๘. (ไม่นับทวิคุณ) จะได้ $24 \times 3,000 = 72,000$ บาท

ข. นับแต่ ๓ ต.ค. ๐๘ ถึงวันออก ๒๕๓๕ (ไม่นับทวิคุณ) จะได้ $27 \times 3,200 = 86,400$ บาท
เพิ่ม ๒๕% ๓,๘๐๐ บาท = $86,400 + 3,800 = 90,200$

รวมแต่แรก ครู ก. รับ $72,000 + 90,200 = 162,200$ บาท
เพิ่ม ๒๕% แต่ขาดทุน $96,000 - 162,200 = 66,200$ บาท

ตอบ เนื่องจากเป็นเรื่องเดียวกันจึงขอตอบรวมกัน สำหรับคำตอบแต่ละข้อข้างล่างนี้เป็นการตอบคำถามของคุณวิรัช ศรีสวัสดิ์

ก่อนอื่นขอได้โปรดทราบเสียก่อนว่าท่านมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องขอรับทางจังหวัดท้องถิ่นของท่าน สำหรับปัญหาที่ตามมาขอเรียนตอบเป็นข้อๆ ดังนี้

๑. มีเวลาราชการรวม ๓๐ ปี ๓ เดือนเศษ

๒. บำนาญเดือนละ ๘๖๔ บาท บวกด้วยอีก ๒๕% ของบำนาญที่คำนวณได้จากเวลาตอนที่รับราชการอยู่ส่วนจังหวัด

๓. ไม่มีสิทธิได้เพราะยังมีได้ออกจากราชการ เนื่องจากกฎหมายได้บัญญัติการนับเวลาติดต่อกันตลอด

๔. ในฐานะเป็นข้าราชการโดยทั่วไปมีสิทธิเหมือนกันและบางอย่างดีกว่าข้าราชการพลเรือน ดังเช่นบำนาญในข้อ ๒ เป็นต้น ข้อแตกต่างที่ต้องบัญญัติออกไปต่างหากก็เพราะวิธีการ

และอำนาจบังคับบัญชาแตกต่างกัน โปรดศึกษาดูตาม พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าว เช่นข้าราชการพลเรือนอยู่ในความดูแลของ ก.พ. แต่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นชั้น ก.จ. เป็นต้น

เหตุผลที่บัญญัติ พ.ร.บ. ขึ้นต่างหากนั้น เป็นไปตามความจำเป็นในการบริหารให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือนนั้น ๆ ตัวอย่าง เช่น พ.ร.บ. ข้าราชการตุลาการ พ.ร.บ. ข้าราชการอัยการ พ.ร.บ. ข้าราชการมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ขอได้โปรดอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าราชการส่วนจังหวัดมีฐานะต่ำต้อยกว่าข้าราชการพลเรือนทั่วไป จึงกีดกันมากเป็น พ.ร.บ. หนึ่งต่างหาก ซึ่งความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น ตัวอย่าง พ.ร.บ. ข้าราชการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ตรงกันข้าม อัยการ, ตุลาการ หรือแม้ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ดูเหมือนจะดีกว่าข้าราชการพลเรือนทั่วไปเสียด้วยซ้ำ

๕. เพิ่ม ๒๕ % จริง โปรดดูระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการนี้ และถ้าข้อใจอยู่อีกโปรดสอบถามและขอระเบียบจากกระทรวงมหาดไทย

ตอบสมาชิกโรงพยาบาลอ่างทอง

ถาม ผมมีข้อข้องใจ อยากจะขอเรียนถามท่าน เรื่องมีว่าดังนี้ เจ้าหน้าที่ใน ร.พ. คนหนึ่งเป็นข้าราชการชั้นโท เข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๓ พ.ค. ๒๕๐๕ ระหว่างรับราชการมีเวลาลาคลอด ๘๐ วัน ลากิจ ๓๗ วัน ลาป่วย ๓๗ วัน และมีความประสงค์จะลาออกจากราชการในวันที่ ๓ ก.พ. ๒๕๓๐ นี้ จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือไม่ ถ้าได้จะได้เท่าไร เงินเดือนขณะนั้น ๑,๕๐๐ บาท

ตอบ มีเวลาปกติ ๕ ปี ๘ เดือน เวลาวิคุณ (หักวันลาออกแล้ว) ๔ ปี ๓ เดือน ๔ วัน รวมเวลาราชการทั้งสิ้น ๘ ปี ๓๐ เดือนเศษ ไม่ครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญด้วยเหตุใด ๆ

ตอบคุณเป็รื่อง ไทยแก่นแก้ว

ถาม ผมใกล้จะครบเกษียณแล้วครับ ผมเกิด พ.ศ. ๒๔๕๒ เดือนสิงหาคม จะครบเกษียณในเดือนตุลาคม ๒๕๓๒ ข้างหน้าครับ ตามวารสาร เล่มปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ เดือนมกราคม ๒๕๐๘ "ปัญหาคลัง" หน้า ๕๗ ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๔/๒๕๐๘ การนับเวลาวิคุณมี ๕ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ตั้งแต่ ๑๗ พ.ย. ๘๓ ถึง ๓๐ เม.ย. ๘๔ สงครามอินโดจีน

,, ๒ ,, ๒๕ ม.ค. ๘๕ ,, ๑ ม.ค. ๘๘ สงครามมหาเอเชียบูรพา

ครั้งที่ ๓ ตั้งแต่ ๓๐ มิ.ย. ๘๕ ถึง ๖ ก.ย. ๘๕ กฎอัยการศึก

๘ ,, ๓๗ ก.ย. ๑๐ ,, ๘ ม.ค. ๑๓ ,,

(บางจังหวัดเลิกใช้ตั้งเพียง ๓ ต.ค. ๑๐)

๙ ตั้งแต่ ๒๓ ต.ค. ๑๓ ถึง ๒๗ ต.ค. ๑๗ กฎอัยการศึกครั้งสุดท้าย
ก่อนอันผมขอเรียนให้ทราบการรับราชการของผม ดังนี้—

ผมเริ่มเข้ารับราชการเมื่อ ๓ ธ.ค. ๘๕ บรรจุเป็นปลัดอำเภอประจำตำบล อำเภอ

อำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๘๖ — ๘๗ เป็นปลัดอำเภอ ๑ อยู่ที่เดิม

๓ มิ.ย. ๘๗ ปลัดอำเภอ ๑ ถูกยุบทางราชการ ได้ออนผมไปเป็นเสมียนจัดวางแผนกอนามย์
จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๔๘๘ ถึง ๒๔๘๘ อยู่แผนกอนามย์อุบลราชธานีตลอด

๒๔๘๘ สบเลื่อนเป็นชั้นตรี ได้ย้ายไปอยู่โรงพยาบาล จ. เสย

๒๔๘๘ ย้ายไปอยู่โรงพยาบาลลพบุรี จังหวัดลพบุรี

๒๔๘๘ ถึง พ.ย. ๒๕๐๓ อยู่โรงพยาบาลลพบุรี ตลอด

ธันวาคม ๒๕๐๓ ย้ายไปอยู่โรงพยาบาลลำพูน จนถึงปัจจุบัน

๑. ถาม เวลารับราชการของผม ปกติ และทวิคุณ อย่างละเท่าใด (คิดถึงวันเกษียณอายุ

วันที่ ๓ ต.ค. ๒๕๓๒

ตอบ เวลาปกติ ๒๖ ปี ๓๐ เดือน

เวลาทวิคุณ พ.ศ. ๒๕๐๐ = ๓ เดือน ๒๓ วัน

พ.ศ. ๒๕๐๓ = ๗ ปี ๘ วัน

ยังมีได้หกวันลา

๒. ถาม ตามเวลาทวิคุณครั้งที่ ๒ ที่ผมคิดมานั้น เป็นกฎอัยการศึกหรืออะไร ประกาศ
ใช้ทั่วประเทศหรือไม่ ผมมีสิทธิได้รับทวิคุณด้วยหรือไม่ ถ้าได้คิดเป็นเวลาที่ได้ของผมเท่าใด

ตอบ ไม่มีสิทธิได้ ผู้ที่จะได้ต้องไปสนามในอัตรากำลังสนาม

๓. ถาม ครั้งที่ ๓ ประกาศกฎอัยการศึกเฉพาะพระนครและชนบุรีผมไม่มีสิทธิได้ทวิคุณ
แต่ครั้งที่ ๔ ผมอยู่จังหวัดลพบุรีตลอดเวลาประกาศกฎอัยการศึก คงได้ทวิคุณทั้งสองตอนเป็นเวลา
๓ เดือน ๒๓ วัน ด้วย ใช่ไหมครับ

ตอบ ครั้งที่ ๓ และ ๔ มีสิทธิได้ทวิคุณตามคำตอบข้อ ๑

ตอบสมาชิกสรรพากรจังหวัดนครราชสีมา

เดิมผมเริ่มเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ บรรจุที่กรมสรรพากร จังหวัดพระนคร ประมาณ ๓๐ ปีเศษ ผมเกิดป่วยหนักจำเป็นต้องขอลาออกจากราชการเพื่อรักษาตัว และได้ขอรับบำเหน็จไปแล้ว ต่อมาอีกประมาณ ๓ ปี เมื่อผมรักษาตัวหายเป็นปกติแล้ว ผมได้ขอกลับเข้ารับราชการตามเดิม โดยได้รับเงินเดือนเท่ากับที่ได้เคยรับอยู่ก่อนออกจากราชการ และตอนกลับเข้ารับราชการที่ทางกรมสรรพากรได้บรรจุผมในตำแหน่งที่ว่างคือ ที่ทำการสรรพากร จังหวัดนครราชสีมา ผมจึงขอถามปัญหาดังนี้

๑. ถาม ผมมีสิทธิ์เบิกเงินค่าเช่าบ้านที่จังหวัดนครราชสีมา ได้หรือไม่? เพราะเหตุใด

ตอบ ไม่ได้ เพราะเหตุว่าเริ่มกลับเข้ารับราชการใหม่ ถูกห้ามตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๗๓ มาตรา ๕ ข้อ ๔

๒. ถาม ภูมิลำเนาของผม จะถือวันเข้ารับราชการเดิมที่กรมสรรพากร หรือจะถือเริ่มรับราชการ (กลับเข้ารับราชการ) ใหม่ที่จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้สมมุติประวัติของผมที่ใช้เล่มเก่าต่อมา มิได้ทำขึ้นใหม่แต่อย่างใดเลย

ตอบ ถือทั้งสองแห่ง ตามนัยมาตรา ๕ ข้อ ๔ คือ "ข้าราชการซึ่งทางราชการสั่งให้ไปรับราชการประจำในเขตหรือกิ่งอำเภอที่ข้าราชการนั้นเริ่มเข้ารับราชการ หรือเข้ารับราชการใหม่" □

พิมพ์ใหม่อีกแล้ว

“ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน”
(แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๑๐)

รวบรวมโดย

นายประวิณ ฤ นคร รองเลขาธิการ ก.พ.

ปกแข็งราคาเล่มละ ๖๐ บาท

ค่าส่งทางไปรษณีย์เล่มละ ๕ บาท

พิมพ์จำนวนจำกัด

รับสั่งจองด่วนพร้อมกับส่งเงินไปที่ผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร

ส่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

เรื่องสอบเชาวน์และความรู้รอบตัว

ชิงรางวัลประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

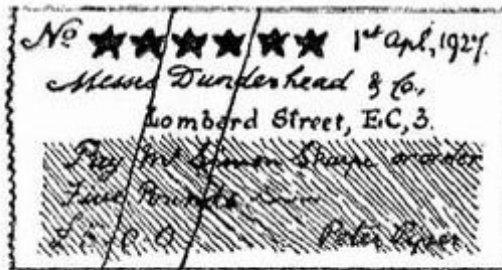
๑. ภาพนั้นแสดงให้เห็นถึงการแต่งกายของไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ คู่แรกทางซ้ายมือเป็นการแต่งกายในสมัยรัชกาลที่ ๓-๓ และคู่ที่สองทางขวามือเป็นการแต่งกายในสมัยรัชกาลที่ ๕
๒. เครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทยเครื่องแรกนั้น อำมาตย์เอก พระอาจารย์ทวยหาญ หรือ ยอร์ช บี. แมคฟาแลนด์ ชาวอเมริกัน ได้กล่าวไว้ในประวัติของสกุลแมคฟาแลนด์ว่า นายเอ็ดวิน ฮันเตอร์ ได้ประดิษฐ์พิมพ์ดีดไทย ยี่ห้อสมิทพรเมียร์ เป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๑๘๗๑ (พ.ศ. ๒๔๓๕)
๓. กระคน คือ สายรัดจากไม้สับค้ำไปที่อกข้างหลังขาหน้า แล้วลอดมาบรรจบกันโยงใต้ท้องข้างและที่หน้าขาหน้าไปจากสายชนกที่คอข้าง
๔. ตอบโครงปริศนาได้ดังนี้ (อาจตอบอย่างอื่นก็ได้ แต่ขอให้ได้ใจความอย่างเดียวกัน)

หมี่พริกขี้หนูสด	รสหวาน
คอมต๋อยปากขี้ควาน	เปรี้ยว
ตัวตายดำใช้การ	ผสมบด ขาแอส
นามหนังสือหมื่น	ชื่อไม้แนวหน้า

๕. ให้สับมาทันที ใครเข้ามาถึงก่อนคนนั้นเป็นผู้ได้รับมรดก เพราะม้าของเขาถึงที่หลังตามพินัยกรรม

ผลการตัดสิน ไม่มีผู้ใดตอบถูกหมดทั้ง ๕ ข้อ แต่เห็นควรแบ่งรางวัลให้รายละเอียด ๓๐ บาท รวม ๗ ราย ให้กับผู้มานามต่อไปนี้ คุณณรงค์ พาหุรัตน์ สำนักงานกรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๘ นครศรีธรรมราช คุณจำลอง สุวรรณสินธุ์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข คุณเครื่อง ราชคำ สำนักงานสภากิจแห่งชาติ คุณวีรพล จันทร์เดช คลังจังหวัดนนทบุรี คุณชลอ ทรงประกอบ นนทบุรี คุณประยูร คลังบุญครอง ป.ท. สามเสนใน และคุณเฉลิม ประสิทธิ์เกษกรณ์ สหกรณ์อำเภอเมือง อุทัยธานี

สอบวิชา ๑๑: ความรู้รอบตัว

๑. ภาพข้างบนนี้เป็นภาพเช็คที่ธนาคารขีดมาแล้ว แต่บังเอิญไปเจาะรูด้วยรูปดาว ทำให้เช็คที่ขีดหายไปทั้ง ๖ ตัว ให้ท่านหาว่าเช็คนับเงินเลขที่เท่าไร โดยหากเอาเลขจำนวนหนึ่งคูณด้วย ๓๓๓ จะได้เลข ๖ ตัว ซึ่งเมื่อแบ่งโดยเส้นขีดคร่อมออกเป็น ๓ คู่ และแต่ละคู่อาจยกกำลังสองได้ เช่น ๘ ยกกำลังสองเท่ากับ ๖๔ เป็นต้น
๒. ชนบัตร์รุ่นแรกของโลก ชาติดใดเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นก่อน เมื่อใด
๓. โคลงกวีโบราณบทนี้ ใครเป็นผู้แต่ง แต่งในสมัยใดและบาทสุดท้าย มีความว่าอย่างไร

เจ้าอย่าข้ายกวีให้	เวียมเหงา
ตุตจนายพรวนเขา	ล่อเนื้อ
จะยั้งก็ยั้งเอา	อกพี่ รามแม่
.....

๔. ๓ ไมล์ หรือ ๓๗๖๐ หลา เท่ากับกี่ furlong
๕. มีมะพร้าวอยู่ ๓๐ ต้น ให้ท่านหาวิธีปลูกเป็น ๕ แถวๆ ละ ๕ ต้น (คำตอบจะเป็นเพียงคำอธิบายก็ได้ หรือหากมีภาพประกอบด้วยก็ยิ่งดี)

กติกา ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ภายในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๑ สมาชิกวารสารข้าราชการ ผู้ตอบถูกหมดและตอบดีที่สุด จะได้รับรางวัลเงินสด ๕๐ บาท (โปรดเขียนชื่อและสถานที่ที่อยู่ให้ชัดเจนด้วย)

